

Til
Ligestillingsafdelingen

Dokumenttype
Rapport

Dato
Juni 2010

METAEVALUERING AF REGERINGENS HAND- LINGSPLAN "BESKÆF- TIGELSE, DELTAGELSE OG LIGE MULIGHEDER TIL ALLE"

**METAEVALUERING AF
REGERINGENS HANDLESPILAN "BESKÆFTIGELSE,
DELTAGELSE OG LIGE MULIGHEDER TIL ALLE"**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	1
2.	Opsummering og konklusion	2
2.1	Har handlingsplanen indfriet sine målsætninger	2
2.2	Handlingsplanen som policy-instrument	2
2.3	De succesfulde initiativer har snævert fokus på ligestilling	3
3.	Metode og datagrundlag	7
3.1	Præsentation af datamaterialet	7
3.2	Vurdering af troværdighed i datamaterialet	9
3.3	Evalueringskriterier	10
3.4	Analysestrategi	10
4.	Forandringsteorier for handlingsplanens fire indsatsområder	12
4.1	Forandringsteori for indsatsområdet Kønsroller og fordomme	13
4.2	Forandringsteori for indsatsområdet Uddannelse	16
4.3	Forandringsteori for indsatsområdet Beskæftigelse	20
4.4	Forandringsteori for indsatsområdet Foreningslivet	24
4.5	Opsummering på de fire forandringsteorier	28
5.	Effektvurdering af initiativerne	30
5.1	Multikriterieanalyse	31
5.2	Vurdering af initiativer under indsatsområdet Kønsroller og fordomme	32
5.3	Vurdering af initiativer under indsatsområdet Uddannelse	35
5.4	Vurdering af initiativer under indsatsområdet Beskæftigelse	40
5.5	Vurdering af initiativer under indsatsområdet Foreningslivet	46

BILAG

Bilag 1: Liste over initiativer

Bilag 2: multikriterieanalyse

Bilag 3: Effektvurderinger af initiativer

1. INDLEDNING

I denne rapport præsenterer Rambøll Management Consulting (herefter Rambøll) en evaluering af "Beskæftigelse, deltagelse og lige muligheder til alle – regeringens handlingsplan for at nedbryde kønsbestemte barrierer til uddannelse, arbejde og foreningslivet blandt kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk " fra december 2005.

I handlingsplanen er opstillet en række initiativer grupperet inden for fire indsatsområder: Kønsroller og fordomme, uddannelse, beskæftigelse samt foreningslivet. Initiativerne er udmøntet af Ligestillingsafdelingen, Integrationsministeriet, Beskæftigelsesministeriet via Arbejdsmarkedsstyrelsen, Socialministeriet samt Undervisningsministeriet.

Handlingsplanens initiativer er løbende blevet evalueret. Ved evalueringstidspunktet foreligger i alt 37 publikationer, herunder 19 evalueringer og 18 øvrige rapporter¹, der danner grundlag for denne samlede evaluering af handlingsplanen.

Formål med evalueringen

Det overordnede formål med evalueringen er at kortlægge og dokumentere udbyttet af handlingsplanen med fokus på, hvilke effekter handlingsplanen har medvirket til. Herudover giver evalueringen viden i forhold til anvendte metoder og bestemte målgrupper med henblik på den fremtidige policy-udvikling på området. Dette gør sig bl.a. gældende i forhold metoder, der medvirker til at sikre lige muligheder og frie valg for etniske minoritetskvinder samt viden i forhold etniske minoritetsdrengene og uddannelse. Endelig fokuserer evalueringen på handlingsplanen som et instrument til at gennemføre politikken på området.

Evalueringen er gennemført som en metaevaluering på baggrund af eksisterende evalueringer af de initiativer, der er gennemført som led i handlingsplanen. Metaevalueringen er en systematisk vurdering af, 'hvad der virker' og tager afsæt i de opnåede effekter, som det er *dokumenteret*, at initiativerne under handlingsplanen har haft. I forlængelse heraf sætter evalueringen fokus på, hvilke mekanismer i de forskellige initiativer, der har ført til de opnåede effekter.

Læsevejledning

Foruden indledningen omfatter rapporten fire kapitler. I kapitel 2 opsummeres evalueringens hovedkonklusioner og de mest samt mindst succesfulde initiativer fremhæves. Kapitel 3 omfatter en præsentation af evalueringens datagrundlag og metodiske tilgang med henblik på at synliggøre evalueringens vilkår og grundlag. I kapitel 4 præsenteres for hvert indsatsområde en forandringsteori, der viser de identificerede sammenhænge mellem initiativer og effekter. Alle forandringsteoriene fremstilles grafisk og suppleres med tekst, der beskriver de kritiske antagelser i handlingsplanen. Endelig foretages i kapitel 5 en effektvurdering af alle initiativer i handlingsplanen. Her sættes fokus på succesfulde metoder samt på målgrupper og mekanismer i initiativerne.

¹ Ved øvrige rapporter forstås statusnotater med erfaringer og anbefalinger, statistik og kortlægningsrapporter. For læsevenlighedsens skyld omtales det samlede datamateriale som evalueringer (mere herom i metodeafsnittet).

2. OPSUMMERING OG KONKLUSION

I dette kapitel opsummerer vi evalueringens hovedkonklusioner og resultater. Indledningsvis vurderes, hvorvidt handlingsplanen har indfriet sine målsætninger, samt hvordan handlingsplanen har fungeret som policy-instrument ud fra de bemærkninger, evalueringen giver anledning til i den forbindelse. Derefter opsummerer vi, hvad der kendetegner et succesfuldt initiativ i evalueringen, og fremhæver i den forbindelse først de mest succesfulde og dernæst de mindst succesfulde initiativer i handlingsplanen.

2.1 Har handlingsplanen indfriet sine målsætninger

I udarbejdelsen af handlingsplanen var der fra start en intention om dokumentation af opnåede effekter af initiativerne. Men da initiativerne er finansieret fra mange og forskellige kilder, hvor der ikke nødvendigvis har været afsat midler til dokumentation og evaluering, bygger evalueringen af handlingsplanen på et uhomogent dokumentationsmateriale. Konsekvensen af dette er, at evalueringen ikke kan belyse, hvorvidt de igangsatte initiativer, hvor der ikke foreligger dokumentation af opnåede effekter, har haft de ønskede effekter. Dermed ikke sagt, at initiativerne og handlingsplanen har haft en ringe effekt, det er blot ikke muligt at dokumentere eventuelt opnåede effekter. Her til kommer, at det er omkring to tredjedele af handlingsplanens initiativer, der indgår i metaevalueringen. På den baggrund vil en egentlig sammenligning af handlingsplanens ønskede effekter og de opnåede effekter være mangelfuld, idet evalueringens datamateriale udelukkende giver anledning til dokumentation af effekterne af en mindre del af handlingsplanens initiativer.

En sammenligning mellem dokumenterede og ønskede effekter vil på den baggrund selvsagt lægge op til en konstatering af, at handlingsplanen kun i relativt begrænset omfang har indfriet de ønskede målsætninger. Dette gab mellem dokumenterede effekter og handlingsplanens målsætninger – hvor de reelt opnåede effekter figurerer som en ubekendt – giver anledning til en fremadrettet anbefaling om, at det er vigtigt at medtænke evaluering og dokumentation i en handlingsplan, allerede når den igangsættes, hvis man efterfølgende ønsker at vurdere dens effekter. Det forudsætter et krav om evaluering af initiativerne ud fra fælles retningslinjer og standarder, sådan at resultatet bliver et ensartet datamateriale, der muliggør identifikation af klare effekter på et sammenligneligt niveau.

2.2 Handlingsplanen som policy-instrument

Der er ikke indsamlet datamateriale med henblik på at vurdere handlingsplanen som policy-instrument i evalueringen, men på baggrund af udsagn fra handlingsplanens følgegruppe på de workshops og møder, som er afholdt i forbindelse med evalueringen, samt betragtninger omkring handlingsplanen på baggrund af det tilgængelige evalueringmateriale og processen omkring evalueringen, vil vi fremhæve nogle væsentlige betragtninger om handlingsplanen som policy-instrument.

Handlingsplanen indeholder en række forholdsvis brede målsætninger. Det var derfor naturligt at lade en række allerede igangsatte initiativer indgå ved udmøntningen af handlingsplanen. Det betyder, at handlingsplanen både omfatter initiativer, som er en direkte følge af handlingsplanen og initiativer, som allerede var igangsat eller planlagt og for hvilke ligestilling alene indgår som et delformål. Det betyder, at det bliver vanskeligere at måle initiativernes effekt på ligestilling, idet dette effektmål kun har været et af mange, og derfor kommer nogle af disse initiativer til at fremstå som mindre effektfulde. Det er ikke det samme, som at det er dårlige og effektløse initiativer. Der er som led i handlingsplanen bl.a. igangsat en række store initiativer, der sandsynligvis har en generelt god effekt, men hvis de relateres til handlingsplanens målsætning om styrket ligestilling, er de mindre succesfulde. Samtidig er der heller ikke udarbejdet en samlet antagelse om ønskede effekter på tværs af såvel indsatsområder som initiativer. Dermed går man glip af muligheden for at fremme potentielle synergieffekter på tværs af indsatserne.

Med ovenstående forbehold in mente viser evalueringen af handlingsplanen alligevel, at de igangsatte initiativer i mange tilfælde antageligt har bidraget med positive resultater, som vil styrke udviklin-

gen mod lige muligheder for samfundsdeltagelse uanset køn og etnicitet. De positive resultater vil blive udfoldet nedenfor, når de succesfulde initiativer præsenteres.

2.3 De succesfulde initiativer har snævert fokus på ligestilling

I vurderingen af initiativerne har vi valgt ikke udelukkende at vurdere ud fra et effektivitetskriterium, men inddrager yderligere tre evalueringskriterier, relevans, implementering og forankring. Med disse kriterier som supplement til vurderingen af initiativernes effekter er det muligt at foretage en samlet vurdering af initiativerne, hvor vi kan identificere de særligt succesfulde samt de mindre succesfulde initiativer. De initiativer, som vurderes særligt succesfulde i analysen har foruden at opnå gode effekter også medtænkt forankring af de opnåede effekter efter initiativets ophør, sådan at den igangsatte udvikling kan fortsætte over tid. Endvidere er det succesfulde initiativ kendetegnet ved en høj grad af relevans, dels i forhold til at rette sig mod en særlig relevant målgruppe, som i et ligestillingsperspektiv kan drage nytte af den specifikke indsats, dels i forhold til at have et indhold som er relevant i forhold til handlingsplanens målsætninger.

Der tegner sig et billede af, at det især er mindre initiativer med en specifik og relativt snævert afgrænset indsats, der vurderes som mest succesfulde i evalueringen. Det kan forklares ved, at de mindre initiativer – i højere grad end de større og mere overordnede indsatser – har et specifikt ligestillingsperspektiv, som falder inden for handlingsplanens rammer og målsætninger. De større initiativer har en mere generel karakter og er mindre specifikke i deres fokus på køn og etnicitet, og da vurderingen af initiativerne netop foretages på baggrund af handlingsplanens målsætning om øget ligestilling mellem kønnene uanset etnisk baggrund, vil de store indsatser, som blot berører køn og etnicitet, blive vurderet som mindre succesfulde i denne sammenhæng. Dermed ikke sagt, at de store indsatser ikke er succesfulde ud fra andre parametre, som ligger uden for metaevalueringens rammer.

I forlængelse af ovenstående opsummering af hvad der kendetegner succesfulde initiativer i handlingsplanen, præsenterer vi de initiativer, som inden for hvert indsatsområde er vurderet som henholdsvis mest og mindst succesfulde.

Mest succesfulde initiativer under indsatsområdet Kønsroller og fordomme

Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller – Aktivitetsklasser

Rambøll vurderer, at initiativet er særlig succesfuldt, fordi der er tale om en målrettet indsats som henvender sig til en meget relevant målgruppe. Med fritids- og sportsaktiviteter for grupper af etniske drenge og deres fædre, samt for grupper af etniske piger og deres mødre har målgruppen fået succesoplevelser sammen med andre, som giver forældrene indsigt i og ressourcer til at støtte deres børns aktive deltagelse i fritidsaktiviteter. Derudover har de unge gennem deltagelse i fritidsaktiviteterne fået et mere positivt syn på deres omgivelser, og de har tilegnet sig sociale kompetencer til at indgå i et fællesskab. Rambøll vurderer, at initiativets effekter er af høj intensitet for målgruppen, bl.a. gennem de styrkede far/søn- og mor/datter-relationer samt de unges styrkede sociale kompetencer. Initiativet er meget relevant for handlingsplanens målsætning om at sikre lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet, fordi børnene og deres forældre fremover vil have bedre forudsætninger for at deltage i fritidsaktiviteter i lokalsamfundet, ligesom inddragelsen af børnenes forældre antages at bidrage til et styrket skole/hjem-samarbejde. Endelig vurderer Rambøll, at initiativet har et stort udbredelsespotentiale, idet der er tale om en relativt simpel indsats, som vil kunne gennemføres på folkeskoler eller hos andre aktører landet over.

Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder

Rambøll vurderer, at initiativet er særlig succesfuldt, fordi målgruppen af etniske minoritetskvinder har tilegnet sig viden om meget relevante emner, som vil styrke deres muligheder for samfundsdeltagelse fremover. Antagelsen bag initiativet – at kvinderne på baggrund af deres øgede viden fremadrettet kan træffe beslutninger vedrørende deres liv, som i højere grad end hidtil er uafhængige af kønsbestemte fordomme – vurderer Rambøll som realistisk. Initiativet er dermed meget relevant set

ud fra handlingsplanens målsætning om at nedbryde kønsbestemte fordomme. Endelig styrkes den positive vurdering af initiativet af, at forankring af initiativet er medtænkt, idet der skal udvikles et undervisningsmateriale til brug på sprogskoler på baggrund af resultaterne af initiativets evaluering. Det er Rambølls vurdering, at initiativets effekter forankres gennem den videre undervisning af kvinder.

Mest succesfulde initiativer under indsatsområdet Uddannelse

Besøg af forældrerollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv. og Lektiecafeer (Brug For Alle Unge-kampagne)

Rambøll vurderer, at begge initiativer er succesfulde og relevante i forhold til handlingsplanens målsætninger, idet de som led i Brug For Alle Unge har fokus på, at flere unge med etnisk minoritetsbaggrund skal påbegynde og fuldføre en erhvervskompetencegivende uddannelse. Begge initiativer har opnået positive resultater af stort omfang og høj intensitet for målgruppen, hvilket Rambøll vurderer som centralt for initiativernes succes. Den oplevede effekt hos brugerne af *Lektiecafeerne* er særdeles positiv, idet de angiver, at de har et stort fagligt udbytte af initiativet. Den positive effekt af initiativet *Besøg af forældrerollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv.* består især i forældrenes øgede motivation til at påbegynde og/eller færdiggøre en uddannelse samt at støtte deres børn uddannelsesmæssigt.

Uddannelsesguider

Rambøll vurderer, at initiativet er succesfuldt, eftersom det har opnået særdeles positive effekter for initiativets målgruppe af unge med etnisk minoritetsbaggrund, der skal i gang med eller er i gang med en ungdomsuddannelse, ved at støtte dem til gennemførelse af uddannelsen. Rambøll vurderer endvidere, at initiativet har stort omfang og høj intensitet. Initiativet har fokus på flere uddannelsesmæssige elementer, herunder eksempelvis vejledning, fastholdelse og rekruttering, hvilket Rambøll vurderer som positivt i forhold til at styrke indsatsen over for en bred målgruppe. Forankring af metoder og værktøjer til uddannelsesstøtte er medtænkt i initiativet, og Rambøll betragter dette element som centralt i vurderingen af initiativer som særlig succesfuldt.

Mest succesfulde initiativer under indsatsområdet Beskæftigelse

Fortsættelse og udbygning af mentornetværk (KVINFO)

Rambøll vurderer, at dette initiativ er succesfuldt, fordi de kvindelige mentees gennem mentorrelationen og deltagelse i KVINFOs netværk etablerer kontakter og netværk, som i høj grad styrker deres muligheder for at komme i beskæftigelse. Initiativet er meget relevant for handlingsplanens målsætning om at sikre lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen, idet mentornetværket er et supplement til den øvrige beskæftigelsesindsats, hvor målgruppen af etniske minoritetskvinder tilegner sig sociale kompetencer og danner netværk, som de ellers ikke har adgang til, når de er født og opvokset og eventuelt har taget deres uddannelse i et andet land.

Fortsat støtte til kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund end dansk

Rambøll vurderer, at initiativet er succesfuldt, fordi det bidrager til at styrke etniske minoritetskvinders mulighed for at etablere sig som iværksætter – og dermed styrker deres beskæftigessituation. Den grundlæggende antagelse bag initiativet, vurderer Rambøll, er relevant og realistisk, nemlig at kvindernes muligheder for iværksætteri styrkes ved, at rådgivningsindsatsen fremover i højere grad kan imødekomme målgruppens behov og dermed afhjælpe de barrierer, som kvinderne ofte oplever i relation til etablering som iværksætter.

Mest succesfulde initiativer under indsatsområdet Foreningslivet

Indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv

Rambøll vurderer, at initiativet er succesfuldt, fordi målgruppen af tosprogede unge og deres forældre i højere grad er blevet foreningsaktive. Der er skabt kontakt til en stor gruppe børn og unge i målgruppen, hvoraf især de unge ikke tidligere har været aktive i fritiden og i foreningslivet. Rambøll

vurderer, at initiativet bidrager positivt til at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. Det vurderes ligeledes positivt, at initiativet har særligt fokus på at inddrage piger med etnisk minoritetsbaggrund, hvis familier har været tilbageholdende i forhold til at lade døtrene deltage i fritids- og foreningsaktiviteter, så de bliver mere foreningsaktive. Der foreligger en forankringsstrategi for initiativet, hvilket understøtter initiativets succes.

Pige- og kvindeklubber (Dansk Flygtningehjælp)

Rambøll vurderer, at initiativet er succesfuldt, fordi det har bidraget til at give de involverede etniske minoritetspiger mulighed for at få oplevelser og tilegne sig redskaber, viden og erfaringer om de muligheder, man har som ung i det danske samfund. Initiativet har endvidere stor søgning blandt målgruppen og har således haft kontakt til flere piger end forventet. Initiativet er relevant i forhold til handlingsplanens målsætning, eftersom der er fokus på at inddrage piger/kvinder med etnisk minoritetsbaggrund i fritids- og foreningslivet, og initiativet medtænker således både køns- og etnicitetsaspektet. Pigeclubbernes placering i boligområder betragtes som et positivt element i relation til at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. Rambøll vurderer endvidere initiativets forankringsstrategi som et positivt element.

Mindst succesfulde initiativer for alle fire indsatsområder

De mindre succesfulde initiativer på tværs af indsatsområderne er modsat de succesfulde kendetegnet ved enten at henvende sig til en mindre relevant målgruppe, ikke at medtænke et ligestillingsperspektiv i tilstrækkeligt omfang eller at have haft implementeringsvanskeligheder, som har mindsket omfang og intensitet af indsatsen.

Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller – Ung til ung-rådgivnings-tilbud, skiller sig ud som det mindst succesfulde i Rambølls vurdering af indsatsområdet Kønsroller og fordomme. Initiativets effekter i form af rådgivning til unge, som har problemer med æresrelaterede konflikter, vurderer Rambøll som *potentielt* positive. Rambøll vurderer dog samtidig, at effekterne ikke er indfriet i tilstrækkelig grad, idet initiativets målgruppe forekommer at være uhensigtsmæssigt afgrænset. Det har ifølge evalueringen af initiativet været svært at opnå kontakt til den yngre del af målgruppen af 11-25-årige etniske minoritetsunge. På den baggrund er initiativets målgruppe ændret undervejs i indsatsen til kun at gælde de ældre unge mellem 16-25 år. Implementeringen af initiativet vurderes i forlængelse heraf at have forløbet mindre succesfuldt, idet målgruppeændringerne i høj grad vurderes at have forsinket og begrænset omfanget af indsatsen. Endelig er forankringsstrategien for initiativet ikke fastlagt, hvilket Rambøll vurderer som negativt i forhold til videreførelse af eventuelt opnåede effekter.

Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner

Rambøll vurderer dette initiativ som mindre succesfuldt i forhold til indfrielse af målsætningerne for indsatsområdet Uddannelse. Resultatet af initiativet er, at alle via Undervisningsministeriets hjemmeside kan lave statistiske opgørelser over elevtal og fuldførelsesprocenter på korte og mellemlange videregående uddannelser fordelt på køn og etnicitet. Der er ingen evaluering af initiativet, og det er på den baggrund ikke muligt at vurdere, hvorvidt oversigten bidrager til at fastholde unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse – som er den effekttype, initiativet er opstillet under. Det er Rambølls vurdering, at den tilvejebragte viden skal omsættes til konkrete tiltag eller aktiviteter for at have den ønskede effekt.

Initiativerne *Nye funktioner i udsatte boligområder* under indsatsområdet Beskæftigelse og *Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse med fokus på netværksskabelse* under indsatsområdet Foreningslivet vurderer Rambøll som meget lidt relevante set ud fra et ligestillingsperspektiv, idet hverken køn eller etnicitet indgår som specifikke fokusområder i initiativerne. Vil man styrke innovation og iværksætterier blandt etniske minoriteter samt fremme lige muligheder for deltagelse i foreningsli-

vet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet – som er de effekttyper, initiativerne er opstillet under – er det Rambølls vurdering, at der er behov for en mere målrettet indsats, der i højere grad adresserer køns- og etnicitetsmæssige barrierer. Initiativerne er givetvis relevante i et boligsocialt perspektiv, men i forhold til handlingsplanen for øget ligestilling vurderer Rambøll, at effekterne er begrænsede.

3. METODE OG DATAGRUNDLAG

I dette kapitel præsenterer vi den metodiske tilgang til evalueringen med det formål at sikre klarhed over grundlaget for og gennemførelsen af evalueringen. Indledningsvis præsenteres evalueringens datamateriale, derefter beskrives de evalueringskriterier, som handlingsplanen bliver vurderet ud fra, og endelig præsenteres evalueringens analysestrategi.

3.1 Præsentation af datamaterialet

Som nævnt indledningsvis bliver evalueringen gennemført som en metaevaluering på baggrund af eksisterende evalueringer af de initiativer, der er gennemført som led i handlingsplanen. Der er i handlingsplanen formuleret i alt 56 initiativer. Til brug for metaevalueringen foreligger i alt 37 publikationer, herunder 19 evalueringer og 18 øvrige rapporter. Der er således 18 initiativer under handlingsplanen, som ikke indgår i evalueringen. Årsagen hertil er, at initiativerne enten ikke er iværksat eller er iværksat, men endnu ikke er blevet evalueret. I bilag 1 har vi anført alle handlingsplanens initiativer, og for de initiativer, der ikke indgår i evalueringen, har vi beskrevet, hvad årsagen hertil er. Af bilag 1 fremgår ligeledes, hvilke evalueringer der foreligger til brug for metaevalueringen.

Som nævnt består datamaterialet ikke blot af evalueringer, men også af øvrige rapporter som fx statusnotater med erfaringsopsamlinger og anbefalinger, statistiske opgørelser og kortlægningsrapporter. For læsevenlighedens skyld har vi valgt at omtale det samlede datamateriale som *evalueringer*, til trods for at ikke alt er evalueringer. Variationen betyder, at noget af materialet er egentlige evalueringer med høj detaljeringsgrad i forhold til beskrevne resultater, andre er mindre statusnotater og erfaringsopsamlinger, hvor informationsniveauet er væsentligt mindre. Derudover gælder for den del af materialet, der er forskning og statistiske opgørelser, at der – forventeligt – ikke er beskrevet opnåede resultater i forhold til handlingsplanens målsætninger. Materialets store variation giver anledning til at tage forbehold for, hvad metaevalueringen kan sige om opnåede effekter, idet effekterne ikke i alle tilfælde er dokumenteret i materialet. Hvilken konkret betydning, dette har for udarbejdelsen af forandringsteorier og effektvurderingen, vil blive beskrevet nærmere i kapitlerne 4 og 5.

I nedenstående skema præsenteres de initiativer, der indgår i metaevalueringen opdelt på indsatsområde.

KØNSROLLER OG FORDOMME

Initiativer

Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder

Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller²

Forskning om mænd med anden etnisk baggrund end dansk

UDDANNELSE

Initiativer

Oprettelse af lektiehjælpsordninger

Forælderrollemodeller

Øget skole/hjem-samarbejde

² Under dette initiativ er tre delprojekter, der hver især tælles med som et initiativ, dvs. initiativet er talt med som tre i det samlede antal initiativer på 37, som indgår i evalueringen.

UDDANNELSE**Initiativer**

Forskning i hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere i grundskolen end etniske minoritetspiger og etnisk danske drenge og piger

Projekt køn, etnicitet og vejledning

Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg

Uddannelsesguider

Kontaktlæreruddannelse

Arbejde med frafaldsstrategier på alle erhvervsskoler

Praktikpladsstatistik

Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner

BESKÆFTIGELSE**Initiativer**

"Ny chance til alle" med fokus på køn, alder og etnicitet

Udvikling af målrettede jobforløb

Mangfoldighedsprogram i samarbejde med 10-15 virksomheder

Fortsat indsats over for langvarigt ledige, yngre kvinder med anden etnisk baggrund end dansk

Udvikling af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked

Kortlægning af sygdomsforløb

Fortsættelse af en forstærket beskæftigelsesindsats over for primært familiesammenførte kvinder

Fortsættelse og udbygning af mentornetværk

Indsats for etniske minoriteter i den nye struktur for beskæftigelsesindsatsen

Fortsat støtte til kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund end dansk

Nye funktioner i udsatte almene boligområder

FORENINGSLIVET**Initiativer**

Støtte til eksisterende netværks inddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk

Kurser i foreningsarbejde for kvinder med anden etnisk baggrund end dansk

Kortlægningen af integrationsindsatser i frivillige sociale foreninger og organisationer

Evalueringen af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre

Erfaringsudveksling blandt netværkspersoner, der arbejder i udsatte boligområder

Indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv

Pige- og kvindeklubber³

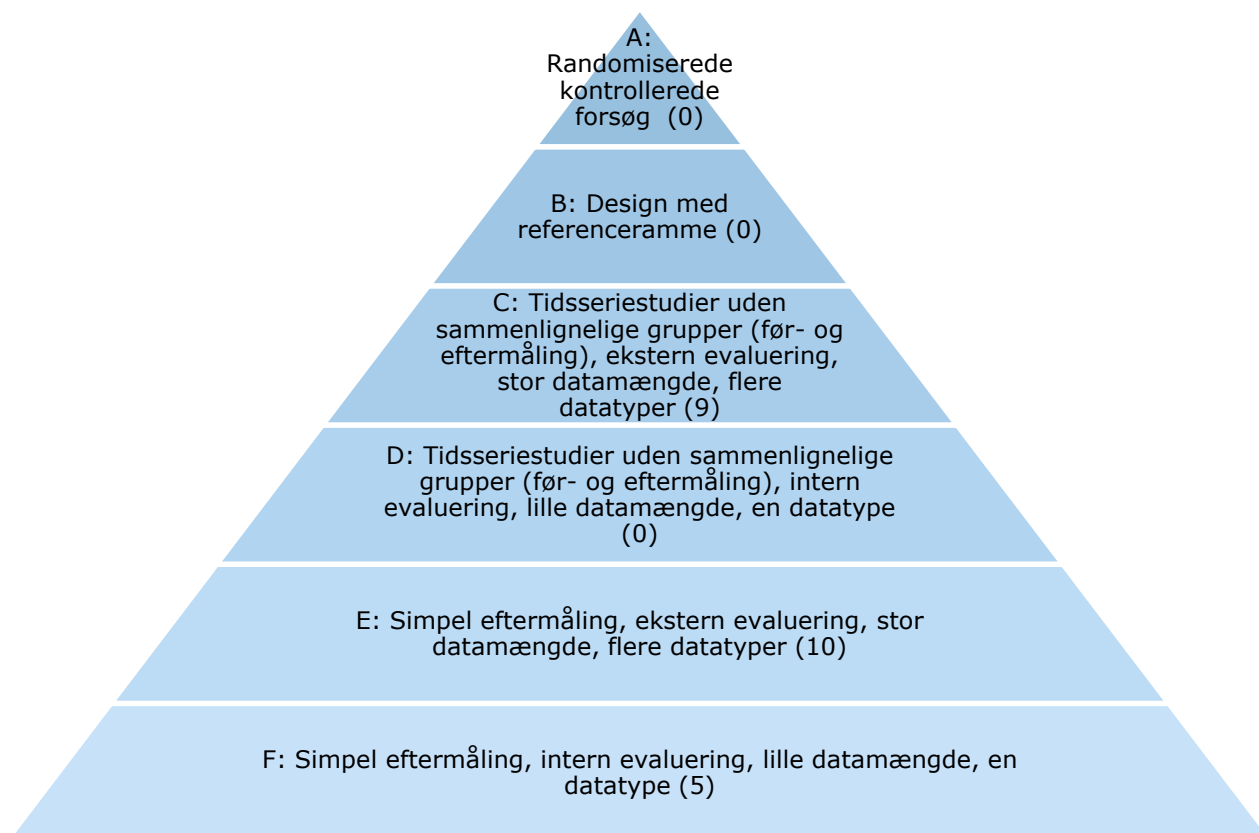
³ Under dette initiativ er to separate projekter, der hver især tælles med som et initiativ, dvs. initiativet er talt med som to i det samlede antal initiativer på 37, som indgår i evalueringen

Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse med fokus på netværksskabelse

Korps af kvindelige rollemodeller

3.2 Vurdering af troværdighed i datamaterialet

Idet metaevalueringen gennemføres på baggrund af eksisterende data, som er tilvejebragt under vidt forskellige vilkår, er det nødvendigt at betragte datamaterialet ud fra en række vurderingskriterier, som forholder sig til troværdigheden af evalueringerne. Nedenstående figur illustrerer Rambølls forståelse af, hvordan styrken af et evalueringdesign og dermed evalueringernes troværdighed kan vurderes.

Tallene i parentes angiver, hvor mange evalueringer der hører under det pågældende niveau i troværdighedsvurderingen.⁴ Af figuren fremgår, at alle evalueringerne falder inden for et af de fire nederste niveauer i pyramiden. Der er således ingen evalueringer inden for handlingsplanens indsatsområder, der opererer med randomiserede, kontrollerede forsøg eller design med referenceramme. Hertil skal det bemærkes, at det kun er de egentlige evalueringer i datamaterialet, som er vurderet i forhold til troværdighedspyramiden. Vi har således fravalgt at troværdighedsvurdere den del af materialet, der er forskning, statistiske opgørelser, idekataloger mv., idet dette materiale opererer ud fra ikke-evalueringfaglige kriterier. Rationalet bag figuren er, at tidsseriestudier med før- og eftermålinger giver mere troværdige resultater end simple eftermålinger, eftersom tidsseriestudier i højere grad end simple eftermålinger kan påvise udviklingen af en given indsats. Vi vurderer endvidere,

⁴ Vi har tildelt hvert niveau i pyramiden et bogstav fra A til F. I bilag 1 står efter hver evalueringstitel et af disse bogstaver, som angiver vores troværdighedsvurdering af den pågældende evaluering.

at indsatser, der er evalueret eksternt, generelt er mere troværdige end indsatser, der er internt evalueret. Ydermere er rationalet bag den hierarkiske inddeling, at stor datamængde og flere datatyper (fx både kvantitative og kvalitative data) øger troværdigheden af evalueringen. Sammenfattende udgør kriterierne tidsseriestudie/simpel eftermåling, intern/ekstern evaluering, datamængde og datatyper de fire kriterier, der ligger til grund for vurderingen af evalueringernes troværdighed. Troværdighedsvurderingerne af datamaterialet fremgår af bilag 3.

Vurderingskriterierne i troværdighedspyramiden giver et lidt snævert billede af datamaterialets troværdighed, og der vil naturligvis være evalueringer, hvor denne hierarkiske inddeling ikke er fyldestgørende – eksempelvis tager vurderingen ikke højde for *kvaliteten* af de indsamlede data. Datakvalitet forholder vi os mere indgående til løbende i analysen.

3.3 Evalueringskriterier

Som retningslinje for evalueringen opstilles fire evalueringskriterier, som danner rammen for evalueringens vurdering af initiativernes succes set i forhold til handlingsplanens målsætninger. I det følgende beskrives evalueringskriterierne.

- **Effektivitet:** Det overordnede formål med evalueringen er at kortlægge og dokumentere udbyttet af handlingsplanen med fokus på, hvilke effekter handlingsplanen har medvirket til. Ud fra evalueringskriteriet *effektivitet* skal evalueringen således foretage en effektvurdering af hvert enkelt initiativ for derefter at foretage en samlet vurdering af, hvilke typer af effekter handlingsplanen har bidraget til, samt hvilke mekanismer i initiativerne der har medført de opnåede effekter.
- **Relevans:** Samtidig med, at evalueringen indsamler viden om, hvilke effekter der er opnået gennem initiativerne, er det væsentligt at vurdere de igangsatte initiativers *relevans*. Initiativerne må nødvendigvis være relevante i forhold til målgruppens behov og problemstillinger, hvis de skal skabe de ønskede effekter. Derfor vurderer evalueringen, om de enkelte initiativer henvender sig til relevante målgrupper og har et relevant indhold i forhold til at indfri handleplanens målsætninger.
- **Implementering:** Det tredje evalueringskriterium er *implementering*. Ved at vurdere implementeringen af initiativerne vil evalueringen for det første vurdere, om initiativerne er implementeret efter hensigten, og dermed sandsynliggøre, hvorvidt opnåede effekter kan tilskrives initiativet, og om udeblevne effekter kan forklares ved, at initiativet ikke er implementeret efter hensigten. For det andet kan en vurdering af implementeringsprocesser bidrage til at identificere, hvad det er i de forskellige indsatser, der har ført til de opnåede effekter. I den forbindelse retter evalueringen fokus mod metoder og indsatser, der har vist sig særligt effektfulde.
- **Forankring:** Endelig sætter evalueringen med det fjerde evalueringskriterium fokus på *forankring* af initiativernes effekter. For at undgå at opnåede effekter kun er midlertidige og ophører, når indsatsen er slut, er det væsentligt, at der er medtænkt en strategi for forankring i indsatserne. Vi vurderer både, i hvor høj grad der foreligger en forankringsstrategi, og også, om forankringen forekommer sandsynlig.

Da effektivitet i flere tilfælde ikke er dokumenteret i de foreliggende evalueringer, vil de øvrige tre evalueringskriterier være afgørende elementer i analysen og for helhedsvurderingen af initiativerne.

3.4 Analysestrategi

De ovenfor beskrevne evalueringskriterier udgør som nævnt rammen om evalueringen. I dette afsnit præsenterer vi analysestrategien for metaevalueringen. Analysen består af flere dele. Indledningsvis har vi udarbejdet en effekttypologi og rubriceret effekterne efter de relevante målsætninger i handlingsplanen. Herefter er effekttyperne blevet vægtet af følgegruppen i en såkaldt multikriterieanaly-

se. Dernæst har vi udarbejdet forandringsteorier og foretaget effektvurderinger af initiativerne inden for hvert indsatsområde. I det følgende udfolder vi de enkelte dele af analysestrategien.

Multikriterieanalysen gennemføres med udgangspunkt i en opstilling af handlingsplanens forventede effekter. I handlingsplanen er inden for hvert indsatsområde formuleret en række målsætninger. Ud fra hver målsætning knytter vi en effekttype, således at den enkelte effekttype svarer til det enkelte mål i handlingsplanen. Handlingsplanens målsætninger og de tilknyttede effekttyper er opstillet skematisk i bilag 2.

Til brug for den samlede vurdering af effekterne af handlingsplanen foretages en vægtning af effekttyperne inden for de enkelte indsatsområder (multikriterieanalyse). Denne vægtning præsenteres yderligere i kapitel 5 og fremgår desuden af bilag 2.

På baggrund af initiativernes opnåede og forventede effekter opstiller vi en forandringsteori for hvert indsatsområde, der har til formål at vise de identificerede sammenhænge mellem indsatser og effekter. Alle forandringsteorierne fremstilles grafisk og suppleres med tekst, der beskriver de kritiske antagelser og forudsætninger for sammenhænge mellem indsats og effekt. I kapitel 4 beskrives forandringsteorimetoden yderligere.

I analysen vurderer vi hvert initiativ ud fra de fire evalueringskriterier og tildeler på den baggrund initiativerne en score fra 0 til 4, som angiver, hvorvidt initiativet har haft en stor eller lille positiv effekt. I kapitel 5 præsenterer vi vurderingerne og score-inddelingen mere detaljeret.

4. FORANDRINGSTEORIER FOR HANDLINGSPLANENS FIRE INDSATSOMRÅDER

I dette kapitel præsenterer vi en forandringsteori for hvert af handlingsplanen fire indsatsområder. En forandringsteori er en tydeliggørelse af de – ofte implicite – antagelser, som en myndighed har gjort som forklaring på, hvordan en indsats vil skabe de tilsigtede virkninger og derigennem opnå de ønskede målsætninger med den pågældende indsats. Forandringsteorien består af relationer mellem årsag og virkning, der kæder aktiviteter, resultater på kort og længere sigt samt effekter sammen. Styrken ved en forandringsteori er, at den tydeliggør de overordnede målsætninger for en given indsats ved at konkretisere, *hvilke effekter* samt resultater på kort og længere sigt indsatsen skal have for *hvilke målgrupper* gennem *hvilke aktiviteter*. Forandringsteorier danner endvidere et godt udgangspunkt for læring og planlægning af fremtidige initiativer.

I evalueringen anvender vi forandringsteorimetoden til – retrospektivt – at identificere sammenhænge mellem de igangsatte initiativer og de i handlingsplanen ønskede effekter. Med forandringsteoriene synliggør vi de kritiske antagelser, der ligger til grund for, at de igangsatte initiativer forventes at kunne føre til handlingsplanens ønskede effekter. Ideelt set bygger en forandringsteoris kritiske antagelse på en "hvis... så... fordi..."-logik, hvor man begrundes sammenhængen mellem aktivitet og resultat med evidensbaseret dokumentation for de forventede effekter. En sådan logik kan eksempelvis lyde: "*Hvis kønsbestemte barrierer skal nedbrydes, så igangsætter vi en holdningsbearbejdede kampagne, fordi erfaringer fra de øvrige nordiske lande viser, at over halvdelen af den adresserede målgruppe i kampagnen ændrer syn på kønsroller efter deltagelse i kampagnen.*" Det har ikke været muligt at identificere fordi-elementet bag størstedelen af de igangsatte initiativer i handlingsplanen, idet de – på baggrund af det tilgængelige datamateriale – ikke forekommer at bygge på evidensbaseret viden og erfaringer om, hvorfor og hvordan de ønskede effekter af de udvalgte initiativer opnås. Det betyder, at det er vanskeligere at udlede, hvilke elementer i handlingsplanens initiativer der har en positiv effekt, og hvilke der er mindre effektive, idet initiativerne og evalueringerne som oftest ikke forholder sig eksplicit hertil.

I et forandringsteoretisk perspektiv bygger handlingsplanen på en antagelse om, at hvis der skal ske en positiv udvikling mod den overordnede målsætning om nedbrydelse af kønsbestemte barrierer for uddannelse, arbejde og foreningslivet blandt kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk, så skal der iværksættes en række forskellige initiativer, som dels inddrager forskellige målgrupper, dels anvender forskellige mekanismer. For hvert indsatsområde er der opstillet et antal effekttyper, som de igangsatte initiativer målrettes efter. Effekttyperne er de virkninger, som antages at føre til handlingsplanens overordnede mål om lige muligheder for samfundsdeltagelse. Logikken i indsatsområderne er således, at resultaterne af de enkelte initiativer skaber forandringer, der på langt sigt skal bidrage til, at de ønskede virkninger for området opnås.

I den sammenhæng skal det nævnes, at effekttyperne i nogle tilfælde kronologisk ligger før eller samtidig med resultaterne på længere sigt. Der er her tale om en 'hønen eller ægget'-diskussion af, hvad der kommer først. I nogle tilfælde kan det være svært at vurdere rækkefølgen af resultater og effekttyper, hvis der fx er tale om, at de forudsætter hinanden. Dette forhold uddybes i de tilfælde, hvor det er relevant i fremstillingen af forandringsteoriene for hvert enkelt indsatsområde.

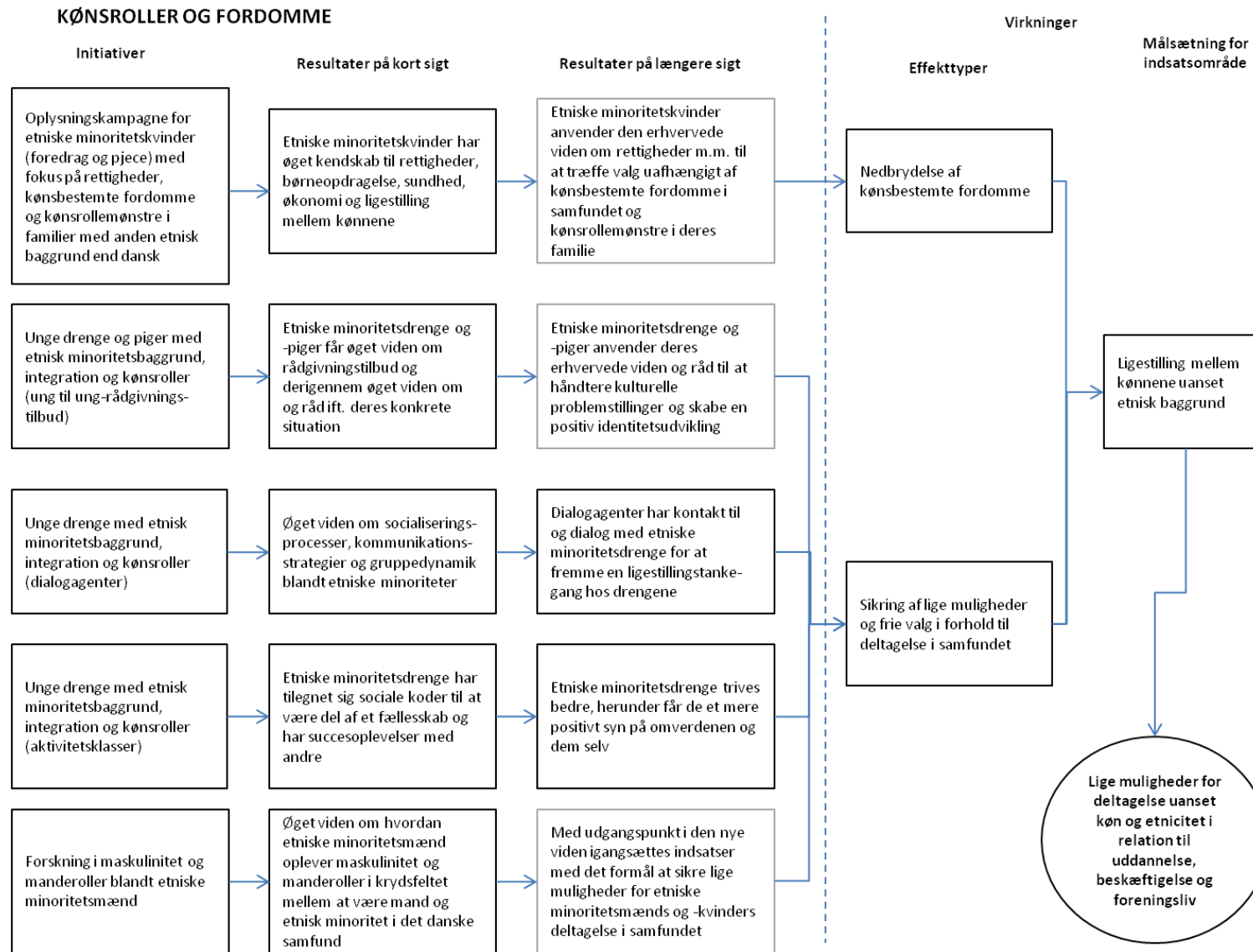
For hovedparten af initiativerne i handlingsplanen er opnåede resultater beskrevet i de tilgængelige evalueringer. I enkelte af evalueringerne er beskrivelsen af resultaterne dog så kortfattet eller mangelfuld, at det ikke har været muligt at identificere de opnåede resultater på langt sigt. En forklaring på dette er – som nævnt i metodeafsnittet, at det materiale, der ligger til grund for metaevalueringen, har forskellig karakter, både hvad angår omfang, detaljeringsgrad og indhold. For de initiativer, hvor de langsigtede resultater ikke er beskrevet i de tilgængelige evalueringer, har vi udarbejdet antagelser om de forventede resultater, som kan bidrage til den ønskede effekttype. For at illustrere

denne skelnen i forandringsteorien har vi valgt at gøre brug af sortkantede og gråkantede bokse. Bokse med sort kant er baseret på beskrivelser af resultater i materialet, mens de gråkantede bokse illustrerer vores udarbejdede antagelser om forventede resultater, i de tilfælde hvor beskrivelsen er mangelfuld. Det skal samtidig bemærkes, at mange af resultaterne i de sortkantede bokse alene bygger på evalueringernes *beskrivelser* af opnåede resultater, dvs. resultater, som ikke nødvendigvis er *dokumenteret* i evalueringerne. På den måde er forskellen mellem sort- og gråkantede bokse i forandringsteoriene i flere tilfælde blot, hvorvidt resultatsammenhængen er beskrevet i evalueringerne eller ej. Det betyder, at forandringsteoriene ikke udelukkende er en illustration af, hvilke forandringer og effekter der er opnået, men i nogle tilfælde også bygger på Rambølls såvel som initiativernes egne antagelser om, hvordan initiativerne kan bidrage til den overordnede målsætning.

I forandringsteoriene er en stiplede linje, som adskiller *resultater* (både på kort og langt sigt), som initiativerne kan vurderes i forhold til, og *virksomheder*, herunder effekttyper og målsætninger, som ligger uden for initiativernes umiddelbare rækkevidde, og som de derfor ikke måles på, men alligevel forventes at bidrage til. Endelig skal det nævnes, at vi læser forandringsteoriene fra højre mod venstre i den beskrivende tekst, som efterfølger den grafiske fremstilling. Læsning af forandringsteoriene starter således med indsatsområdets målsætning længst mod højre og bevæger sig derefter mod venstre i rækken af led, der antages at føre til den ønskede målsætning.

I følgende fire afsnit fremstilles forandringsteoriene grafisk og suppleres med tekst, der beskriver de kritiske antagelser og forudsætninger for sammenhænge mellem indsats og effekt. I beskrivelsen af de kritiske antagelser tager vi udgangspunkt i de ønskede effekttyper for hvert indsatsområde.

4.1 Forandringsteori for indsatsområdet Kønsroller og fordomme

Af forandringsteorien for indsatsområdet Kønsroller og fordomme i figuren ovenfor fremgår i boksen længst til højre, at der er en overordnet målsætning om *Ligestilling mellem kønnene uanset etnisk baggrund*. Næste led i figuren er en operationalisering af den overordnede målsætning i de to effekttyper *Nedbrydelse af kønsbestemte fordomme* og *Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet*. Antagelsen er, at disse to typer af effekter vil bidrage til indsatsområdets målsætning. For begge effekttyper er der i handlingsplanen formuleret initiativer, hvis resultater er næste led i figuren mod venstre. Der indgår fem initiativer på indsatsområdet Kønsroller og fordomme i metaevalueringen og dermed i ovenstående forandringsteori.⁵ Med udgangspunkt i de to effekttyper på indsatsområdet beskriver vi nedenfor sammenhængen mellem initiativer, resultater og effekter.

Nedbrydelse af kønsbestemte fordomme

Forandringsteorien viser, at handlingsplanen bygger på en antagelse om, at hvis der skal ske en udvikling i nedbrydelse af kønsbestemte fordomme, så skal der iværksættes en *Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder*, som består af en foredragsrække og en pjece med fokus på rettighe-der og kønsbestemte fordomme. Antagelsen i dette initiativ er, at hvis etniske minoritetskvinder skal bryde med deres egne kønsbestemte fordomme samt handle på nye måder, som medfører, at samfundets kønsbestemte fordomme nedbrydes, så kræver det, at kvinderne på kort sigt opnår øget kendskab til forhold som rettigheder, økonomi og ligestilling mellem kønnene. På længere sigt forventes kvinderne at kunne anvende deres erhvervede viden til at træffe valg uafhængigt af kønsbestemte fordomme i samfundet og i deres familier.

Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet

I forhold til denne effekttype viser forandringsteorien, at der bag handlingsplanen ligger en antagelse om, at hvis lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet skal sikres, så skal der iværksættes både konkrete aktiviteter⁶ og forskningsinitiativer. Overordnet set retter de fire initiativer under denne effekttype sig mod etniske minoritetsmænd og -drenge. Et fællestæk ved tre af initiativerne er, at de på kort sigt skal bidrage til øget viden om målgruppen og deres konkrete udfordringer og oplevelse af barrierer, hvilket på længere sigt skal bidrage til, at målgruppen selv såvel som fagfolk kan handle anderledes på baggrund af den nyerhvervede viden. Samlet set for de tre initiativer er det således antagelsen, at der må igangsættes aktiviteter, der skaber øget vidensniveau om og blandt etniske minoritetsmænd og -drenge, for at den ønskede effekt opnås. Fælles for de tre indsats, der er igangsat under initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller*, er, at de alle er målrettet etniske minoritetsdrenge. Den første indsats under initiativet er et *Ung til ung-rådgivningstilbud*, hvor frivillige unge med etnisk minoritetsbaggrund giver rådgivning til andre unge med etnisk minoritetsbaggrund, som har problemer i relation til æresrelaterede konflikter. Rådgivningstilbuddet gælder også etniske minoritetspiger, og på den måde adskiller det sig fra de to andre indsats under initiativer. Antagelsen ved denne indsats er, som ved ovenstående, at rådgivningstilbuddet på kort sigt giver de unge øget viden om og rådgivning i forhold til deres konkrete situation, hvorefter de på længere sigt anvender deres erhvervede viden og råd til håndtering af problemstillinger som fx identitetsproblemer, æresrelateret vold, tvangsægteskaber, diskrimination, kulturkløfter mv. Den anden indsats under *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller* er initiativet *Dialogagenter*. Praktikere og frontmedarbejdere uddannes som dialogagenter med henblik på efterfølgende at gå i dialog med de unge etniske minoritetsdrenge. Antagelsen her er ligeledes, at dialogagenterne på kort sigt skal opnå øget viden om målgruppen, før

⁵ Egentlig er der kun tre initiativer med i evalueringen af indsatsområdet. Men initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller* består af tre indsats, som er af forskellig karakter, og som er evalueret hver for sig, hvorfor vi har valgt at fremstille dem som tre selvstændige initiativer i forandringsteorien.

⁶ Initiativet *Forældrerollemodeller* er et af disse initiativer. Men da det er en del af *Brug For Alle Unge-kampagnen*, og da vi har valgt at behandle initiativerne under denne kampagne samlet, præsenterer vi de kritiske antagelser for dette initiativ i næste afsnit omhandlende indsatsområdet vedrørende uddannelse.

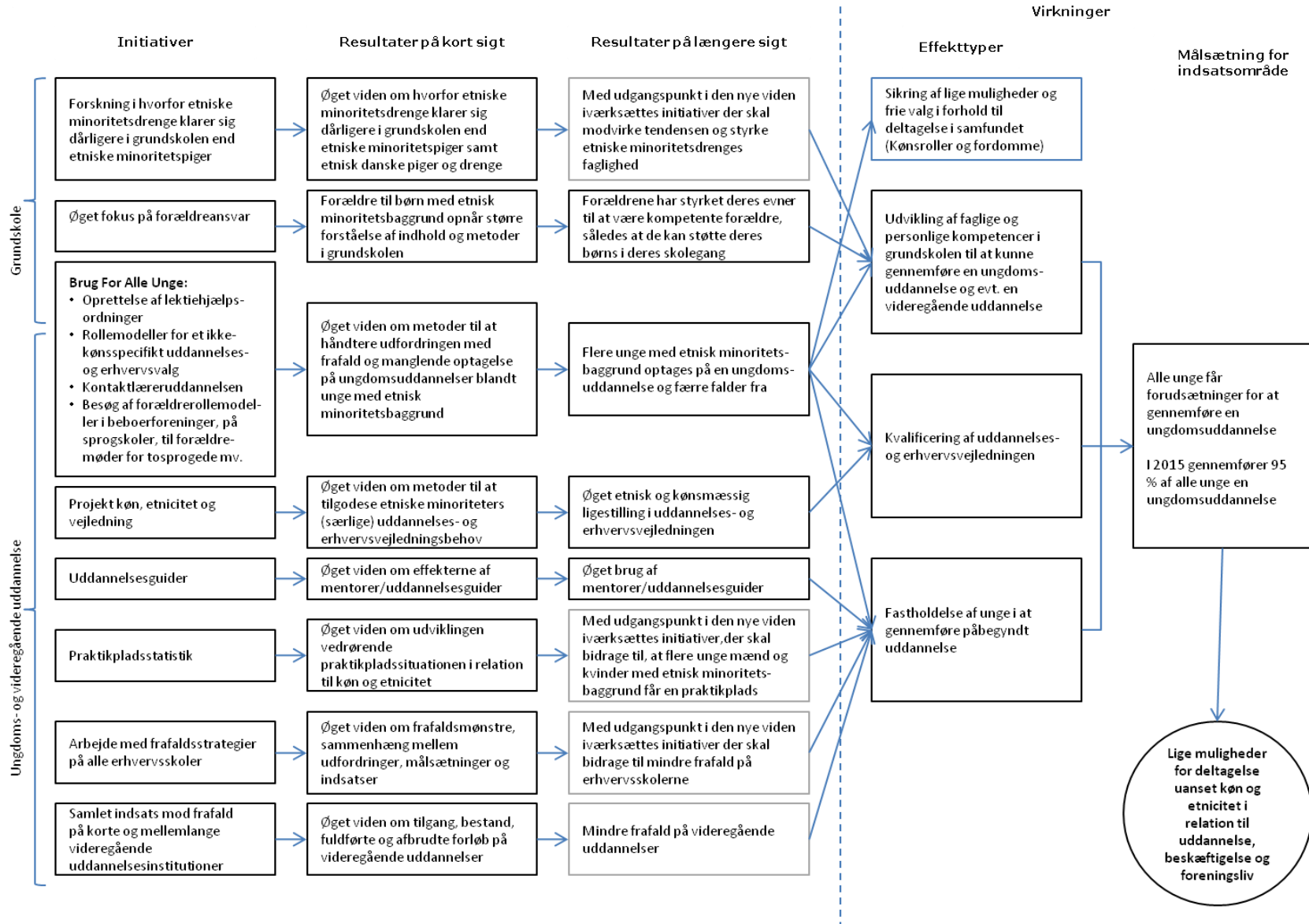
de herefter kan gå i dialog med drengene for på længere sigt at påvirke og holdningsbearbejde drengene til at handle ud fra en ligestillingstankegang.

Den tredje indsats under initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller* er *Aktivitetsklasser*, hvor etniske minoritetsdrenge i fællesskab med hinanden og med deres fædre deltager i sportsaktiviteter som fx thaiboksning og fodbold. Her er antagelsen, at drengene på kort sigt lærer at indordne sig under rammer, hvor deres handlinger har konsekvenser for deres omgivelser, bliver bedre til at samarbejde og opnår succesoplevelser med deres venner og fædre. På længere sigt antages det at resultere i bedre trivsel samt et mere positivt syn på omverdenen blandt de etniske minoritetsdrenge. Sidstnævnte initiativ i forandringsteorien er *Forskning i maskulinitet og manderoller blandt etniske minoritetsmænd*, der er en undersøgelse af etniske minoritetsmænds opfattelse af maskulinitet og manderoller. Resultatet af forskningsrapporten på kort sigt er øget viden om etniske minoritetsmænds maskulinitets- og kønsrollesyn, der på længere sigt kan anvendes til at igangsætte indsatser, der sikrer lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet.

Opsummerende viser forandringsteorien, at de iværksatte initiativer på kort sigt skal bidrage med øget viden om kønsbestemte fordomme blandt etniske minoriteter samt deres barrierer for deltagelse i samfundslivet. På længere sigt skal dette medføre forandringer – både holdnings- og adfærdsmæssige ændringer samt igangsættelse af yderligere aktiviteter, der sikrer ligestilling mellem kønnene uanset etnisk baggrund.

4.2 Forandringsteori for indsatsområdet Uddannelse

UDDANNELSE

Lige muligheder for deltagelse uanset køn og etnicitet i relation til uddannelse, beskæftigelse og foreningsliv

Af forandringsteorien for indsatsområdet Uddannelse fremgår af boksen længst til højre, at der er to overordnede – og indbyrdes afhængige – målsætninger. Der er dels en målsætning om, at alle unge får forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse, dels en målsætning om, at 95 pct. af alle unge i 2015 gennemfører en ungdomsuddannelse. I en forandringsteoretisk logik – fra højre mod venstre – er næste led i forandringsteorien en operationalisering af målsætningerne til tre effekttyper. Det fremgår af forandringsteorien, at der i handlingsplanen eksisterer en forventning om, at *Udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse, Kvalificering af uddannelses- og erhvervsvejledningen og Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse* er de tre typer effekter, som samlet set fører til indsatsområdets to overordnede målsætninger.

Der er i handlingsplanen formuleret en række initiativer på indsatsområdet for Uddannelse, hvoraf 11 indgår i denne evaluering og dermed i ovenstående forandringsteori. Disse initiativer kan overordnet set inddeles i to grupper, idet de øverste initiativer i den grafiske illustration af forandringsteorien har fokus på forbedringer på grundskoleniveau, mens de nederste har fokus på ungdoms- og videregående uddannelser. Dette er markeret med klammer i figuren. Brug For Alle Unge-kampagnen sigter på at skabe forbedringer på begge niveauer, hvorfor begge klammer favner dette initiativ. Om Brug For Alle Unge skal det desuden bemærkes, at vi har valgt, at det er mest hensigtsmæssigt at foretage en samlet vurdering af de fire initiativer i Brug For Alle Unge-kampagnen, der indgår i handlingsplanen⁷. Det er således resultater samlet for Brug For Alle Unge-kampagnen på kort og længere sigt, der er illustreret i forandringsteorien. Tre af de fire initiativer i Brug For Alle Unge-kampagnen hører under indsatsområdet Uddannelse i handlingsplanen. Initiativet *Besøg af forælderrollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv.* hører under indsatsområdet Kønsroller og fordomme i handleplanen. At vi har valgt at foretage en samlet vurdering af kampagnen betyder, at vi har flyttet dette initiativ til indsatsområdet Uddannelse, hvorfor det også indgår i forandringsteorien for uddannelsesområdet. Dette indebærer endvidere, at effekttypen *Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet*, der egentlig hører til indsatsområdet Kønsroller og fordomme, ligeledes indgår i denne forandringsteori. For at illustrere, at denne effekttype ikke i handlingsplanen hører til uddannelsesområdet, er denne markeret med en blå boks i forandringsteorien.

Med udgangspunkt i indsatsområdets tre effekttyper beskriver vi i det følgende, hvordan resultaterne af de 11 initiativer henholdsvis på kort og længere sigt antages at føre til de to overordnede målsætninger for indsatsområdet.

Udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse

Forandringsteorien viser, at hvis der skal ske en udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen, således at eleverne bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse, så skal der igangsættes en række forskellige initiativer i form af både forskning og konkrete aktiviteter. Initiativet *Forskning i hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere i grundskolen end etniske minoritetspiger* har undersøgt, hvorfor drenge med etnisk minoritetsbaggrund klarer sig dårligere i grundskolen end både drenge med etnisk dansk baggrund og piger uanset etnisk baggrund. Forskningsrapporten bidrager på kort sigt med øget viden om området, der på længere sigt kan anvendes til at iværksætte initiativer, der skal modvirke tendensen og styrke de etniske minoritetsdrenges muligheder for deltagelse i uddannelsessystemet og i samfundet mere bredt. Af forandringsteorien fremgår det endvidere, at et andet af de konkrete initiativer, der iværksættes med henblik på at bidrage positivt til udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen, er *Øget fokus på forældres ansvar*. Dette initiativ har fokus på aktiviteter for forældre med

⁷ I effektvurderingsafsnittet kommenterer vi på indholdet af effekterne af de enkelte initiativer, men effektvurderingerne er foretaget på kampagneniveau, eftersom det er vanskeligt at udskille effektivitet, relevans, implementering og forankring af de enkelte initiativer i kampagnen.

etnisk minoritetsbaggrund, der har børn i grundskolen. Antagelsen bag initiativet er, at udvikling af elevers faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse gøres bedst ved at inddrage børnenes forældre, således at disse får en større forståelse af indhold og metoder i grundskolen samt tager ansvar og aktivt del i deres børns skolegang. Dette er de forventede resultater af initiativet på henholdsvis kort og længere sigt. Brug For Alle Unge-initiativerne skal på kort sigt bidrage med øget viden om metoder til at håndtere udfordringen med frafald og manglende optagelse på ungdomsuddannelser blandt unge med etnisk minoritetsbaggrund, hvilket danner grundlag for på længere sigt, at flere unge optages på en ungdomsuddannelse. Af de Brug For Alle Unge-initiativer, der indgår i ovenstående forandringsteori, forventes initiativet *Oprettelse af lektiehjælpsordninger* at bidrage til udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse.

Kvalificering af uddannelses- og erhvervsvejledningen

Af forandringsteorien fremgår det, at der er en antagelse om, at hvis uddannelses- og erhvervsvejledningen skal kvalificeres, er der behov for øget viden og konkrete tiltag på området. Brug For Alle Unge-kampagnen skal bl.a. gennem initiativet *Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg* på kort sigt bidrage med øget viden om metoder til at håndtere udfordringen med frafald og manglende optagelse på ungdomsuddannelser blandt unge med etnisk minoritetsbaggrund. På længere sigt skal denne viden sikre, at flere unge med etnisk minoritetsbaggrund optages på en ungdomsuddannelse, samtidig med at færre unge med etnisk minoritetsbaggrund falder fra en erhvervsuddannelse. Dette er et eksempel på, at den identificerede effekttype kronologisk ligger før resultaterne på længere sigt, idet kvalificering af vejledningen skal medvirke til at fremme optag og modvirke frafald blandt unge med etnisk minoritetsbaggrund på ungdomsuddannelserne. *Projekt køn, etnicitet og vejledning* er en undersøgelse af behov for nye metoder til at tilgodese de etniske minoriteters uddannelses- og vejledningsbehov. På kort sigt bidrager dette initiativ med øget viden om området. Antagelsen er, at denne viden på længere sigt kan bidrage til øget etnisk og kønsmæssig ligestilling i uddannelses- og erhvervsvejledningen og på den måde bidrage til at kvalificere uddannelses- og erhvervsvejledningen.

Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse

Forandringsteorien viser, at der er en antagelse om, at fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse kan ske gennem tilvejebringelse af ny viden på centrale områder og iværksættelse af konkrete initiativer. Brug For Alle Unge-kampagnens initiativ *Kontaktlæreruddannelsen* kan bidrage til ovenstående målsætning gennem på kort sigt at give øget viden om metoder til at håndtere udfordringen med frafald og manglende optag på ungdomsuddannelser blandt unge med etnisk minoritetsbaggrund. Antagelsen er, at denne viden på længere sigt bidrager til, at flere unge med etnisk minoritetsbaggrund optages, mens færre unge falder fra en ungdomsuddannelse. Et andet initiativ, der antages at bidrage til målsætningen *Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse*, er *Uddannelsesguider*, der har unge med etnisk minoritetsbaggrund, der er eller skal i gang med en ungdomsuddannelse som målgruppe. *Uddannelsesguider* er en pulje med 33 projekter, der gennem eksempelvis lektiehjælp og mentorordninger antages på kort sigt at bidrage med øget viden om uddannelsesguider og på længere sigt øget brug af uddannelsesguider. *Praktikpladsstatistik* er en statistisk opgørelse over praktikpladssituationen på erhvervsuddannelserne. Antagelsen er, at denne publikation på kort sigt bidrager med øget viden om udviklingen vedrørende praktikpladssituationen, herunder i relation til køn og etnicitet, mens denne viden på længere sigt kan anvendes til at iværksætte initiativer, der skal bidrage til, at flere unge mænd og kvinder med etnisk minoritetsbaggrund får en praktikplads. Initiativet *Arbejde med frafaldsstrategier på alle erhvervsskoler* har primært erhvervs- og landbrugsskoler som målgruppe for initiativet, der består i, at alle erhvervsskoler skal udarbejde handlingsplaner for deres arbejde med at modvirke frafald og øge fastholdelse og gennemførelse på erhvervsuddannelserne. Dette initiativ skal på kort sigt bidrage med øget viden om frafaldsmønstre, sammenhæng mellem udfordringer, målsætninger og indsatser, hvilket på længere sigt antages at kunne bidrage til mindre frafald på erhvervsskolerne. Sidstnævnte initiativ i forandringsteorien *Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange uddannelser* har fokus på

studerende på videregående uddannelser. På kort sigt skal initiativet bidrage med øget viden om tilgang, bestand, fuldførte og afbrudte forløb på videregående uddannelser, mens denne viden på længere sigt antages at kunne bidrage til mindre frafald på videregående uddannelser.

Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundslivet⁸

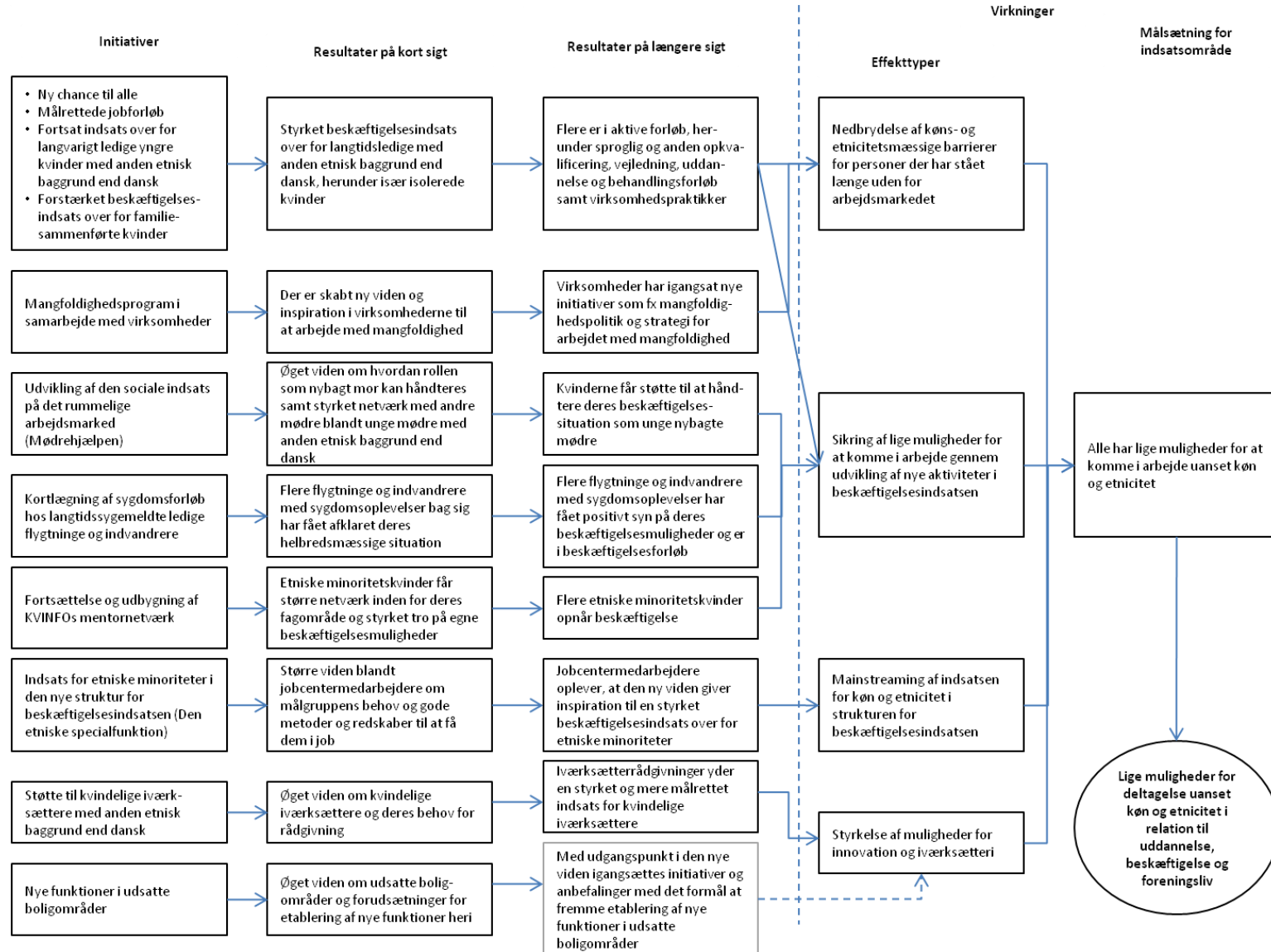
Forandringsteorien viser, at der er en antagelse om, at sikring af etniske minoriteters muligheder for frie valg og deltagelse i samfundslivet kan ske gennem besøg af forælderrollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder mv. og tale med forældre med anden etnisk baggrund, der har børn i skolealderen. Antagelsen ved denne aktivitet er, at forælderrollemodel-besøgene på kort sigt giver forældre inspiration til dels selv at færdiggøre eller påbegynde en uddannelse og dels at støtte deres børn i deres skolegang og uddannelsesvalg. På længere sigt antages dette at resultere i, at flere unge optages på en ungdomsuddannelse.

Opsummerende viser forandringsteorien for indsatsområdet Uddannelse, at de iværksatte initiativer på kort sigt skal bidrage med øget viden om de uddannelsesmæssige udfordringer, etniske minoriteter står overfor. På længere sigt skal denne viden omsættes til konkrete tiltag og medføre forandringer i den eksisterende uddannelsesmæssige praksis samt styrke målgruppens faglige og personlige kompetencer.

4.3 Forandringsteori for indsatsområdet Beskæftigelse

⁸ Denne effekttype hører egentlig til under indsatsområdet Kønsroller og fordomme. Men da vi har valgt at behandle initiativerne under Brug For Alle Unge-kampagnen samlet, medtager vi også denne effekttype her, da initiativet Forælderrollemodeller, som er en del af Brug For Alle Unge-kampagnen, i handlingsplanen fremgår som et initiativ under indsatsområdet for Kønsroller og fordomme.

BESKÆFTIGELSE

Af boksen længst til højre i forandringsteorien fremgår, at der på beskæftigelsesområdet er en overordnet målsætning om, at *Alle har lige muligheder for at komme i arbejde uanset køn og etnicitet*. Effekttypene, som er forandringsteoriens andet led mod venstre, viser endvidere, at der i handlingsplanen eksisterer en forventning om, at *Nedbrydning af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for personer, der har stået længe uden for arbejdsmarkedet; sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen; Mainstreaming af indsatsen for køn og etnicitet i strukturen for beskæftigelsesindsatsen og Styrkelse af muligheder for innovation og iværksætter* samlet set fører til indsatsområdets overordnede målsætning.

Der er i handlingsplanen formuleret en række initiativer på beskæftigelsesområdet, hvoraf 11 indgår i evalueringen og dermed i forandringsteorien for indsatsområdet. Med udgangspunkt i de fire effekttyper på beskæftigelsesområder beskriver vi nedenfor, hvordan de 11 initiativer henholdsvis på kort og længere sigt antages at føre til de ønskede effekter.

Nedbrydning af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for personer, der har stået længe uden for arbejdsmarkedet

Forandringsteorien viser, at der er tre initiativer, der forventes at føre til, at køns- og etnicitetsmæssige barrierer for personer, der har stået længe uden for arbejdsmarkedet, nedbrydes. Det drejer sig om initiativerne *Ny chance til alle*, *Udvikling af målrettede jobforløb* og *Mangfoldighedsprogram i samarbejde med virksomheder*. Blandt de tre initiativer kan overordnet set identificeres to målgrupper; henholdsvis langtidslidende etniske minoriteter og etnisk mangfoldige virksomheder. Antagelsen bag initiativerne er således, at der skal gøres en indsats både over for etniske minoriteter og virksomheder for at nedbryde køns- og etnicitetsmæssige barrierer, der står i vejen for etniske minoriteters arbejdsmarkedsintegration. *Ny chance til alle* og *Udvikling af målrettede jobforløb* er initiativerne, der er målrettet etniske minoriteter. Her er det antagelsen, at et øget vidensgrundlag om målgruppen på kort sigt vil føre til en styrket beskæftigelsesindsats over for langtidslidende etniske minoriteter. Hvorefter denne indsats på længere sigt vil føre til, at flere etniske minoriteter deltager i aktive forløb som fx sprogundervisning, praktik, motion, virksomheds- og uddannelsesbesøg, der kvalificerer dem til deltagelse på arbejdsmarkedet. *Mangfoldighedsprogram i samarbejde med virksomheder* er det virksomhedsrettede initiativ. Antagelsen er her, at videndeling mellem virksomheder og mentorordninger mellem medarbejdere på kort sigt vil skabe ny viden og inspiration i virksomhederne til at arbejde med mangfoldighed. Hvilket på længere sigt vil resultere i, at flere virksomheder igangsætter nye initiativer som fx politikker, handlingsplaner og strategier for arbejdet med mangfoldighed.

Sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen

Fem initiativer antages at bidrage til sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen. Målgrupperne for de fem initiativer er henholdsvis yngre etniske minoritetskvinder, der har været langvarigt ledige, familiesammenførte kvinder, unge etniske minoritetsmødre, etniske minoriteter med sygdomsoplevelser og arbejdsløse etniske minoritetskvinder. Det antages således, at det især er disse grupper, der ikke har samme muligheder som andre for at komme i arbejde, hvorfor indsatsen målrettes dem.

Initiativerne *Fortsat indsats over for langvarigt ledige yngre kvinder med anden etnisk baggrund end dansk* og *Forstærket beskæftigelsesindsats over for familiesammenførte kvinder* er aktive beskæftigelsestilbud til langvarigt ledige yngre og familiesammenførte etniske minoritetskvinder. Antagelsen er her også, at et øget vidensgrundlag om målgruppen på kort sigt vil føre til en styrket beskæftigelsesindsats over for langtidslidende etniske minoriteter. Hvorefter denne indsats på længere sigt vil føre til, at flere etniske minoriteter deltager i aktive forløb som fx sprogundervisning, praktik, motion, virksomheds- og uddannelsesbesøg, der kvalificerer dem til deltagelse på arbejdsmarkedet.

Målgrupperne for de resterende tre initiativer – *Udvikling af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked*, *Kortlægning af sygdomsforløb hos langtidssygemeldte*, *ledige flygtninge og indvandrere* og *Fortsættelse og udbygning af KVINFOs mentornetværk* – er henholdsvis unge etniske minoritetsmødre, etniske minoriteter med sygdomsoplevelser og arbejdsløse etniske minoritetskvinde. Trods målgruppernes forskellighed har initiativerne det til fælles, at de bygger på en antagelse om, at når de pågældende målgrupper modtager rådgivning og vejledning i forhold til deres situation og har samvær med andre ligesindede, vil det på kort sigt resultere i, at de respektive målgrupper opnår øget indsigt i og viden om deres situation samt styrker deres sociale netværk. På længere sigt er antagelsen, at målgrupperne bliver i stand til at anvende deres tilegnede viden og sociale netværk konstruktivt til at nedbryde de barrierer, der står i vejen for beskæftigelse. Som eksempel kan nævnes initiativet *Udvikling af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked*, hvorunder Mødrehjælpen har udviklet et tilbud til unge mødre mellem 13 og 24 år. I dette tilbud får kvinderne erhvervsforberedende støtte i graviditetsperioden kombineret med individuel og gruppebaseret støtte til rollen som mor. Igennem disse aktiviteter øger kvinderne på kort sigt deres viden om, hvordan rollen som nybagt mor håndteres, samtidig med at de styrker deres netværk blandt andre unge mødre. Det, at kvinderne opnår en øget viden om egen situation og udvikler deres netværk, forventes på langt sigt at virke som et godt udgangspunkt for at de rustes til at håndtere deres beskæftigelsessituation som unge nybagte mødre.

Mainstreaming af indsatsen for køn og etnicitet i strukturen for beskæftigelsesindsatsen

Til opnåelse af denne effekttype knytter sig initiativet *Indsats for etniske minoriteter i den nye struktur af beskæftigelsesindsatsen*. Herunder er den Etniske Specialfunktion etableret, der har til formål at yde rådgivning til jobcentermedarbejdere, hvis arbejdsområde er etniske minoriteter. Den primære målgruppe for initiativet er jobcentermedarbejdere, mens den sekundære målgruppe er arbejdsløse etniske minoriteter. Antagelsen er dermed, at man ved at kvalificere jobcentermedarbejderen viden om målgruppens køns- og etnicitetsmæssige barrierer for beskæftigelse vil bidrage til opnåelse af den ønskede effekt. Dette skal ske gennem vejledning fra den etniske specialfunktion og netværksmøder med andre jobcentre, der på kort sigt forventes at resultere i, at jobcentermedarbejderne opnår en øget viden om målgruppen og de barrierer, der står i vejen for deres beskæftigelse. Ligesom de opnår en større viden om, hvilke metoder og redskaber der er bedst egnede til at hjælpe målgruppen i job. På længere sigt antages denne viden at blive anvendt af jobcentermedarbejderne, der derved vil yde en styrket beskæftigelsesindsats over for etniske minoriteter. På den måde vil dette resultat føre til handlingsplanens ønskede effekt om mainstreaming af indsatsen for køn og etnicitet i strukturen for beskæftigelsesindsatsen, da beskæftigelsesindsatsen efter indsatsen i højere grad tager højde for etnicitetsspecifikke barrierer for arbejdsmarkedsintegration af målgruppen.

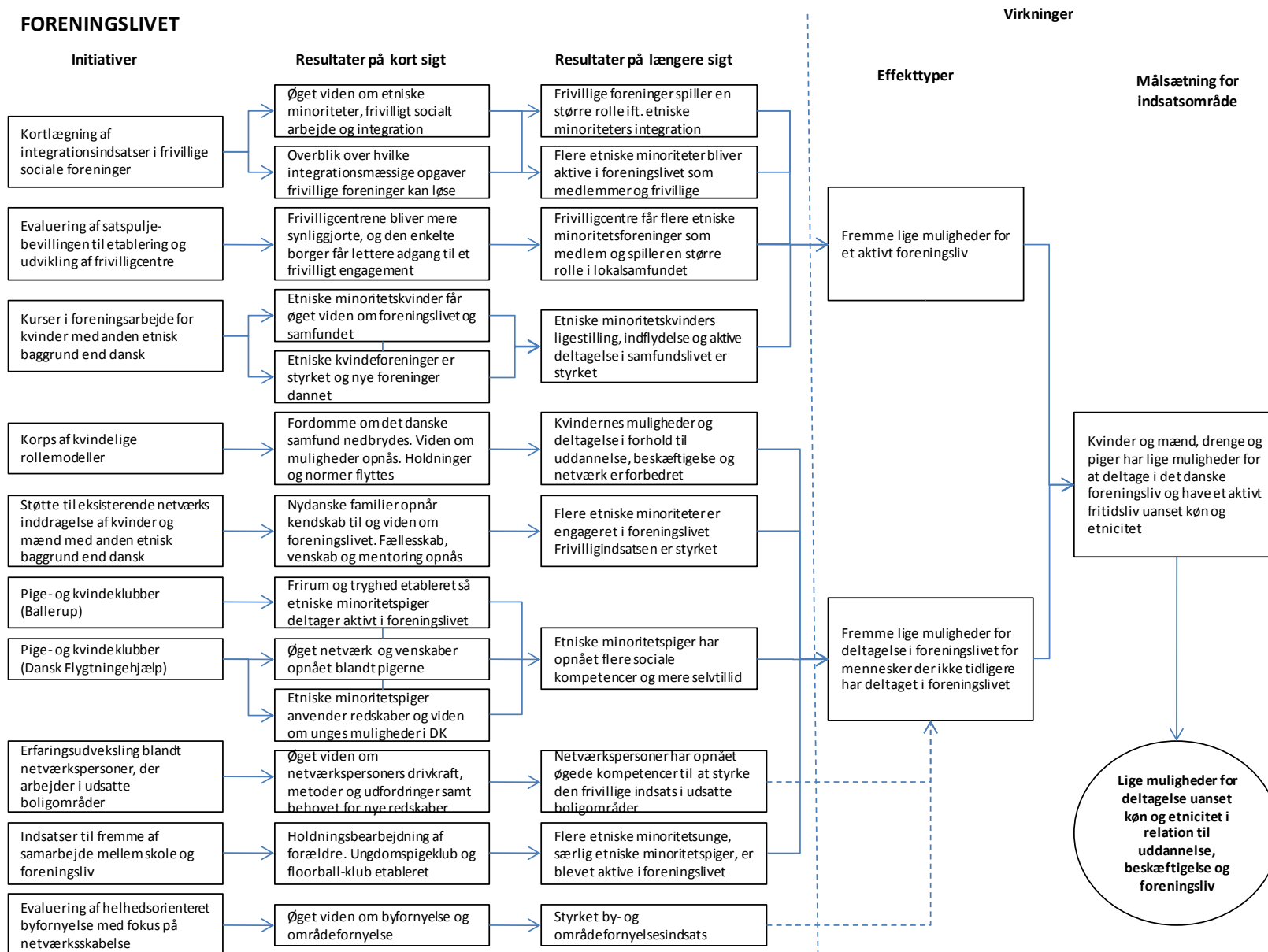
Styrkelse af muligheder for innovation og iværksætteri

Inden for denne effekttype viser forandringsteorien, at initiativerne *Støtte til kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund end dansk* og *Nye funktioner i udsatte boligområder* forventes at bidrage til, at mulighederne for innovation og iværksætteri styrkes. Førstnævnte initiativ retter sig mod etniske minoritetskvinde og deres muligheder for at etablere sig som iværksætter. Det andet initiativ har fokus på udsatte boligområder og sigter mod at fremme mulighederne for etablering af nye erhvervsfunktioner for at skabe liv i disse boligområder. For det andet initiativ gælder således, at målsætningen om styrkelse af muligheder for iværksætteri er et middel til at nå et overordnet mål om at skabe liv og positiv udvikling i udsatte boligområder. Første initiativ har iværksætterkvinder af anden etnisk oprindelse som målgruppe, mens det andet initiativs målgruppe er iværksættere generelt, men samtidig dog med fokus på etniske minoritetskvinde. Disse målgrupper viser, at det er antagelsen, at man for at nå den ønskede effekt skal rette indsatser mod iværksætterne selv, herunder særligt etniske minoritetskvinde, da disse antages at have de største udfordringer i forhold til at starte som iværksætter. Dernæst er det antagelsen, at undersøgelser af de respektive målgruppers muligheder og barrierer for at starte som iværksætter på kort sigt vil bidrage med øget viden om henholdsvis kvindelige iværksætteres rådgivningsbehov og vilkårene for etablering af erhverv og opstart af iværksætteri i udsatte boligområder. På længere sigt antages det, at denne viden omsættes til

handling i form af styrket og mere målrettet rådgivning, igangsættelse af målrettede initiativer og anbefalinger. Hvilket på sigt vil resultere i handlingsplanens ønskede effekt om, at mulighederne for innovation og iværksætteri bliver styrket. Det skal bemærkes, at *Nye funktioner i udsatte boligområder* kun i mindre grad vurderes at være relevant i et ligestillingsperspektiv, og at det på den baggrund ikke forekommer sandsynligt, at initiativet vil bidrage til opnåelse af handlingsplanens målsætninger i særlig høj grad. Dette forhold er markeret i figuren med en stiplede pil mellem det langsigtede resultat og effekttypen.

Opsummerende viser forandringsteorien for indsatsområdet Beskæftigelse, at de iværksatte initiativer på kort sigt skal bidrage med øget viden om målgruppernes udfordringer og behov i forhold til arbejdsmarkedsdeltagelse, skabe inspiration til mangfoldighedsindsatser i virksomheder, ligesom målgruppen selv skal styrke deres kompetencer og skabe netværk. På længere sigt skal den øgede viden om målgruppen omsættes til konkrete tiltag og medføre forandringer i beskæftigelsesindsatsen, virksomhederne skal i højere grad end hidtil arbejde med mangfoldighed, og målgruppen af ledige skal være i aktive forløb, som styrker deres beskæftigelsessituation. Det er således antagelsen, at disse langsigtede resultater vil bidrage til handlingsplanens ønskede effekter og målsætninger om lige muligheder for arbejde for alle.

4.4 Forandringsteori for indsatsområdet Foreningslivet

Af boksen længst til højre i forandringsteorien fremgår det, at der på foreningslivsområdet er en overordnet målsætning om, at *Kvinder og mænd, drenge og piger har lige muligheder for at deltage i det danske foreningsliv og have et aktivt fritidsliv uanset køn og etnicitet*. Derudover viser effekttyperne i forandringsteoriens andet led mod venstre, at der i handlingsplanen eksisterer en forventning om, at *Fremme lige muligheder for et aktivt foreningsliv og Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet*, samlet set bidrager til ovenfor nævnte målsætning.

Der er i handlingsplanen formuleret en række initiativer, hvoraf 10 indgår i evalueringen og dermed i forandringsteorien for indsatsområdet. Med udgangspunkt i de to effekttyper beskriver vi nedenfor, hvordan de 10 initiativer henholdsvis på kort og længere sigt antages at føre til de ønskede effekter.

Fremme lige muligheder for et aktivt foreningsliv

Inden for denne effekttype viser forandringsteorien, at der er tre initiativer, der via støtte til frivillige og foreninger forventes at fremme lige muligheder for et aktivt foreningsliv. Blandt de tre initiativer kan overordnet set identificeres tre målgrupper, henholdsvis frivillige sociale foreninger, etniske minoritetsforeninger og frivilligcentre samt etniske minoriteter.

Af forandringsteorien fremgår det, at der er en forventning om, at initiativet *Kortlægning af integrationsindsatser i frivillige sociale foreninger og organisationer* på kort sigt bidrager med øget viden om etniske minoriteter, frivilligt socialt arbejde og integration og samtidig giver et overblik over muligheder og perspektiver for det videre arbejde i den frivillige sektor, og hvilke integrationsmæssige opgaver frivillige foreninger og organisationer kan være med til at løse. Det antages, at denne indsats på længere sigt vil føre til, at frivillige sociale foreninger kan spille en større rolle i forbindelse med etniske minoriteters integration, og at flere etniske minoriteter vil blive frivillige og medlemmer af frivillige foreninger.

Det fremgår af forandringsteorien, at initiativet *Evaluering af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre* forventes på kort sigt at bidrage med øget viden om frivilligcentrenes etablering og udvikling og samtidig bidrage til at synliggøre frivilligcentrene, således at den enkelte borger får lettere adgang til et frivilligt engagement. Det antages, at dette på længere sigt vil medføre, at frivilligcentrene får flere foreninger med etniske minoriteter som medlemmer, og at frivilligcentrene kommer til at stå mere centralt i forhold til de lokale foreninger og lokalsamfundet.

Forandringsteorien viser endvidere, at der er en antagelse om, at *Kurser i foreningsarbejde for kvinder med anden etnisk baggrund end dansk* på kort sigt vil medføre, at etniske minoritetskvinder opnår øget indsigt og viden om foreningslivet og samfundet, samt at nye foreninger bliver dannet, og de etniske kvindeforeninger bliver styrket i deres foreningsarbejde. Antagelsen er, at indsatsen på længere sigt vil støtte etniske minoritetskvinders ligestilling, indflydelse og aktive deltagelse i samfundslivet. Målgruppen er således både etniske minoritetskvinder og etniske minoritetsforeninger.

Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet

Af forandringsteorien fremgår det, at der er syv initiativer, der forventes at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for etniske minoriteter, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. Blandt de syv initiativer kan identificeres følgende målgrupper: etniske minoritetspiger, tosprogede unge, nydanske familier og foreningsaktive etniske danske familier, etniske minoritetskvinder med løs tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis familiemæssige rolle i visse tilfælde kan hindre arbejdsmarkedsdeltagelse, frivillige og professionelle netværkspersoner og endelig er byområder målgruppen i et initiativ.

Trods målgruppernes forskellighed har initiativerne overordnet set det til fælles, at de fokuserer på etniske minoriteter, der ikke tidligere har været aktive i foreningslivet med særligt fokus på etniske minoritetspiger og -kvinder. Det antages dermed, at man skal gøre en særlig indsats for at få inkluderet disse målgrupper i foreningslivet.

Initiativet *Støtte til eksisterende netværks inddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk* er henvendt til målgruppen nydanske familier og foreningsaktive etnisk danske familier, som skal matches i mentorfamilier. I initiativet bidrager oplysningskampagner, opstartsarrangementer, undervisning, fællesarrangementer og familiemiddage i fire kommuner til, at nydanske familier bliver introduceret til foreningslivet. Som det fremgår af forandringsteorien antages det, at de nydanske familier på kort sigt opnår kendskab til og viden om foreningslivet. I mentorfamilierne opstår der desuden fællesskab og venskab mellem nydanske familier og de foreningsaktive etnisk danske familier, der fungerer som en slags mentorer. På længere sigt antages det, at flere etniske minoriteter bliver engageret i og opnår en stabil tilknytning til foreningslivet. Det antages endvidere, at de frivillige foreninger opnår viden om, hvordan de i højere grad kan henvende sig til etniske minoriteter.

Initiativet *Pige- og kvindeklubber* henvender sig primært til etniske minoritetspiger, der ikke tidligere har været aktive i foreningslivet, og som bor i udsatte boligområder rundt i landet. I initiativet bidrager aktiviteter som sociale arrangementer, nye oplevelser, rådgivning, oplysningskampagne, materiale til etablering og forankring af pigeclubber til at opnå det ønskede resultat. Som det fremgår af forandringsteorien, antages det, at pigeclubberne ses som et frirum, der vil medføre, at etniske minoritetspiger, som ikke tidligere har været aktive, med tryghed deltager i foreningslivet. Det antages desuden, at de etniske minoritetspiger opnår øgede sociale kompetencer og selvtillid. Det vil på længere sigt føre til, at etniske minoritetspiger får skabt et større netværk, tilegner sig redskaber, erfaringer og viden om de muligheder, man har som ung i det danske samfund. Pigeclubberne antages ligeledes at være en indgang til ungdoms- og fritidslivets muligheder for de etniske minoritetspiger.

Initiativet *Erfaringsudveksling blandt netværkspersoner, der arbejder i udsatte boligområder* har undersøgt frivillige og professionelle netværkspersoners arbejde i udsatte boligområder. Som forandringsteorien illustrerer, så antages det, at initiativet på kort sigt bidrager med øget viden om netværkspersoners drivkraft, metoder og udfordringer i deres arbejde samt viden om netværkspersonernes behov for nye redskaber. På længere sigt er der en forventning om, at den øgede viden anvendes til at øge netværkspersonernes kompetencer i arbejdet for at styrke den frivillige indsats i udsatte boligområder. Initiativet bidrager desuden med anbefalinger til nye redskaber, hvordan samarbejdet mellem frivillige og professionelle netværkspersoner styrkes, og hvordan man kan fastholde og rekruttere flere netværkspersoner.

Initiativet *Indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv* har børn, unge og forældre med anden etnisk baggrund som målgruppe for initiativet, der skal fremme samarbejdet mellem skole og foreningsliv. Dette initiativ antages på kort sigt at bidrage til en holdningsbearbejdning af etniske minoritetsforældre, idet initiativet har særligt fokus på at inddrage piger med etnisk minoritetsbaggrund, hvis familier har været tilbageholdende i forhold til at lade døtrene deltage i fritids- og foreningsaktiviteter. Initiativet etablerer desuden på kort sigt en ungdomspigeclub og floorball-klub. På længere sigt antages det, at flere etniske minoritetsunge, særligt etniske minoritetspiger, er blevet aktive i fritids- og foreningslivet. På den måde vil dette resultat bidrage til handlingsplanens ønskede effekt om at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet.

Initiativet *Korps af kvindelige rollemodeller* har som formål at medvirke til integration af udsatte og dårligt integrerede kvinder med anden etnisk baggrund. Som det fremgår af forandringsteorien, antages det, at initiativet på kort sigt vil medvirke til at nedbryde fordomme om det danske samfund, ændre holdninger og normer samt give kvinderne viden om muligheder i samfundet. På længere sigt antages det, at etniske minoritetskvinders muligheder og deltagelse i forhold til uddannelse, beskæftigelse og netværk forbedres.

Det sidste initiativ i forandringsteorien for foreningslivet er *Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse*. Dette initiativ skal på kort sigt bidrage med øget viden om by- og områdefornyelse, hvilket på længere sigt forventes at styrke arbejdet hermed. Dette initiativ har ikke et specifikt fokus på køn eller etnicitet, hvorfor det ikke er nærliggende, at initiativet skal bidrage til at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. Der er således ikke en logisk sammenhæng mellem resultater på kort og lang sigt og den pågældende effekttype, hvilket vi har markeret med en stiple pil. Det skal samtidig bemær-

kes, at initiativet sagtens kan bidrage til at skabe et bedre lokalmiljø og gode fysiske rammer, hvilket kan fordre et lokalområdes positive udvikling. Det ligger dog uden for rammerne af denne metaevaluering at vurdere, hvorvidt det er tilfældet.

Forandringsteorien for Foreningslivet viser overordnet set, at de iværksatte initiativer på kort sigt skal bidrage med øget viden om de udfordringer, etniske minoriteter, frivillige foreninger og frivilligcentre står overfor i forhold til etniske minoriteters deltagelse i foreningslivet. På længere sigt skal denne viden omsættes til konkrete tiltag, der medfører, at flere etniske minoriteter får en aktiv deltagelse i foreningslivet og derigennem udvider deres netværk, kompetencer og integration i det danske samfund. Det er således antagelsen, at disse langsigtede resultater vil bidrage til handlingsplanens målsætning om lige muligheder for at deltage i det danske foreningsliv og at have et aktivt fritidsliv uanset køn og etnicitet.

4.5 Opsummering på de fire forandringsteorier

På baggrund af de fire forandringsteorier ser vi, at der er en række antagelser, som går på tværs af indsatsområderne. Det drejer sig blandt andet om initiativernes målgruppe, mekanisme og resultater på kort og længere sigt. Samtidig med disse fællesnævnerne ser vi dog også nogle indbyrdes forskelligheder ved initiativerne/forandringsteorierne. Disse fællestræk og afvigelser opsummeres i det følgende.

Om målgrupperne ser vi i forandringsteorierne, at der på tværs af indsatsområderne er en fælles antagelse om, at initiativerne skal rette sig mod henholdsvis etniske minoriteter, relevante fagpersoner, der på forskellig vis arbejder med etniske minoriteter, samt skoler, foreninger og virksomheder. Der er dog variation i forhold til, hvilket køn og hvilken aldersgruppe initiativerne rettes mod. Inden for indsatsområdet Kønsroller og fordomme er målgrupperne primært etniske minoritetsmænd og -kvinder samt etniske minoritetsdrengene; på uddannelsesområdet retter initiativerne sig først og fremmest mod etniske minoritetsdrengene og -piger samt deres forældre; inden for beskæftigelsesområdet er den primære målgruppe arbejdsløse etniske minoritetsmænd, dog med størst fokus på kvinder; på foreningslivsområdet ser vi et generelt fokus på etniske minoriteter, men med en særlig prioritering af etniske minoritetskvinde og -piger.

I forhold til resultaterne i forandringsteorierne er der i hovedparten af initiativerne på alle fire indsatsområder en antagelse om, at initiativerne på kort sigt skal bidrage med øget viden om målgruppen og dennes køns- og etnicitetsmæssige barrierer for deltagelse i henholdsvis uddannelsessystemet, foreningslivet eller på arbejdsmarkedet. På længere sigt skal den øgede viden resultere i konkrete tiltag eller ændrede holdninger og adfærd, der medfører den ønskede effekt inden for hvert indsatsområde. Dog er der naturligvis variation i forhold til, hvilken ny viden og hvilke konkrete tiltag og forandringer der ønskes inden for hvert indsatsområde. Inden for indsatsområdet Kønsroller og fordomme ønskes øget viden om kønsbestemte fordomme og barrierer for deltagelse i samfundslivet; på uddannelsesområdet er fokus på de uddannelsesmæssige udfordringer, etniske minoriteter står overfor, med henblik på at skabe positive forandringer i eksisterende uddannelsesmæssig praksis; inden for beskæftigelsesområdet ønskes øget viden om mulige barrierer for etniske minoriteters arbejdsmarkedsintegration med henblik på styrkelse af beskæftigelsesindsatsen over for målgruppen; mens der inden for foreningslivet ønskes øget viden om barrierer for etniske minoriteters deltagelse i foreningslivet med henblik på at få flere etniske minoriteter til at deltage aktivt i foreningslivet og dermed udvide deres netværk.

Hvad angår de mekanismer, som anvendes til at nå de ønskede effekter, er et fællestræk for indsatsområderne, at mange af initiativerne benytter sig af aktiviteter, hvor de etniske minoriteter selv skal deltage med henblik på personlig udvikling og i nogle tilfælde udvidelse af netværk. Samtidig med dette fællestræk ses ligeledes her indbyrdes afvigelser i forhold til, hvilke aktiviteter der tages i brug inden for de fire indsatsområder. Inden for Kønsroller og fordomme anvendes forskning, oplysningskampagner, rådgivning og sportsaktiviteter som redskaber til opnåelse af den ønskede målsætning; på uddannelsesområdet anvendes forskning, lektiehjælp, rollemønstre, uddannelses- og erhvervsvejledning, uddannelsesguider, uddannelse af forældre i skole/hjem-samarbejde og handlingsplaner som redskaber til opnåelse af ønsket målsætning; på beskæftigelsesområdet anvendes en bred vifte af aktiviteter, herunder vejledning af arbejdsløse og jobcentermedarbejdere, videndeling, mentorordninger, sprogundervisning, motion, praktik,

coachordning, netværksdannelse og iværksætterrådgivning som redskaber til at nå målsætningen om en øget beskæftigelsesfrekvens blandt etniske minoriteter; de redskaber, der anvendes for at få flere etniske minoriteter til at tage aktiv del i foreningslivet, er oplæg, mentorordninger, kortlægninger, kvinde- og pigeclubber, sportsaktiviteter og opkvalificering af trænere.

5. EFFEKTVURDERING AF INITIATIVERNE

I dette kapitel præsenterer vi resultaterne af effektivurderingerne af de 37 initiativer, der indgår i evalueringen. Formålet med afsnittet er at tydeliggøre, "hvad der virker" og således bidrage med viden om effektive metoder og relevante målgrupper til brug for fremtidige indsatser inden for de fire indsatsområder.

Som nævnt i metodeafsnittet har vi opstillet fire evalueringskriterier, som danner grundlag for at vurdere handlingsplanens succes. Evalueringskriterierne er effektivitet, relevans, implementering og forankring. Vi har vurderet, at effektivurderingerne af initiativerne er mest fyldestgørende, når initiativerne vurderes enkeltvis på de fire kriterier, samtidig med at der foretages en samlet vurdering af initiativet på baggrund af vurderingen af de fire evalueringskriterier.

Den konkrete effektivurdering er foregået ved, at det enkelte initiativ indledningsvis er blevet kategoriseret i forhold til effekttype. Effektypologien er udviklet på baggrund af de målsætninger, der er beskrevet i handlingsplanen, og initiativerne er ligeledes kategoriseret på baggrund af beskrivelserne af initiativerne i handlingsplanen. Til brug for effektivurderingen har Rambøll udviklet en skala fra 0 til 4, der angiver, hvorvidt der er tale om en stor eller lille positiv effekt. Effektbetydningsscoren fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 5.1. Effektbetydningsscore

Effektbetydning	Score
Meget stor positiv effekt	4
Stor positiv effekt	3
Middel positiv effekt	2
Lille positiv effekt	1
Ubetydelig/negativ effekt	0

Eftersom vi har vurderet, at effektivurderingen bliver mest fyldestgørende ved at foretage en vurdering af de fire ovenfor nævnte evalueringskriterier for hvert enkelt initiativ, er initiativerne tildelt en score for hvert evalueringskriterium. Dette betyder, at initiativerne er tildelt en individuel score for effektivitet, relevans, implementering og forankring. Vi har endvidere foretaget en samlet effektivurdering af de enkelte initiativer, der beror på et gennemsnit af scorerne på de fire evalueringskriterier. Dette tal udgør således initiativets samlede score.

Analysen viser, at implementering og forankring af initiativerne ofte ikke er beskrevet i evalueringerne. I de tilfælde har det ikke været muligt at foretage en vurdering af disse to kriterier, og der er derfor ikke tildelt en score. Eftersom det ikke er muligt at afgøre, hvorvidt den manglende beskrivelse skyldes, at implementering og/eller forankring ikke er medtænkt i initiativerne, eller om det blot ikke er beskrevet i evalueringen, har vi undladt at inddrage de ubeskrevne kriterier i den samlede vurdering af initiativet. Med andre ord har vi, såfremt der ikke er tildelt en score på evalueringskriteriet implementering og/eller forankring, ikke ladet dette indgå i beregningen af initiativets samlede score. Initiativernes scorer fremgår af bilag 3.

Analysen af evalueringerne viser overordnet set, at der er ganske få reelt dokumenterede effekter. Dette kan skyldes, at der reelt ikke er opnået effekter af initiativerne, og/eller at effekterne af forskellige årsager ikke fremgår af evalueringerne. For at afspejle dette bruger vi termen 'dokumenterede effekter' i vurderingerne, da analysen kun forholder sig til de effekter, der fremgår af evalueringerne. Som det fremgår af metodeafsnittet, har vi for overskuelighedens skyld valgt at bruge betegnelsen 'evaluering' for samtlige dokumenter, der indgår i denne metaevaluering – også for de dokumenter, hvor der ikke er tale om egentlige evalueringer.

Det er væsentligt at understrege, at de initiativer, der indgår i metaevalueringen, bliver vurderet på baggrund af handlingsplanen, og effektivurderingen af initiativerne foregår ligeledes på baggrund af handlingsplanens målsætninger. Dette betyder, at et initiativ kan være succesfuldt i

forhold til initiativets egne præmisser og målsætninger, men tildeles en lav score i denne effektvurdering, fordi effekterne ikke svarer til handlingsplanens målsætninger.

Eftersom analysen har til formål at tydeliggøre effekterne af initiativerne, har vi valgt at gennemgå de enkelte initiativer enkeltvis og beskrive effekterne heraf i nedenstående. I relation til evalueringskriteriet effektivitet har det været hensigten at vurdere effekternes omfang og intensitet. Det har dog vist sig, at både omfang og intensitet sjældent er beskrevet, hvorfor det ikke nødvendigvis indgår i vurderingen.

I det følgende præsenterer vi indledningsvis resultaterne af multikriterieanalysen. Dernæst præsenterer vi resultaterne af effektvurderingerne for de enkelte initiativer fordelt på indsatsområde. Gennemgangen af initiativerne indledes for hvert indsatsområde med en kort opsummering, der tydeliggør, hvilke initiativer der i relation til handlingsplanens målsætninger vurderes som mest og mindst succesfulde.

5.1 Multikriterieanalyse

Som nævnt i metodeafsnittet har vi udarbejdet en effekttypologi på baggrund af de forventede effekter, som de er beskrevet i handlingsplanen. Til brug for den samlede vurdering af effekterne af handlingsplanen har evalueringens følgegruppe foretaget en multikriterieanalyse – dvs. en vægtning af effekttyper inden for de enkelte indsatsområder – der angiver, hvor stor betydning den enkelte type effekt har for indsatsområdet. De fire indsatsområder i handlingsplanen er side-stillede, hvorfor effekterne inden for hvert indsatsområde er vægtet i forhold til det specifikke indsatsområde. Konkret har følgegruppen fordelt 100 point på de enkelte effekttyper inden for hvert indsatsområde.

I bilag 2 vedlægges et skema med resultaterne af multikriterieanalysen. Skemaet indeholder følgende:

- Handlingsplanens målsætninger fordelt på de fire indsatsområder
- Effekttype der svarer til handlingsplanens målsætninger
- Titler på de initiativer, der indgår i evalueringen fordelt på indsatsområder og effekttype
- Initiativernes samlede score
- Følgegruppens vægtning af effekttyperne
- Resultat af det enkelte initiativs samlede score ganget med effekttypens vægtning.

I dette afsnit kommenterer vi på udvalgte resultater i multikriterieanalysen. Vi har anvendt resultaterne af multikriterieanalysen som pejlemærke for initiativernes succes, og der er således også en sammenhæng mellem de mest og mindst succesfulde initiativer og initiativernes score i multikriterieanalysen. Det er dog vigtigt at understrege, at multikriterieanalysen udelukkende har fungeret som rettesnor og ikke som en endegyldig vurdering af initiativerne.

På indsatsområdet Kønsroller og fordomme er det initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller – Aktivitetsklasser*, der scorer højest i multikriterieanalysen. Initiativet er et ud af tre delinitiativer under initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller*. De to øvrige initiativer har ikke scoret lige så højt, da de i effektvurderingen kun er tildelt en samlet score på 2. Initiativet *Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder* scorer næsthøjest i multikriterieanalysen, på trods af at dette initiativ er opstillet under effekttypen *Nedbrydelse af kønsbestemte fordomme*, der er vægtet lavere.

På indsatsområdet Uddannelse har initiativet *Besøg af forælderrollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv.* opnået den højeste score i multikriterieanalysen, da initiativet både er tildelt en relativt høj samlet score og er opstillet under en effekttype, der er vægtet højest af følgegruppen. Initiativet *Øget skole/hjem-samarbejde* har trods placeringen under den højest vægtede effekttype opnået en lav score i multikriterieanalysen. Dette skyldes, at initiativet kun er tildelt en samlet score på 1. Initiativet *Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner* er ligeledes kun tildelt en samlet score på 1. Dette initiativ opnår den laveste score på indsatsområdet Uddannelse, da det er opstillet under en effekttype, der er vægtet lavt.

På indsatsområdet Beskæftigelse har *Indsats for etniske minoriteter i den nye struktur for beskæftigelsesindsatsen* opnået den højeste score i multikriterieanalysen, til trods for at initiativet kun har opnået en samlet score på 2. Den høje placering i multikriterieanalysen skyldes, at initiativet er placeret under den effekttype, der er vægtet højest. Initiativet *Nye funktioner i udsatte boligområder* scorer markant lavest på dette indsatsområde. Dette skyldes, at initiativet kun er tildelt en samlet score på 1, og at initiativet er opstillet under den effekttype, der er vægtet lavest på indsatsområdet.

På indsatsområdet Foreningslivet har *Kortlægning af integrationsindsatser i frivillige sociale foreninger og organisationer* og *Evaluering af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre* opnået den højeste score i multikriterieanalysen, eftersom begge initiativer er tildelt en samlet score på 3 og samtidig er placeret under den effekttype, der er vægtet højest. Initiativet *Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse med fokus på netværksskabelse* har scoret lavest i multikriterieanalysen på indsatsområdet Foreningsliv, da initiativet kun er tildelt en samlet score på 1, samtidig med at det er placeret under den effekttype, der er vægtet lavest.

Opsummerende viser multikriterieanalysen en tendens til, at de initiativer, der vurderes som mest succesfulde, også hører under en effekttype, som er vægtet højt af følgegruppen, mens de mindst succesfulde initiativer ofte knytter sig til en effekttype, der er vægtet lavere. Dog er der undtagelser af succesfulde initiativer under effekttyper, som følgegruppen har vægtet lavt.

I de følgende fire afsnit vurderer vi initiativerne ud fra evalueringskriterierne. For hvert indsatsområde fremhæves først de mest succesfulde initiativer, så de mindst succesfulde og derefter vurderes alle initiativer på området.

5.2 Vurdering af initiativer under indsatsområdet Kønsroller og fordomme

Handlingsplanens målsætning for indsatsområdet Kønsroller og fordomme er, at der skabes ligestilling mellem kønnene uanset etnisk baggrund. Under dette indsatsområde indgår fem af de i handlingsplanen beskrevne initiativer i evalueringen⁹.

Der er opstillet to effekttyper inden for indsatsområdet Kønsroller og fordomme, henholdsvis *Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet*, hvortil fire initiativer knytter sig, og *Nedbrydelse af kønsbestemte fordomme*, hvortil et enkelt initiativ knytter sig. De to effekttyper er af følgegruppen vægtet med henholdsvis 55 og 45 point.

I det følgende opsummerer vi først de initiativer, som Rambøll på baggrund af analysen vurderer, har været mest succesfuld samt de initiativer, vi vurderer, har været mindst succesfulde. Derefter følger en vurdering af hvert af indsatsområdets fem initiativer.

Mest succesfulde initiativer under indsatsområdet Kønsroller og fordomme

Opsummerende kan det siges, at de mest succesfulde initiativer er kendetegnet ved at henvende sig til en relevant målgruppe, som kan drage nytte af initiativets indhold i forhold til at tilegne sig viden og kompetencer, som styrker deres muligheder for at deltage i samfundet, og som bidrager til at nedbryde kønsbestemte fordomme. De succesfulde initiativer er ligeledes kendetegnet ved at være implementeret efter hensigten, samt at de opnåede resultater forankres efter initiativets ophør. To initiativer under indsatsområdet skiller sig ud som særligt succesfulde, og de præsenteres kort nedenfor.

Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller – Aktivitetsklasser
Rambøll vurderer, at initiativet er særlig succesfuldt, fordi målgruppen af etniske minoritetsbørn og -unge samt deres forældre har fået succesoplevelser gennem de afholdte fritidsaktiviteter, som giver forældrene indsigt i og ressourcer til at støtte deres børns aktive deltagelse i fritidsaktiviteter. Derudover har de unge gennem deltagelse i aktiviteter med andre unge fået et mere positivt syn på deres omgivelser, og de har tilegnet sig sociale kompetencer til at indgå i et fællesskab. Det er vores vurdering, at initiativets effekter er af høj intensitet for målgruppen, bl.a.

⁹ Initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller* består som nævnt i forandringssteoriafsnittet af tre projekter, som vi har valgt at behandle som tre særskilte initiativer i analysen, da der er tale om forskelligartede projekter, som er evalueret hver især.

gennem de styrkede far/søn- og mor/datter-relationer samt de unges styrkede sociale kompetencer. Initiativet er meget relevant for handlingsplanens målsætning om at sikre lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet, fordi børnene og deres forældre fremover vil have bedre forudsætninger for at deltage i fritidsaktiviteter i lokalsamfundet, ligesom inddragelsen af børnenes forældre kan antages at bidrage til et styrket skole/hjem-samarbejde. Endelig vurderer vi, at initiativet har et stort udbredelsespotentiale, idet der er tale om en relativt simpel indsats, som vil kunne gennemføres på folkeskoler landet over.

Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder

Rambøll vurderer, at initiativet er særlig succesfuldt, fordi målgruppen af etniske minoritetskvinder har tilegnet sig viden om meget relevante emner, som vil styrke deres muligheder for samfundsdeltagelse fremover. Antagelsen bag initiativet – at kvinderne på baggrund af deres øgede viden fremadrettet kan træffe beslutninger vedrørende deres liv, som i højere grad end hidtil er uafhængige af kønsbestemte fordomme – vurderer vi som realistisk. Initiativet er dermed meget relevant set ud fra handlingsplanens målsætning om at nedbryde kønsbestemte fordomme. Endelig styrkes den positive vurdering af initiativets effekter af, at forankring af initiativet er medtænkt. Der skal udvikles et undervisningsmateriale til brug på sprogskolerne på baggrund af resultaterne af initiativets evaluering, og det er Rambølls vurdering, at initiativets effekter forankres gennem den videre undervisning af kvinder.

Mindst succesfulde initiativ under indsatsområdet Kønsroller og fordomme

De mindre succesfulde initiativer under indsatsområdet er modsat de succesfulde kendetegnet ved enten at henvende sig til en mindre relevant målgruppe eller at have haft implementeringsvanskeligheder, som har mindsket omfang og intensitet af indsatsen. Et enkelt initiativ, *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller – Ung til ung rådgivningstilbud*, skiller sig ud som det mindst succesfulde under indsatsområdet. Initiativets effekter i form af rådgivning til unge, som har problemer med æresrelaterede konflikter, herunder vold, tvangsægteskaber mv., vurderer Rambøll som potentielt positive. De potentielle effekter er imidlertid ikke indfriet i tilstrækkelig grad, idet målgruppen vurderes at have været mindre relevant. Initiativets oprindelige målgruppe er 11-25-årige etniske minoritetsunge, og vi vurderer, at den yngre del af målgruppen, de 11-15-årige, er for unge til at gøre brug af og få det fulde udbytte af rådgivningstilbuddet. Af evalueringen fremgår det netop også, at det har været svært at opnå kontakt til den yngre del af målgruppen, og på den baggrund er initiativets målgruppe ændret undervejs til kun at gælde de ældre unge mellem 16-25 år. Implementeringen af initiativet vurderes i forlængelse heraf at have forløbet mindre succesfuld, idet målgruppe-ændringerne i høj grad vurderes at have forsinket og begrænset omfanget af indsatsen. Endelig vurderer vi initiativet som mindre succesfuldt, fordi forankringsstrategien for initiativet ikke er fastlagt, hvilket vurderes som negativt i forhold til videreførelse af de opnåede effekter.

I det følgende vurderes hvert af indsatsområdets fem initiativer opstillet under den effekttype, de knytter sig til.

Initiativer under effekttypen *Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet*

Evalueringen af initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller – Dialogagenter* viser, at kommuner, boligmedarbejdere og sociale medarbejdere har fået øget viden om bl.a. socialiseringsprocesser, kommunikationsstrategier og gruppedynamikker blandt etniske minoritetsdrenge og -piger. 16 bolig- og socialmedarbejdere er blevet uddannet til dialogagenter, hvis formål er at komme i kontakt og dialog med unge etniske minoritetsdrenge. Der er gennemført forløb og samtaler med 46 etniske minoritetsdrenge i henholdsvis Esbjerg, Aalborg, Århus og København. På baggrund af samtalerne tegner der sig et billede af, at drengene ofte føler sig dæmoniserede og misforstået af majoritetssamfundet. De oplever, at omgivelserne har et karikeret billede af dem som såkaldte ballademagere. Dette kan ifølge evalueringen være en forklaring på, at drengene etablerer sig i grupper. Initiativet vurderes samlet set som relativt succesfuldt og er tildelt en score på 2. På den positive side er initiativets primære målgruppe relevant, nemlig de frontmedarbejdere som har kontakt med etniske minoritetsdrenge, og det vurderes som væsentligt, at de opnår større kendskab til målgruppen og tilegner sig redskaber til at komme i kontakt med og have dialog med drengene. I forlængelse heraf vurderes effekterne af initiativet som gode for målgruppen. Mindre succesfuldt vurderes initiativets implementerings-

proces, idet der har været væsentlige udfordringer undervejs, især i forbindelse med rekruttering af potentielle dialogagenter, bl.a. fordi de kommunale samarbejdspartner ikke har prioriteret at afsætte tid til initiativet samt en vis projektræthed blandt boligmedarbejdere og hos kommunerne. Der er således kun uddannet 16 dialogagenter mod en målsætning på 20. Initiativets effekter har på den måde et relativt begrænset omfang. Samtidig er beskrivelsen af forankring af initiativet i evalueringen kortfattet, og på den baggrund forekommer det ikke, at der er medtænkt forankring af de opnåede effekter i tilstrækkeligt omfang, hvilket trækker ned i den samlede vurdering af initiativet.

Evalueringen af initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller – Ung til ung-rådgivningstilbud* beskriver brugen af rådgivningstilbuddet til styrkelse af indsatsen mod familierelateret vold, tvangsægteskaber mv. Initiativets primære målgruppe er etniske minoritetsunge mellem 11-25 år. Derudover udgør voksne og forældre med minoritetsbaggrund, lærere, uddannelsesinstitutioner, væresteder mv. en sekundær målgruppe. 20 frivillige ressourcestærke unge med etnisk minoritetsbaggrund har ydet rådgivning over chat og telefon, mens en brevkasse er blevet besvaret af professionelle fagfolk. Inden for initiativets levetid er registreret 350 henvendelser. I evalueringen fremhæves især rådgivningen af de unge, hvor de har fået hjælp til at tackle deres problemer, samt afholdelse af opsøgende møder med målgruppen, som særligt positive elementer i initiativet. Effekterne i form af rådgivning til unge med problemer i forbindelse med æresrelaterede konflikter, herunder vold, tvangsægteskaber mv., vurderer vi som positive. Mindre positivt vurderes initiativets oprindelige målgruppe imidlertid at være set ud fra relevanskriteriet, idet den yngre del af målgruppen viste sig at være for unge til at gøre brug af og få det fulde udbytte af rådgivningstilbuddet. Af evalueringen fremgår det, at det har været svært at opnå kontakt til den yngre del af målgruppen, og på den baggrund blev initiativets målgruppe ændret undervejs til kun at gælde unge mellem 16-25 år. Implementeringen af initiativet vurderes i forlængelse heraf at have forløbet mindre succesfuld, idet målgruppeændringerne har forsinket og begrænset omfanget af indsatsen. Endelig er forankringsstrategien for initiativet ikke fastlagt på tidspunktet for evalueringen, hvilket vurderes som negativt i forhold til videreførelse af de opnåede effekter. Dog er mulighederne for forankring ifølge evalueringen undersøgt, og ud fra det grundlag vurderes det at være sandsynligt, at initiativets effekter kan forankres. På baggrund af evalueringen af initiativet vurderer vi initiativet som mindre succesfuldt og har tildelt det en samlet score på 2.

Evalueringen af initiativet *Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller – Aktivitetsklasser* viser, at børnene – ifølge deres læreres vurdering – har tilegnet sig sociale kompetencer og har haft gode kollektive oplevelser ud af at deltage i aktivitetsklasserne. Der er gennemført to aktivitetshold af tre måneders varighed, hvor udvalgte etniske minoritetsdrenge og deres fædre deltager. Målgruppens lærere vurderer, at drengene er blevet gladere og deres generelle trivsel er øget. Mødet med og relationen til de voksne har betydet, at lærerne har oplevet synlige ændringer hos børnene i forhold til, hvordan de opfører sig over for andre mennesker. Hos nogle unge har projektet sat gang i en udvidet faglig interesse og udvikling, og nogle unge er startet på ungdomsuddannelse og lektiecafé efter projektet. På baggrund af meget positive erfaringer med aktivitetsklasser for drengene er der gennemført lignende klasser for udvalgte piger og deres mødre. Særligt pigerne har igennem oplevelsesture fået udvidet deres kendskab til deres lokale by og miljø. Det vurderes, at initiativet har medført positive effekter for målgruppen af høj intensitet – bl.a. gennem far/søn- og mor/datter-relationerne og styrkelse af sociale kompetencer til at begå sig i et kollektiv. Målgruppen vurderes i høj grad at være relevant for handlingsplanen. Initiativet tildes en samlet score på 3 og vurderes at være succesfuldt i kraft af de positive oplevelser, som målgruppen har fået. At initiativet alligevel ikke tildes en højere score skyldes, at forankring af initiativet ikke er beskrevet. Dog er der blandt lærergruppen kommet fokus på vigtigheden i at hjælpe forældrene i at blive mere involverede i deres børns fritidsliv, og der igangsættes fremadrettet mødeaftener, hvor forældre kan erfaringsudveksle om deres børns fritidsinteresser. På den baggrund vurderes det som sandsynligt at de opnåede effekter kan forankres. Endelig har der været udfordringer med implementering af indsatsen, idet det i nogle tilfælde har været vanskeligt at engagere forældrene, hvilket trækker ned i den samlede vurdering. I evalueringen begrundes forældrenes til tider manglende engagement med, at børnene i målgruppen er relativt store, idet det er 5. og 6. klasseselever.

Initiativet *Forskning om mænd med anden etnisk baggrund end dansk* har givet øget viden om etniske minoritetsmænds opfattelse af maskulinitet og manderoller. Det fremgår af evalueringen, at mændene har vidt forskellige måder at være mænd på, nogle lader sig i højere grad påvirke af det danske samfunds kønsrollemønstre, mens andre i højere grad holder fast i traditionelle mønstre fra oprindelseslandet. Dog fremhæver alle de interviewede mænd, at migrationskonteksten har udfordret deres maskulinitetsforståelse, og for nogle er det svært at navigere mellem de forskellige kontekster. Effekten af initiativet består af dette vidensbidrag omkring etniske minoritetsmænds kønsrolleopfattelser, og undersøgelsen går bag om den stereotype forestilling om patriarkalske etniske minoritetsmænd og er på den måde med til at nedbryde fordomme og sikre lige muligheder for deltagelse. Dette vurderes at udgøre en væsentlig og efterspurgt viden. Effekten af projektet vurderes som potentielt stor, men det afhænger af anvendelsen af den erhvervede viden. Det vurderes, at der er behov for at igangsætte nye initiativer, som bringer den erhvervede viden til anvendelse. Dette er imidlertid ikke en del af initiativet, og på den baggrund vurderes initiativets effektivitet kun relativt succesfuldt. På samme måde er forankring af initiativet ikke beskrevet, hvilket understøtter førnævnte pointe om, at den erhvervede viden skal anvendes for at indfri sit fulde potentiale. På den mere positive side vurderes initiativets målgruppe at være meget relevant i forhold til handlingsplanens målsætning om at nedbryde kønsbestemte fordomme. Initiativet vurderes på den baggrund at være relativt succesfuldt og tildeles en samlet score på 2.

Vurdering af initiativ under effekttypen *Nedbrydelse af kønsbestemte fordomme*

Evalueringen af initiativet *Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder* viser, at initiativet har bidraget til at øge etniske minoritetskvinders indsigt i ligestillingsproblematikker og ligeledes deres indsigt i problematikernes relevans for deres eget liv. Gennem en pjece oversat til otte sprog samt foredrag på landets sprogskoler har initiativet givet kvinderne øget viden om privatøkonomi, fx muligheden for at få sin egen bankkonto, deling af penge og værdier efter skilsmisse; jura, herunder rettigheder i forhold til samvær med børn efter skilsmisse, vold og muligheder for anmeldelse heraf, børneopdragelse med fokus på ligestilling, kvindens krop, seksualitet og prævention og endelig religion. Især oplæg og diskussioner om de forskellige emner samt oplysning om lovgivning på området udgør ifølge evalueringen særligt succesfulde elementer i indsatsen. Det vurderes, at initiativet har medført positive effekter for målgruppen af kvinder, idet de har opnået viden om meget relevante emner, og kvinderne kan på den baggrund fremadrettet træffe beslutninger vedrørende deres liv, som i højere grad end hidtil er uafhængige af kønsbestemte fordomme. Målgruppen for initiativet vurderes som relevant, og endelig styrkes den positive vurdering af de opnåede effekter af, at forankring af initiativet er medtænkt. Det er hensigten, at der udvikles et undervisningsmateriale til brug på sprogskolerne på baggrund af resultaterne af initiativets evaluering. Det vurderes, at initiativets effekter forankres gennem den videre undervisning af kvinder, hvilket bidrager til den samlede positive vurdering af initiativet. Den samlede score for initiativet er 3. At initiativet ikke vurderes endnu højere trods den positive vurdering af effekterne samt forankring heraf skyldes, at evalueringen af initiativet bygger på meget sparsomme data. Evalueringen er gennemført et stykke tid efter kampagnen og bygger på enkelte læreres samt en enkelt kvindelig deltagers retrospektive vurdering af de kvindelige kursisters udbytte.

5.3 Vurdering af initiativer under indsatsområdet Uddannelse

Målsætningerne for indsatsområdet Uddannelse er ifølge handlingsplanen, at alle unge får forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse, samt at 95 pct. af alle unge i 2015 gennemfører en ungdomsuddannelse. I effektvurderingen på uddannelsesområdet indgår evalueringer af 11 af de i handlingsplanen beskrevne initiativer. Vi har valgt at vurdere effekten af de fire initiativer, der hører under Brug For Alle Unge-kampagnen under ét, men vi har samtidig kommenteret på effekterne af de enkelte initiativer.

Der er opstillet tre effekttyper for dette indsatsområde, henholdsvis *Udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse*, *Kvalificering af uddannelses- og erhvervsvejledningen* og *Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse*. Disse effekttyper er vægtet med henholdsvis 50, 20 og 30 point af følgegruppen.

I det følgende opsummerer vi først de initiativer, som på baggrund af analysen vurderes at være mest succesfulde, samt de initiativer, der vurderes at være mindre succesfulde. Derefter følger en vurdering af hvert af indsatsområdets initiativer.

Mest succesfulde initiativer under indsatsområdet Uddannelse

Besøg af forældrerollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv. og Lektiecafeer (Brug For Alle Unge-kampagne)

Rambøll vurderer initiativerne *Besøg af forældrerollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv. og Lektiecafeer*, der hører under BFAU-kampagnen, som succesfulde. Rambøll vurderer, at målgruppen for kampagnen og de enkelte initiativer er relevante i forhold til handlingsplanens målsætninger. Foruden en samlet vurdering af Brug For Alle Unge på kampagneniveau har Rambøll vurderet, at de to nævnte initiativer er særligt succesfulde. Både *Besøg af forældrerollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv. og Lektiecafeer* har opnået positive resultater af både stort omfang og høj intensitet for målgruppen, hvilket vi vurderer som centralt for initiativernes succes. Når vi ikke vurderer de to øvrige initiativer under BFAU-kampagnen som lige så succesfulde som de her nævnte, skyldes det, at de dokumenterede effekter af *Kontaktlæreruddannelsen* og *Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg* ikke synes positive i samme grad.

Uddannelsesguider

Rambøll vurderer, at initiativet er succesfuldt, eftersom det har opnået særdeles positive effekter for initiativets målgruppe af unge med etnisk minoritetsbaggrund, der skal i gang med eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Initiativet støtter – ifølge de unges egen vurdering – unge i at gennemføre deres uddannelse, hvilket er i tråd med handlingsplanens målsætninger for indsatsområdet. Foruden den positive oplevede effekter hos målgruppen vurderer Rambøll, at initiativet er succesfuldt, fordi der er fokus på at yde en særlig uddannelsesmæssig støtte til unge med etnisk minoritetsbaggrund. Rambøll vurderer endvidere, at initiativet har stort omfang og høj intensitet, hvilket vi vurderer som værende positivt. Initiativet har fokus på flere uddannelsesmæssige elementer, herunder eksempelvis vejledning, fastholdelse og rekruttering, hvilket Rambøll vurderer som værende en positiv faktor. Det fremgår af evalueringen af dette initiativ, at forankring i høj grad er medtænkt i delinitiativerne i initiativet. Det fremgår, at metoder og værktøjer mange steder forankres i det videre arbejde, ligesom flere projekter arbejder videre med deres gode resultater i eget regi efter projektførelsen. Rambøll betragter forankring som central for et initiativs succes, hvorfor dette element har spillet en afgørende rolle for vores vurdering af initiativet *Uddannelsesguider* som særligt succesfuldt.

Mindst succesfulde initiativer under indsatsområdet Uddannelse

Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner

Rambøll vurderer dette initiativ som mindre succesfuldt. Resultatet af initiativet er en statistisk opgørelse over elevtal og fuldførelsesprocenter fordelt på videregående uddannelser. Det er af denne opgørelse muligt at skabe overblik over udviklingen fra 2001 til 2008, ligesom det er muligt at trække statistik fordelt på køn og etnicitet. Det er dog på baggrund heraf ikke muligt at vurdere, hvorvidt oversigten bidrager til at fastholde unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse – som er den effekttype initiativet er opstillet under. Det er Rambølls vurdering, at den tilvejebragte viden skal omsættes til konkrete tiltag eller aktiviteter for at have den ønskede effekt. Det skal samtidig bemærkes, at den statistiske viden, som initiativet bidrager med, givetvis er yderst relevant i andre sammenhænge, men da det ikke er muligt at vurdere effekten i forhold til handlingsplanen, vurderer vi samlet set initiativet som mindre succesfuldt.

Initiativer under effekttypen *Udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse*

Evalueringen af initiativet *Oprettelse af lektieordninger* viser, at der ikke er en entydig tendens i forhold til karakterudviklingen på skoler, hvor der er oprettet lektieordninger, idet karakterniveauet på to skoler er faldet, mens det på tre skoler er steget. Det fremgår endvidere af evalueringen, at der primært er tale om ganske små udsving, både hvad angår stigning og fald i karakterniveau. Kun i ét tilfælde har initiativet medført en signifikant udvikling i karaktergennemsnit og overgang til ungdomsuddannelse. I relation til overgangen til ungdomsuddannelse viser evalueringen, at færre elever falder i kategorien "uoplyst/ukendt". I evalueringen beskrives dette

som værende elever, der er faldet uden for uddannelsessystemet, og det tolkes derfor som et positivt tegn, at der ses et fald i antallet af denne elevgruppe. Evalueringen beskriver endvidere, at lektiecafeerne har fokus på både det faglige og det sociale, og at dette modtages positivt af de elever, der anvender tilbuddet. De adspurgte elever giver udtryk for, at de i mange tilfælde synes, at lektiecaféerne gør det nemmere og sjovere at gå i skole, ligesom enkelte peger på, at de ville komme i lektiecaféen, selvom de ikke havde lektier for. Der findes dog ikke dokumentation for, hvorvidt disse elevudsagn er gældende for hele målgruppen. I evalueringen beskrives der desuden enkelte utilsigtede virkninger af initiativet – eleverne i lektiecaféerne får styrket deres adgang til et etnisk dansk netværk, ligesom det lokale tilhørsforhold bliver styrket. Dette initiativ indgår i vores samlede vurdering af BFAU-kampagnen, der vurderes som succesfuldt og tildeles scoren 3. Lektiecafeerne fremstår i evalueringen som succesfulde, idet brugerne betragter dem som værdifulde for deres faglige og sociale udvikling. Vi vurderer endvidere, at lektiecafeerne er relevante i relation til handlingsplanens målsætninger, idet det af evalueringen fremgår, at eleverne i lektiecafeerne i overvejende grad har etnisk minoritetsbaggrund, om end hovedparten af lektiecafeerne ikke specifikt har fokus på denne målgruppe.

Evalueringen af initiativet *Forskning i hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere i grundskolen end etniske minoritetspiger og etnisk danske drenge og piger* bidrager med øget viden om, hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere end etniske minoritetspiger og etnisk danske piger og drenge. Evalueringen har taget udgangspunkt i etniske minoritetsdrenge resultater ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse og koblet disse med baggrundsoplysning om køn, alder og herkomst, deres forældres uddannelse, indkomst, boligforhold mv. Evalueringen giver endvidere et overblik over eksisterende forskning på området. I evalueringen fremsættes desuden en række anbefalinger til, hvordan tendensen med, at etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere i grundskolen end andre, modvirkes. Effekten af initiativet vurderes som potentielt stor, men det afhænger af anvendelsen af den nyerhvervede viden og anbefalinger til at modvirke tendensen. Initiativet vurderes på den baggrund som relativt succesfuldt og er tildelt en samlet score på 2. Det er særligt på relevanskriteriet, at initiativet udmærker sig positivt, mens effekterne af initiativet kun vurderes som mindre succesfulde, idet disse vurderes som *potentielt* store, men ikke kan dokumenteres i evalueringen. Initiativet har fokus på drenge med etnisk minoritetsbaggrund, hvilket vi vurderer som værende relevant i relation til handlingsplanen. Evalueringen er ikke vurderet på implementering og forankring, da dette ikke er beskrevet.

Initiativet *Øget skole/hjem-samarbejde* har ifølge evalueringen til formål at give tosprogede familier viden om, hvilke gensidige forventninger der eksisterer mellem forældre og skole i Danmark. Initiativet består af forskellige aktiviteter afviklet over 8 lørdage i en toårig periode. Af evalueringen fremgår det, at initiativet har haft et succeskriterium på 80 pct. deltagelse blandt forældrene i målgruppen, men at kun 60 pct. af forældrene i målgruppen har deltaget i arrangementerne de dage, hvor flest mødte frem. 25 pct. af forældrene i målgruppen deltog i alle 8 lørdage fordelt over to skoleår. Evalueringen beskriver desuden, at forældrene har lært meget om fagene og om de metoder, lærerne bruger i skolen, ligesom forældrene fik forståelse af, at forskellige praktisk/musiske undervisningsmetoder er nyttige, samt at de forskellige metoder støtter den enkelte elev. Initiativet er tildelt en samlet score på 1 og vurderes således som værende mindre succesfuldt. Den lave score skyldes, at effekterne af initiativet ikke er dokumenteret i evalueringen. Vi vurderer initiativet som værende relevant, da målgruppen er tosprogede familier. Det fremgår af evalueringen, at der ikke er medtænkt en egentlig forankring af initiativet, eftersom kun dele af initiativet fortsættes.

Initiativer under effekttypen *Kvalificering af uddannelses- og erhvervsvejledningen*

Initiativet *Køn, etnicitet og vejledning* har fokus på uddannelses- og erhvervsvejledning som et redskab til at fremme ligestilling, samt hvorvidt unge med etnisk minoritetsbaggrund har særlige vejledningsbehov i forbindelse med valg af uddannelse eller job efter folkeskolen. Evalueringen beskriver, at målgruppen af unge med etnisk minoritetsbaggrund har særlige vejledningsbehov, idet målgruppen ikke i samme grad som etniske danske unge ved, hvad der kræves i det danske uddannelsessystem. Nogle unge giver desuden udtryk for, at de føler sig diskriminerede, fordi de oplever, at de bliver vejledt til at tage nogle etnicitetsbestemte uddannelsesvalg (fx teknisk skole). Evalueringen beskriver endvidere, at forældrene ikke kender uddannelsesmulighederne i tilstrækkelig grad, hvorfor de unge ikke kan hente støtte hos forældrene, og at forældrene har forskellige forventninger til drenge og piger – der stilles større krav til pigerne. Ifølge evaluering-

gen skyldes målgruppens særlige vejledningsbehov, at der skal kompenseres for forældrenes manglende viden om uddannelsessystemet. Evalueringen peger på, at forældrene i højere grad bør inddrages i oplysnings- og vejledningsprocesserne. I evalueringen opstilles en række anbefalinger til metoder til inddragelse af forældre, overvejelser i forbindelse med vejlednings- og valgprocessen, metoder til fastholdelse på erhvervsuddannelserne og vejledernes behov for fornyelse. Initiativet er tildelt en samlet score på 2, og eftersom initiativet hverken er vurderet på implementering eller forankring, baserer denne score sig kun på effektivitet og relevanskriterierne. Vi vurderer initiativet som særdeles relevant i relation til handlingsplanens målsætninger, da der er fokus på unge med etnisk minoritetsbaggrund og deres vejledningsbehov. Initiativet har bidraget med viden på området, men eftersom effekterne af dette ikke er dokumenteret i evalueringen, trækker dette ned i den samlede vurdering.

Initiativer under effekttypen *Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse*

Evalueringen af initiativet *Overbygningsuddannelse af 2 x 2 dages varighed (kontaktlæreruddannelsen)* dokumenterer en positiv oplevet effekt hos de adspurgte kontaktlærere, idet de føler sig bedre rustet til at håndtere tosprogede elever efter deltagelse i kurset. 33 pct. angiver, at de i høj grad vil gøre brug af de metoder og værktøjer, der er blevet præsenteret på kurset, mens 56 pct. angiver, at de i rimelig grad vil gøre brug af disse metoder og værktøjer. 54 pct. angiver, at det samlede kursusforløb i høj grad har været relevant for deres arbejde som kontaktlærere, mens 42 pct. svarer "i rimelig grad" på dette spørgsmål. Dette initiativ er som et delinitiativ under BFAU-kampagnen tildelt en samlet score på 3. Vi vurderer, at initiativet er relevant. Den primære målgruppe er kontaktlærere, men indirekte er målgruppen unge med indvandrerbaggrund, så på den måde henvender initiativet sig til en relevant målgruppe. Når BFAU-kampagnen er afsluttet, udbydes kontaktlæreruddannelsen kommercielt af CPH WEST uden økonomisk støtte fra BFAU. Der er således formuleret en konkret forankringsstrategi for dette initiativ, hvilket vi betragter som positivt i vurderingen.

Evalueringen af initiativet *Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg* viser, at af de 120 rollemodeller, der på opgørelsestidspunktet (juli 2007) var tilknyttet BFAU-kampagnen, var 64 piger/kvinder, mens 56 var drenge/mænd. Opgørelsen viser endvidere, at ca. halvdelen af rollemodellerne havde enten tyrkisk eller pakistansk baggrund. De centrale rollemodeller har siden 2003 været i kontakt med mere end 10.000 unge. Initiativet er som en del af BFAU-kampagnen tildelt en samlet score på 3. Det er positivt, at initiativet har en nogenlunde ligelig kønsfordeling blandt rollemodellerne, men der er ikke dokumenteret nogen effekt af dette i forhold til et ikke-kønsspecifikt uddannelsesvalg. Af evalueringen fremgår det, at der er en dokumenteret oplevet positiv effekt hos dem, der har haft besøg af rollemodellerne. 50 pct. af de unge med indvandrerbaggrund vurderer, at rollemodellerne i meget høj eller i høj grad har inspireret dem til at færdiggøre deres uddannelse. Evalueringen beskriver desuden, at rollemodellerne viser kampagnens målgruppe, at det kan lade sig gøre at få en uddannelse og et godt job. De fire rollemodelkorps (unge rollemodeller, unge forælderrollemodeller, forælderrollemodeller og lokale rollemodeller (UU)) henvender sig til forskellige målgrupper – enten direkte eller indirekte har de dog alle fokus på unge med etnisk minoritetsbaggrund, hvorfor vi vurderer, at initiativet er relevant.

Evalueringen af initiativet *Uddannelsesguider* dokumenterer, at 75 pct. af de unge elever/mentees oplyser, at de har haft en uddannelsesguide eller mentor tilknyttet. I evalueringen er der endvidere dokumenteret en oplevet effekt af uddannelsesguider/mentorer hos målgruppen. 90 pct. af de unge, som har haft en mentor/uddannelsesguide synes, at det har været meget godt eller godt. 70 pct. vurderer, at mentoren/uddannelsesguiden i meget høj eller i høj grad har været en støtte for dem, så de bedre kan gennemføre deres uddannelse. I evalueringen beskrives der endvidere en række positive aspekter af initiativet – primært på baggrund af projektlederne/projekternes egne vurderinger. Næsten halvdelen af projektlederne mener, at det i høj eller i meget høj grad er lykkedes at få flere unge med anden etnisk baggrund til at gennemføre en uddannelse i deres projekt. I evalueringen beskrives det endvidere, at puljen har støttet projekter, der har leveret gode resultater (80 pct. af projekterne vurderer, at deres forløb er mundet ud i gode eller meget gode resultater). Derudover fremgår det af evalueringen, at der er iværksat en række initiativer, og at metoder og værktøjer mange steder forankres i det videre arbejde. Som et andet positivt aspekt af initiativet fremhæves i evalueringen, "de positive fortællinger",

der opstår på baggrund af gode projekter, ligesom flere projekter har været med til at sætte positivt fokus på integrationen af unge med anden etnisk baggrund i medierne. Ydermere fremhæves samarbejdet med Integrationsministeriets Brug For Alle Unge-kampagne. Initiativet er tildelt en samlet score på 3, da de dokumenterede oplevede effekter vurderes som særdeles positive. Initiativet vurderes ligeledes som relevant, da det har fokus på at fastholde unge med etnisk minoritetsbaggrund på erhvervsuddannelserne. Overordnet set vurderer vi således initiativet som værende succesfuldt. Implementering af initiativet er ikke beskrevet, hvorfor dette ikke indgår i vurderingen.

Evalueringen af initiativet *Arbejde med frafaldsstrategier på alle erhvervsskoler* dokumenterer, at 107 erhvervsskoler har udarbejdet handlingsplaner for øget gennemførelse på erhvervsuddannelserne. Formålet med handlingsplanerne er, at skolernes identifikation af særlige udfordringer og fastsættelse af måltal skal lede frem til en prioritering af indsatsområder. Af evalueringen fremgår det, at det har været en udfordring for skolerne at foretage en frafaldsanalyse, der er tilstrækkelig dækkende til at danne grundlag for en prioritering. Det fremgår dog af evalueringen, at initiativet har medført den effekt, at arbejdet med handlingsplaner har givet skolerne indsigt i frafaldsmønstre. Det fremgår endvidere, at to tredjedele af skolerne opgør for hvert indsatsområde den forventede effekt på frafaldet enten i procent eller i antal elever. Handlingsplaner fungerer som redskab til at prioritere og planlægge forskellige initiativer og redskaber i indsatsen og fungerer desuden som dokumentation for skolernes mål, arbejde og resultater. Der er stor forskel på, om skolerne beskriver en række generelle frafaldsudfordringer, som principielt gælder alle uddannelsesinstitutioner, eller om de forholder sig til, hvilke udfordringer netop deres skole står overfor. Skolerne har ifølge evalueringen et meget spinkelt grundlag for at kunne vurdere effekten. Initiativet vurderes som succesfuldt og er tildelt en samlet score på 3. Initiativets indhold vurderer vi som meget relevant i forhold til handlingsplanens målsætninger. Handlingsplanernes initiativer skal efterfølgende implementeres på skolerne, så der er lagt en strategi for forankring, hvor den enkelte handlingsplan udgør redskabet for selve forankringen på den enkelte skole. Det er således særligt på kriterierne relevans og forankring, at dette initiativ udmærker sig positivt.

Evalueringen af initiativet *Praktikpladsstatistik* viser udviklingen på praktikpladssituationen 2003-2008. Evalueringen viser, at udviklingen fra 2003 til 2007 har været positiv, men at dette er vendt i sidste del af 2008. Det fremgår endvidere, at kønsfordelingen er skæv på erhvervsuddannelserne – for igangværende aftaler i 2008 er 68 pct. mænd og 32 pct. kvinder. De positive udviklingstendenser i perioden 2003 til 2008 gælder både elever med etnisk dansk herkomst og elever med anden etnisk herkomst. Evalueringen viser, at der er markant færre praktikpladssøgende, flere igangværende aftaler, flere indgåede aftaler og markant færre skolepraktikelever – uanset etnisk herkomst i 2008 end i 2003. I periode 2003 til 2008 er antallet af indgående aftaler for indvandrere og efterkommere steget mere end for elever med etnisk dansk herkomst. Stigningstakten for indgåede aftaler har været langt højere for indvandrere/efterkommere end for etnisk danske elever. Evalueringen viser, at indvandrere og efterkommere er overrepræsenteret blandt praktikpladssøgende og elever i skolepraktik, når der sammenlignes med andelen af elever med igangværende aftale. Andelen af indvandrere og efterkommere, som er i gang med en erhvervsuddannelse, er generelt lavere end for elever af etnisk dansk herkomst, nemlig 4 pct. af de 18-24-årige med anden etnisk herkomst mod 11 pct. af de 18-24-årige med etnisk dansk herkomst. Evalueringen viser, at kun ca. halvdelen af de elever, der påbegynder en erhvervsfaglig uddannelse, fuldfører hele uddannelsen, samt at specielt mænd med anden etnisk herkomst har lave fuldførelsesprocenter, idet mindre end hver tredje gennemfører en påbegyndt erhvervsfaglig uddannelse. Den tilvejebragte viden vurderes som relevant, men eftersom den tilvejebragte viden ikke udmønter sig i dokumenterede effekter, og anvendelse af det statistiske materiale ikke er beskrevet, tildeles initiativet en samlet score på 1. Det skal dog bemærkes, at Rambøll vurderer, at initiativet potentielt set kan medføre positive effekter, men at det ikke ses i det foreliggende materiale. Initiativet er ikke vurderet på implementering og forankring, da dette ikke er relevant i denne sammenhæng.

Evalueringen af initiativet *Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner* gør det muligt at opnå statistisk viden om studerende på videregående uddannelser, herunder viden om bestand, tilgang, fuldførte og afbrudte uddannelsesforløb. Der er mulighed for at trække statistiske opgørelser fordelt på køn og etnicitet. Initiativet er tildelt en

samlet score på 1 og vurderes således som værende mindre succesfuldt. Der er ingen dokumenterede effekter af initiativet og er kun i mindre grad relevant i relation til handlingsplanens målsætninger. Initiativet er ikke vurderet i forhold til implementering og forankring.

Initiativer under effekttypen *Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet*

Evalueringen af initiativet *Besøg af forælderrollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv.*¹⁰ viser ud fra forælderrollemodellernes vurdering, at forælderrollemodellerne generelt har bidraget til at inspirere tosprogede elever til at gennemføre en uddannelse. Det fremgår, at 4,2 pct. flere unge er i gang med en erhvervsuddannelse i skoleåret 2005-06 i forhold til skoleåret 2002-2003. Evalueringen viser dog også, at der samtidig er problemer med frafaldet fra uddannelserne, der ligger på 60,2 pct. i 2003 og 61,2 pct. i 2005. Ifølge forælderrollemodellerne har rollemodelbesøgene medført, at 54 pct. af forældrene i høj eller i meget høj grad er blevet inspireret til at tage en uddannelse, færdiggøre en uddannelse eller at støtte deres børn i en uddannelse. 46 pct. mener, at det i nogen grad er tilfældet. Ifølge de adspurgte forældre er 2 ud af 4 meget godt tilfredse med forælderrollemodelbesøgene. Det fremgår endvidere af evalueringen, at der har været enkelte utilsigtede effekter, idet rollemodellerne generelt giver udtryk for, at de selv opnår en personlig udvikling, ligesom at lærerne giver udtryk for, at rollemodelbesøgende har været med til at give dem inspiration eller ideer til at opnå et bedre samarbejde med eller vejledning af forældre og deres børn. Dette initiativ er en del af BFAU-kampagnen, der er tildelt en samlet score på 3. Effekterne af dette delinitiativ er i evalueringen baseret på de involveredes vurderinger, og der er således ikke tale om egentlige dokumenterede effekter. Det er dog positivt, at de adspurgte vurderer initiativet positivt. Initiativet er målrettet etniske minoritetsforældre, der ikke har gennemført en uddannelse eller ikke har ajourført en allerede erhvervet uddannelse. Målgruppen vurderes til at være relevant, da forældre har en afgørende rolle som forbilleder, når børnene skal vælge uddannelse. Delinitiativets indhold vurderes til at være relevant i relation til handleplanens målsætning, da forælderrollemodellerne sigter mod at fremme etniske minoritetsbørns muligheder for gennemførelse af en uddannelse og senere deltagelse i samfundslivet.

5.4 Vurdering af initiativer under indsatsområdet *Beskæftigelse*

Målsætningen for handlingsplanens indsatsområde *Beskæftigelse* er, at alle uanset køn og etnicitet har lige muligheder for at komme i arbejde. I vurderingen af indsatsområdet indgår 11 af de i handlingsplanen beskrevne initiativer.

Der er opstillet fire effekttyper for indsatsområdet *Beskæftigelse*, henholdsvis *Nedbrydelse af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for mennesker der i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet*, *Sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen*, *Mainstreaming af indsatsen for køn og etnicitet i strukturen for beskæftigelsesindsatsen* og *Styrkelse af muligheder for innovation og iværksætterier*. Disse effekttyper er vægтет af følgegruppen med henholdsvis 30, 20, 40 og 10 point.

I det følgende opsummerer vi først de to initiativer, som på baggrund af analysen vurderes at være mest succesfulde, samt det initiativ, der vurderes at være mindst succesfuldt. Derefter følger en vurdering af hvert af indsatsområdets 11 initiativer opstillet under den effekttype, hvortil de knytter sig.

Mest succesfulde initiativer under indsatsområdet *Beskæftigelse*

Fortsættelse og udbygning af mentornetværk (KVINFO)

Rambøll vurderer, at dette initiativ er succesfuldt, fordi de kvindelige mentees gennem mentorrelationen og deltagelse i KVINFOs netværk etablerer kontakter og netværk, som i høj grad styrker deres muligheder for at komme i beskæftigelse. De etniske minoritetskvinder opnår større kendskab til det danske arbejdsmarked og arbejdspladskultur, de får konkret hjælp til jobsøgning, herunder mulighed for at drage nytte af en etnisk dansk kvindes netværk. På den baggrund er initiativet meget relevant for handlingsplanens målsætning om at sikre lige muligheder for at

¹⁰ Dette delinitiativ under BFAU-kampagnen hører under effekttypen *Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet* (indsatsområde kønsroller og fordomme), men eftersom vi har foretaget en samlet vurdering af kampagnen, er dette initiativ flyttet til indsatsområdet Uddannelse.

komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen, idet mentornetværket er et supplement til den øvrige beskæftigelsesindsats, hvor målgruppen af etniske minoritetskvinder tilegner sig sociale kompetencer og skaber netværk, som de ellers ikke har adgang til, når de er født og opvokset og eventuelt har taget deres uddannelse i et andet land. Mentor-netværket er forankret som en del af KVINFOs aktiviteter og tilbud, hvilket vi vurderer som en stor styrke ved initiativet.

Fortsat støtte til kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund end dansk

Rambøll vurderer, at initiativet er succesfuldt, fordi det bidrager til at styrke etniske minoritetskvinders mulighed for at etablere sig som iværksætter – og dermed styrker deres beskæftigelsessituation. Initiativet opsamler og formidler værdifuld viden om kvindelige iværksætteres behov for støtte og rådgivning, hvilket vurderes at kunne danne grundlag for en fremadrettet indsats over for målgruppen. Den grundlæggende antagelse bag initiativet vurderer vi er relevant og realistisk, nemlig at kvindernes muligheder for iværksætteri styrkes ved, at rådgivningsindsatsen fremover i højere grad kan imødekomme målgruppens behov og dermed afhjælpe de barrierer, som kvinderne ofte oplever i relation til etablering som iværksætter. En del af de barrierer, som de kvindelige iværksættere møder, er betinget af kønsstereotype forestillinger i deres familier om hvilke funktioner mænd og kvinder varetager. Ved at støtte etniske kvindelige iværksættere bidrager initiativet til at indfri handlingsplanens målsætning om at sikre alle lige muligheder for beskæftigelse, ligesom kvinderne kan fungere som rollemodeller til inspiration for deres børn, andre etniske minoritetskvinder m.fl.

Mindst succesfulde initiativ under indsatsområdet Beskæftigelse

Rambøll vurderer, at initiativet *Nye funktioner i udsatte boligområder* er meget lidt relevant set ud fra et ligestillingsperspektiv, idet hverken køn eller etnicitet indgår som særlige fokusområder i initiativet. Vil man styrke innovation og iværksætteri blandt etniske minoriteter (som er den effekttype, initiativet er opstillet under), er det vores vurdering, at der er behov for en mere målrettet indsats – som eventuelt kan tage udgangspunkt i den indsamlede viden i dette initiativ – der mere proaktivt medtænker køns- og etnicitetsmæssige barrierer. Initiativet indgår i regeringens handlingsplan mod ghettoisering, og det er Rambølls vurdering, at initiativet netop forekommer relevant og succesfuldt i et boligsocialt perspektiv.

Vurdering af initiativer under effekttypen *Nedbrydelse af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for mennesker der i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet*

Evalueringen af initiativet *Ny Chance Til Alle* viser, at flere i målgruppen af langtidsledige kontanthjælpsmodtagere efter initiativets ophør er i gang med en uddannelse eller i beskæftigelse (andel i målgruppen er steget fra 4 til 20 pct.), flere er selvforsørgende (andel i målgruppen er steget fra 3 til 14 pct.), og flere er i aktivt tilbud (andel i målgruppen er steget fra 6 til 25 pct.). Der er dog fortsat en stor restgruppe, som hverken er i job, uddannelse, aktivering eller er selvforsørgende, hvor ældre og etniske minoriteter er overrepræsenteret. Initiativet har ikke haft særligt fokus på køn, mens etnicitet har været et fokusområde. Af evalueringen fremgår det, at særligt to tiltag har vist sig effektive i indsatsen for etniske minoriteter, nemlig virksomhedsrettet aktivering med klart jobsigte – enten praktik og privat løntilskud – gerne i kombination med sproglig opkvalificering og mentorordninger i tilknytning til virksomhedspraktik. Vi vurderer, at initiativet har medført en positiv og væsentlig beskæftigelseeffekt for målgruppen, som er kendetegnet ved at være relativt langt fra arbejdsmarkedet. I forhold til de ønskede effekter i handlingsplanen er det samtidig vores vurdering, at kun etnicitetsmæssige barrierer adresseres i tilstrækkeligt omfang, mens initiativet ikke har et specifikt fokus på kønsmæssige barrierer. Når det så er sagt, er der dog enkelte kommuner, som har gjort en særlig indsats for etniske minoritetskvinder med ingen eller meget ringe tilknytning til arbejdsmarkedet, og på den måde indgår køn i indsatsen i visse tilfælde. Den samlede vurdering af initiativet er, at der ud fra en ren beskæftigelsesvinkel er tale om en succesfuld indsats, mens det vurderet ud fra et ligestillingsperspektiv kun i mindre grad kan betegnes som succesfuldt. Initiativet er implementeret efter hensigten, og der foreligger en forankringsstrategi for flertallet af kommunerne om end ikke for alle. På den baggrund tildeles initiativet scoren 2.

Evalueringen af initiativet *Udvikling af målrettede jobforløb* indeholder en beskrivelse af, hvordan man kan arbejde med at vejlede og opkvalificere målgruppen af etniske minoritetskvinder. Der er ikke tale om en evaluering af initiativet, men en meget konkret og anvendelsesorienteret beskri-

velse af målrettede jobforløb. På den baggrund er det ikke muligt at vurdere initiativets effekter. Med udgangspunkt i et konkret forsøg med gennemførelse af målrettede jobforløb forventes det af initiativtager, at halvdelen af kvinderne vil komme i beskæftigelse. I beskrivelsen af jobforløbene peges på, at undervisningsforløb om sundhed, samfundsfag, arbejdsmarkedskendskab og danskundervisning kombineret med praktikforløb i reelle job og jobsøgning er redskaber, der er god erfaring med. Vi vurderer, at jobforløbsbeskrivelsen potentielt set kan anvendes bredt og medføre positive beskæftigelseseffekter for en relevant målgruppe og på den måde bidrage til at nedbryde køns- og etnicitetsmæssige barrierer for kvinder, der i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet. Dette er imidlertid ikke dokumenteret i det foreliggende materiale. Endelig er hverken forankring eller implementering af initiativet beskrevet i rapporten. Vi vurderer dog, at selve jobforløbskataloget i sig selv rummer et forankringspotentiale, idet forløbsbeskrivelser er anvendelige og tilgængelige for alle interessenter. Samlet set vurderer vi, at initiativet potentielt set er meget succesfuldt, men på grund af mangel på dokumentation af eventuelle effekter får initiativet kun en samlet score på 2.

Evalueringen af *Mangfoldighedsprogram i samarbejde med virksomheder* dokumenterer, at initiativet har bidraget med ny viden og inspiration til at arbejde med mangfoldighed i de virksomheder, som har deltaget. Det fremgår af evalueringen, at de deltagende virksomheder føler sig rustet til at arbejde med mangfoldighed, samt at flere virksomheder har igangsat nye initiativer som fx politik, handleplan eller strategi for arbejdet med mangfoldighed. Særligt mentorordninger mellem medarbejdere og netværk med afsæt i eksisterende strukturer har vist sig at være effektive. Dog viser evalueringen også, at der er stor variation i både omfang og intensitet af disse effekter hos de forskellige virksomheder. På den baggrund vurderer vi, at effekterne af initiativet er relativt gode, ligesom også initiativet vurderes at have et relevant indhold og henvender sig til en relevant målgruppe. Implementering af initiativet vurderer vi som mindre succesfuld, idet der er sket ændringer undervejs, som har forsinket aktiviteter og mindsket udbyttet heraf. Pga. konjunkturændringer i initiativets levetid er fokus undervejs ændret fra rekruttering af etniske minoriteter til fastholdelse og opkvalificering af denne medarbejdergruppe. Dvs. at initiativet ikke bidrager til få flere i målgruppen i job. Hvad angår forankring af indsatsen, er der ingen af virksomhederne, som fortsætter indsatsen i sin helhed. Dog vil flere virksomheder videreføre enkelte dele af initiativet, herunder vil flere netværk og medarbejderkurser fortsætte. Endelig har flere af virksomhederne arbejdet med forankring gennem videreformidling af opnåede resultater dels internt i virksomheden, dels eksternt til andre virksomheder og øvrige interessenter. På den baggrund vurderer vi, at forankring af indsatsen er mindre succesfuld, idet der ikke foreligger en egentlig strategi for forankring, som i stedet foregår ad hoc. Samlet set vurderer vi, at initiativet er relativt succesfuldt og giver det en samlet score på 2.

Evalueringen af *Fortsat indsats over for langvarigt ledige yngre kvinder med anden etnisk baggrund end dansk* dokumenterer, at målgruppen efter deltagelse i initiativet generelt set har opnået en højere aktiveringsgrad, herunder at flere i målgruppen er i ordinært arbejde eller startet på et uddannelsesforløb. Der er dog stor variation i aktiveringsgraden mellem de deltagende kommuner og uddannelsesinstitutioner – fra det bedste resultat, hvor 56 pct. af målgruppen er kommet i ordinært arbejde eller uddannelse hos AOF Metropol, til 3 pct. hos Sydhavnskompagniet. Variationen skyldes ifølge evalueringen målgruppens forskellighed. Foruden denne beskæftigelseseffekt fremgår det også af evalueringen, at en stor del af deltagerne er kommet tættere på arbejdsmarkedet i øvrigt, idet deres sproglige barrierer er mindsket, de har i højere grad fået styr på forhold som personlige problemer, økonomi, arbejdsdeling i hjemmet, tackling af familiære kriser, ligesom flere deltagere har øget deres fysiske og psykiske velbefindende. Ifølge evalueringen har især opbygning af tillidsstrukturer til kvinderne gennem personlige relationer, hvor sagsbehandler eller vejleder er tilgængelig for kvinderne både gennem en åben vejledningsindsats og gennem hjemmebesøg, vist sig særlig effektiv. I relation til sprogundervisning fremhæves det, at fokus skal væk fra grammatik, så deltagerne ikke bliver bange for at lave fejl, men derimod får lyst til at tale. Den dokumenterede beskæftigelseseffekt af initiativet vurderer vi samlet set som mindre succesfuld som følge af den meget store variation i resultatet. De øvrige effekter i relation til at gøre kvinderne mere arbejdsmarkedsparete vurderer vi som relativt succesfulde. Implementering af initiativet vurderer vi ligeledes som relativt succesfuld, om end der har været mindre udfordringer undervejs, som har medført enkelte justeringer af aktiviteterne i initiativet, herunder i nogle tilfælde gennemførelse af færre forløb end planlagt. Kun to kommuner har planer om at videreføre indsatsen, mens de øvrige ikke har planer herom. Vi vurderer på den bag-

grund forankringen af initiativet som mindre succesfuld. Initiativets relevans vurderer vi derimod meget positivt, både hvad angår målgruppe og indhold. Samlet set tildeler vi initiativet en score på 2. At vi ikke vurderer initiativet mere positivt, skyldes de store udsving i den dokumenterede beskæftigelseseffekt, som betyder, at effekten samlet set er relativt lille.

Vurdering af initiativer under effekttypen *Sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen*

Evalueringen af *Udvikling af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked* viser, at initiativet generelt har levet op til målgruppen af unge 13-19-årige mødres forventninger til deltagelse og udbytte af indsatsen. Ifølge evalueringen har forløbet haft en positiv effekt for kvinderne, idet de har fået øget viden om spædbørn og deres tilstand efter fødslen, ligesom de er blevet en del af et netværk med andre i samme situation som dem selv. Det er ikke muligt at konkludere på initiativets beskæftigelseseffekt, da evalueringen er foretaget kort tid efter initiativets afslutning, hvor mange af kvinderne stadig er på barsel. De positive effekter af indsatsen, som ifølge evalueringen fremhæves af de unge mødre, er muligheden for at møde andre unge i samme situation og udveksle erfaringer og etablere nye venskaber, at få hjælp fra rådgivere om økonomiske problemer, uddannelse og socialsager i kommunen samt i det hele taget at få hjælp til at "få styr på livet". Af evalueringen fremgår det endvidere, at kvindernes behov er meget forskellige, hvorfor der fortsat er brug for en tværfaglig indsats med en bred vifte af tilbud. Af særligt betydningsfulde elementer i initiativet fremhæves konkret rådgivning efter mødrenes behov, fødsels- og mødregrupper, terapi og målrettet uddannelsesvejledning. Ifølge evalueringen har initiativets sekundære målgruppe af professionelle og frontmedarbejdere, som arbejder med målgruppen af unge mødre, fået styrket den teoretiske viden og styrket det tværfaglige samarbejde. Vi vurderer, at initiativet potentielt set er succesfuldt idet de unge mødre giver udtryk for at have fået stort udbytte af at deltage, og deres styrkede position som nybagte mødre samt øgede viden om deres livssituation kan forventes at bidrage til sikring af lige muligheder for at komme i arbejde uanset deres køn. Der er imidlertid ikke fokus på etnicitet i initiativet, og på den baggrund vurderer vi, at målgruppen i mindre grad er relevant set i forhold til handlingsplanens ønske om også at nedbryde etnicitetsmæssige barrierer. Initiativet er ifølge evalueringen implementeret efter hensigten. Da eventuelle beskæftigelses- og uddannelsesmæssige effekter af initiativet ikke er dokumenteret, tildeler vi initiativet en samlet score på 2, fordi det er uvist, i hvor høj grad der vil være en effekt senere hen, samt at målgruppen kun i nogen grad er relevant.

Initiativet *Kortlægning af sygdomsforløb* har bidraget med en kortlægning af sygdomsforløb og forløbets betydning for beskæftigelse blandt etniske minoriteter på kontanthjælp. Kortlægningen er videreformidlet i et idékatalog. Initiativet er ikke egentligt evalueret, men der foreligger en opsamling af 10 kommuners erfaringer med og anbefalinger til indsatser for etniske minoriteter med sygdomsoplevelser på kontanthjælp. Som led i initiativet har kommunerne afprøvet forskellige afklarende forløb for målgruppen, og evalueringen viser, at kommunerne har fået 80-100 pct. af kontanthjælpsmodtagerne med såkaldt kulturelt relaterede sygdomsoplevelser videre i forløb rettet mod job. Evalueringen peger endvidere på, at mellem 30-70 pct. af kontanthjælpsmodtagerne med "ondt i livet" kan få gavn af initiativet i form af gradvis stigende arbejdsmarkedstilknnytning. For borgere med undvigelsesstrategier og manglende motivation kommer 80-100 pct. videre i aktivering eller selvforsørgelse. Ifølge evalueringen er det helbredsafklaring, som har en meget positiv effekt for målgruppen, hvis de skal tættere på arbejdsmarkedet. Den helbredsafklarende indsats kan ifølge kortlægningen med fordel organiseres i kommunen som egentlige helbredsafklarende teams (med inspiration fra Odense Kommune). Dette forekommer allerede at være gjort til en praksis i en lang række kommuner, og derfor vurderer vi, at forankring af initiativet er meget succesfuld. Vi vurderer, at initiativet er relevant, idet det består af nyudviklede aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen, der bidrager til at sikre lige muligheder for at komme i arbejde. Implementering af initiativet er ikke beskrevet i evalueringen. Effekterne målt på aktiveringsgrad og beskæftigelsesfrekvens vurderes som relativt succesfulde, om end det ikke er dokumenteret i evalueringen af initiativet. Derfor tildeler vi også kun initiativet en samlet score på 2.

Evalueringen af *Fortsættelse af en forstærket beskæftigelsesindsats over for primært familie-sammenførte kvinder* viser, at 28 pct. af kvinderne er kommet i ordinær beskæftigelse, og 7 pct. er startet i uddannelse efter deltagelse i indsatsen. Hvad angår beskæftigelseseffekten, har især jobrettede og virksomhedsnære indsatser, der snævert retter sig mod delarbejdsmarkedet med

stor jobomsætning og med gode regionale eller lokale beskæftigelsesmuligheder for kvinder uden formelle kompetencer, vist sig effektive. Derudover har kvinderne fået øget kendskab til arbejdsmarkedet og styrkede personlige kompetencer gennem initiativet og har derigennem styrket deres position i forhold til arbejdsmarkedet. Som særligt positive elementer i indsatsen fremhæves i den forbindelse coachforløb, kompetenceafdækning og udvikling af vejlednings- og motivationsforløb med fokus på kvindernes familiesituation. Endelig har det på det organisatoriske plan vist sig, at projekter, hvor forskellige og brede aktørkorps er gået sammen, herunder især inddragelse af private virksomheder, har haft en god effekt. Vi vurderer, at initiativets effektivitet er af begrænset omfang, idet der er tale om en relativt lille andel, der er kommet i beskæftigelse og uddannelse. Initiativets relevans vurderer vi positivt, både hvad angår indhold og målgruppe i forhold til at bidrage til at sikre alle lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye tiltag, om end det ikke fremgår af evalueringen af initiativet, i hvor høj grad der er tale om egentlig udvikling af nye indsatser. Hverken implementering eller forankring af initiativet er beskrevet i evalueringen, hvilket trækker ned i vores samlede vurdering af initiativet, idet det således kun er relevans og effektivitetskriteriet, som vi kan vurderer initiativet på baggrund af. Vi tildeler initiativet scoren 2.

Evalueringen af *Fortsættelse og udbygning af mentornetværk* viser, at de kvindelige mentees har et stort udbytte af at indgå i mentorrelationer. De elementer, som ifølge evalueringen fremhæves som væsentlige elementer i indsatsen, er først og fremmest kvindernes mulighed for at etablere kontakter og netværk – både gennem den personlige kontakt til mentor og gennem KVINFOs mentornetværk, hvor kvinderne også danner netværk og erfaringsudveksler med hinanden. Derudover oplever de kvindelige mentees, at mentorens hjælp med jobansøgninger og CV er en konkret hjælp. Støttende samtaler og sprogtræning med mentoren giver kvinderne tro på fremtiden og bevirker, at de genvinder deres ambitioner, humør og selvtillid. Muligheden for at stille spørgsmål om det danske arbejdsmarked og arbejdspladskultur gennem samtaler med mentoren, efter kvinderne er kommet i job, fremhæves som et vigtigt element i forhold til at falde til i et nyt job. Endelig fremhæves det som særlig effektivt, at mentoren både fungerer som en faglig og social sparringspartner, da kvindernes problemstillinger socialt og fagligt ofte griber ind i hinanden og derfor sjældent kan løses isoleret. Evalueringen bygger på frivillige tilbagemeldinger fra deltagerne i mentornetværket. Kun en mindre andel af det samlede deltagerantal i mentornetværket har meldt tilbage om deres beskæftigelsesstatus, hvilket betyder, at det reelle antal i beskæftigelse er ukendt. På den baggrund har evalueringen af initiativet udeladt at dokumentere beskæftigelseseffekten af initiativet. For den del af målgruppen, som har meldt tilbage om deres beskæftigelsesstatus, dokumenterer evalueringen, at 81 pct. af de kvinder, der er i beskæftigelse, har fået et job, der passer til deres kompetencer. Samtidig kendetegner det størstedelen af de mentees, der er kommet i job, at de har længere videregående uddannelser fra oprindelseslandet, ligesom der er flest med oprindelse i de tidligere sovjetlande, Mellemøsten og Asien. De opnåede effekter omkring etablering af netværk, nye kontakter, støtte og hjælp til jobsøgning – som antages at være væsentlige led på vejen mod beskæftigelse, vurderes derimod som meget positive. Dertil kommer, at mentornetværket må forventes også at have en effekt i forhold til mindskelse af social isolation blandt målgruppen. Denne effekt måles der dog ikke på i evalueringen. Vi vurderer initiativets effektivitet som relativt succesfuld, idet evalueringen viser, at der er opnået en række væsentlige effekter i forhold til, at kvinderne etablerer netværk og bliver mere parate til det danske arbejdsmarked, hvilket giver anledning om en antagelse om en succesfuld beskæftigelseseffekt på sigt. Dog trækker det ned i vores vurdering, at beskæftigelseseffekten ikke er dokumenteret. Initiativets relevans vurderer vi som stor, idet målgruppen af etniske minoritetskvinder samt udviklingen af mentornetværket bidrager til opnåelse af det ønskede mål om at sikre lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen. Hverken implementering eller forankring af initiativet er beskrevet i evalueringen. Dog er mentornetværket en del af KVINFOs tilbud og aktiviteter, hvilket vurderes som positivt i forhold til forankring af de opnåede effekter. Samlet set vurderer vi initiativet som succesfuldt og tildeler det scoren 3.

Vurdering af initiativ under effekttypen *Mainstreaming af indsatsen for køn og etnicitet i strukturen for beskæftigelsesindsatsen*

Evalueringen af initiativet *Indsats for etniske minoriteter i den nye struktur for beskæftigelsesindsatsen (Den Etniske Specialfunktion)* viser, at 59 pct. af de jobcentermedarbejdere, som er

udpeget som nøglepersoner i forhold til indsatsen for etniske minoriteter, oplever, at specialfunktionen gavner den etniske beskæftigelsesindsats i jobcentrene. Effekten af specialfunktionen består i en vidensforøgelse blandt jobcentermedarbejderne om metoder og redskaber til beskæftigelsesindsatsen samt øget viden om målgruppen og dens behov. Over halvdelen af nøglepersonerne angiver, at den etniske specialfunktion giver inspiration til deres daglige arbejde med ledige etniske minoriteter. Vi vurderer, at initiativets målgruppe og indhold er relevant, idet initiativets formål er at støtte jobcentrenes indsats med at integrere og fastholde etniske minoriteter på arbejdsmarkedet, hvilket må antages at bidrage til handlingsplanens mål om at mainstreamere indsatsen for køn og etnicitet i strukturen for beskæftigelsesindsatsen, fordi indsatsen styrker jobcentrenes fokus på, at køn og etnicitet indgår i den generelle beskæftigelsesindsats. Initiativets effektivitet vurderer vi som relativt succesfuld, idet der er et flertal af nøglepersonerne i jobcentrene, som er inspireret af specialfunktionen og oplever, at den bidrager positivt til deres indsats for etniske minoriteter. Optimalt set kunne der dog forventes tilfredshed blandt en højere andel af målgruppen. Samlet set vurderer vi initiativet som relativt succesfuldt og tildeler det scoren 2.

Vurdering af initiativ under effekttypen *Styrkelse af muligheder for innovation og iværksætteri*

Initiativet *Fortsat støtte til kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund end dansk* bidrager med øget viden om målgruppen af kvindelige iværksættere og deres behov for støtte, rådgivning mv., samt de udfordringer målgruppen oplever i forbindelse med at etablere sig som iværksættere. Det bemærkes, at der ikke er tale om evaluering af et konkret projekt, men en rapport der opsamler og videreformidler viden fra en undersøgelse om kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund. Den indsamlede viden peger på, at iværksætteri skaber personlig udvikling og øget samfundskendskab hos de etniske iværksætterkvinder. Et andet resultat peger på, at jo bedre sprogkundskaber kvinderne har, desto bedre er deres iværksætterforudsætninger. Hvad angår rådgivning og støtte til iværksætteri, fremhæves det, at rådgivningen hjælper kvinderne til at begå færre fejl som iværksætter. I den forbindelse nævnes eksterne faktorer som lovgivning, regler og kontrol, der af målgruppen opfattes som udfordringer og "bøvl". I relation til kvindernes familie viser initiativet, at for de kvinder, hvor familien accepterer hendes erhverv som iværksætter, bliver det til et familieprojekt, hvor der er stor praktisk såvel som moralsk opbakning til kvindens erhverv. Enkelte kvinder oplever derimod, at der ikke er familiær opbakning til deres beskæftigelse, hvilket kan hænge sammen med traditionelle kønsbestemte forestillinger om kvinde- og mandejob. I forlængelse heraf bliver de kvindelige iværksættere i flere tilfælde mønstrebrydere og kan fungere som rollemodeller for andre kvinder. På den måde kan etniske minoritetskvinder ifølge evalueringen overvinde både eksterne og egne kulturelt betingede barrierer for deltagelse på arbejdsmarkedet. Initiativet peger desuden på, at effektiv rådgivning af de kvindelige iværksættere dels bør inkludere udvikling af forretningsidé og dels være udviklingsorienteret. Vi vurderer, at initiativet bidrager med væsentlige effekter i forhold til at støtte etniske kvinders mulighed for innovation og iværksætteri, idet der er opsamlet værdifuld viden om målgruppens behov for støtte, som kan danne grundlag for en fremadrettet indsats over for målgruppen. Forankring af initiativet er ikke beskrevet i rapporten, men det fremgår, at den indsamlede viden er formidlet til praktikere, relevante organisationer samt kvindelige iværksættere på en konference samt i en rapport. På den baggrund vurderer vi, at initiativets vidensbidrag potentielt set er forankret blandt de relevante interessenter. Initiativets relevans vurderer vi som stor, idet etniske minoritetskvinders muligheder for iværksætteri må antages at være styrket ved, at den fremadrettede indsats kan imødekomme målgruppens behov og hjælpe dem til at overkomme barrierer. Implementering af initiativet vurderes på baggrund af beskrivelsen heraf i rapporten at være succesfuld. Samlet set vurderer vi initiativet som succesfuldt og tildeler det en score på 3.

Evalueringen af *Nye funktioner i udsatte boligområder* viser, at initiativet har bidraget med øget viden om indsatser mod forbedring af udsatte boligområder. Det skal bemærkes, at der ikke er tale om en evaluering af et konkret projekt, men en rapport der undersøger, hvordan etablering af nye funktioner kan bidrage til en bæredygtig genopbygning af udsatte boligområder. Den indsamlede viden peger på, at bæredygtig udvikling af et boligområde forudsætter et tæt samarbejde mellem kommunen og boligorganisationerne, og at der ved mere langsigtet udvikling bør inddrages det private erhvervsliv og frivillige organisationer. Initiativet indgår i regeringens handlingsplan mod ghettoisering, og det er Rambølls vurdering, at initiativet netop forekommer rele-

vant i en sådan sammenhæng. Etnicitet er et element i initiativets målgruppe på den måde, at etniske minoriteter er overrepræsenteret i udsatte boligområder. Køn indgår sporadisk i initiativet, idet et af fokusområderne er at undersøge mulighederne for støtte til kvindelige iværksættere. Dette element vurderes dog ikke i sig selv at gøre initiativet relevant set ud fra handlingsplanens perspektiv. Det er Rambølls vurdering, at der ud fra et boligsocialt perspektiv er tale om et relevant og succesfuldt initiativ, mens initiativet i forhold til ligestillingshandlingsplanen er mindre relevant. På den baggrund tildeler vi initiativet scoren 1.

5.5 Vurdering af initiativer under indsatsområdet Foreningslivet

Målsætningerne for indsatsområdet Foreningslivet er ifølge handlingsplanen, at alle uanset køn og etnicitet får lige muligheder for at deltage i det danske foreningsliv og have et aktivt fritidsliv. I effektiviseringsindsatsen inden for indsatsområdet Foreningslivet indgår evalueringer af 10 af handlingsplanens initiativer.

Der er opstillet to effekttyper for indsatsområdet Foreningslivet, *Fremme lige muligheder for et aktivt fritidsliv* og *Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet*. Disse effekttyper er af følgegruppen vægtet med henholdsvis 60 og 40 point.

I det følgende opsummerer vi først de to initiativer, som på baggrund af analysen vurderes at være mest succesfulde, samt det initiativ, der vurderes at være mindst succesfuldt. Derefter følger en vurdering af hvert af indsatsområdets 10 initiativer opstillet under den effekttype, hvortil de knytter sig.

Mest succesfulde initiativer under indsatsområdet Foreningslivet

Indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv

Rambøll vurderer, at initiativet er succesfuldt, fordi målgruppen af tosprogede unge og deres forældre i højere grad er blevet foreningsaktive i projektperioden. Der er skabt kontakt til en stor gruppe børn og unge i målgruppen, hvoraf især de unge ikke tidligere har været aktive i fritiden og i foreningslivet. Initiativet har ligeledes haft fokus på forældre, hvilke der også er etableret kontakt til. Vi vurderer, at initiativet således bidrager positivt til at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. Der er etableret en lang række aktiviteter på baggrund af initiativet, bl.a. sportsaktiviteter. Der er ydermere gjort en særlig indsats over for piger med etnisk minoritetsbaggrund, hvis familier har været tilbageholdende i forhold til at lade døtrene deltage i fritids- og foreningsaktiviteter. Der er desuden en forankringsstrategi for initiativet. Der er i lokalområdet omkring den involverede skole etableret og forankret indsatser for børn og unge med anden etnisk baggrund. Der er et aktør-samarbejde, der vil arbejde videre med indsatserne og de udviklede redskaber efter projektafslutning, ligesom der er udarbejdet en metodehåndbog, hvor nyskabende og/eller effektfulde samarbejdsformer og aktivitetstyper præsenteres. Vi vurderer initiativet som succesfuldt og har tildelt en samlet score på 3.

Pige- og kvindeklubber (Dansk Flygtningehjælp)

Rambøll vurderer, at initiativet er succesfuldt, fordi det har bidraget til at give de involverede piger mulighed for at få oplevelser og tilegne sig redskaber, viden og erfaringer om de muligheder, man har som ung i det danske samfund. Initiativet har endvidere stor søgning blandt målgruppen og har således haft kontakt til flere piger end forventet. Initiativet er relevant i forhold til handlingsplanens målsætninger, eftersom der er fokus på at inddrage piger/kvinder med etnisk minoritetsbaggrund i fritids- og foreningslivet, og initiativet medtænker således både køns- og etnicitetsaspektet. Pigeclubbernes placering i boligområder betragtes som et positivt element i relation til at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. Rambøll vurderer endvidere initiativets forankringsstrategi som et positivt element. Det har været et mål at forankre de 18 pigeclubber, så de kan fortsætte uden projektstøtten som en del af Dansk Flygtningehjælps frivillige integrationsnetværk. Pigeclubprojektet har inden for projektperioden forankret 18 pigeclubber, men har dog måttet lukke én af de 18 pigeclubber efter et års aktivitet pga. mangel på frivillige. Vi vurderer initiativet som succesfuldt og har tildelt en samlet score på 3.

Mindst succesfulde initiativ under indsatsområdet Foreningsliv

Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse med fokus på netværksskabelse

Rambøll vurderer, at initiativet i et ligestillingsperspektiv er meget lidt relevant, da der hverken er et specifikt fokus på køn eller etnicitet. Evalueringen har fokus på de langsigtede effekter af den områdebaserede byfornyelsesindsats, herunder følgeinvesteringer, effekter for områderne og nye samarbejdsformer mellem kommune og private aktører. Initiativet har en række effekter og er ifølge Rambølls vurdering givetvis relevante i et boligsocialt perspektiv, men i forhold til handlingsplanen er effekterne begrænsede. Skal man fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet (som er den effekttype initiativet er opstillet under), er det Rambølls vurdering, at der er behov for en mere målrettet indsats i boligområderne. På den baggrund har vi tildelt initiativet en samlet score på 1.

Initiativer under effekttypen Fremme lige muligheder for et aktivt fritidsliv

Evalueringen af initiativet *Kortlægningen af integrationsindsatser i frivillige sociale foreninger og organisationer* bidrager med øget viden om etniske minoriteter, frivilligt socialt arbejde og integration, herunder et overblik over den variation og de muligheder, der er i frivilligt socialt arbejde, og hvilke integrationsmæssige opgaver disse forskellige former for frivilligt socialt arbejde kan være med til at løse. Af evalueringen fremgår det, at der er mange foreninger med medlemmer med etnisk minoritetsbaggrund, om end de disse antalsmæssigt udgør en lille del af det samlede medlemstal. Det fremgår endvidere, at der foregår en stor integrationsindsats i frivilligt socialt regi både som følge af en målrettet bestræbelse på at inddrage etniske minoriteter som brugere og som frivillige og som følge af, at de aktiviteter, som fx foreninger tilbyder, også interesserer etniske minoriteter og dermed medvirker til, at de engagerer sig i aktiviteterne. I evalueringen vurderes det desuden, at der er mange muligheder for, at frivilligt socialt arbejde kan spille en endnu større rolle i forbindelse med etniske minoriteters integration. Etniske minoriteter er underrepræsenteret som frivillige og som medlemmer af frivillige foreninger. Dette initiativ er tildelt en samlet score på 2. Det taler til initiativets fordel, at der er tilvejebragt viden om etniske minoriteter og frivilligt socialt arbejde. Den tilvejebragte viden er dog ikke omsat til konkrete aktiviteter, og der foreligger ingen dokumentation for, at denne viden medfører bestemte effekter. Vi vurderer, at initiativet er relevant i forhold til handleplanens målsætninger. Ifølge handlingsplanen skal der i kortlægningen indarbejdes et kønsaspekt, der skal give baggrund for at støtte integrationen af både kvinder og mænd fra etniske minoriteter via det frivillige arbejde. I undersøgelsen sættes der bl.a. fokus på pigeklubber, tilbud der bidrager til, at etniske kvinder deltager i aktiviteter uden for hjemme og familien, og et værested, der griber fat i drenge, der har været eller er i risiko for at komme på kant med loven og samfundets normer. Dermed giver undersøgelsen relevant viden om kønsaspektet. Initiativet er ikke vurderet på implementering og forankring.

Evalueringen af initiativet *Kurser i foreningsarbejde for kvinder med anden etnisk baggrund end dansk* har dokumenteret 268 henvendelser i perioden juli 2008 til april 2009 i relation til kvinderrådgivning i form af telefonrådgivning, rådgivning pr. e-mail og face to face-rådgivning. Det fremgår af evalueringen, at det samlede antal henvendelser er højere end succeskriteriet på 75 henvendelser pr. kvartal, på trods af antallet af henvendelser var lavere end forventet i den første del af projektet pga. sommerferie, nyansættelse og ramadan. Det fremgår endvidere af evalueringen, at i relation til foreningskonsulentbistand har der, inden for de 4 måneder denne del af projektet har været, været 71 henvendelser, hvilket er langt over succeskriteriet på 5 henvendelser pr. måned. Vi vurderer initiativet som relativt succesfuldt og har tildelt det en samlet score på 2. Det er vanskeligt at vurdere effekterne af initiativet, da det kun er omfanget af rådgivningen, der er dokumenteret. På den positive side vurderer vi, at initiativet er særdeles relevant, da målgruppen er kvinder med etnisk minoritetsbaggrund og minoritetsforeninger, ligesom vi også vurderer aktiviteterne i form af rådgivning og kurser i foreningsliv som relevante i relation til handlingsplanens målsætninger.

Initiativet *Evalueringen af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre* klarlægger frivilligcentrenes udvikling i perioden 2006-2008 og giver dermed indblik i effekten af satspuljemidlerne ved satspuljens ophør. Det er evalueringens samlede vurdering, at frivilligcentrene i løbet af udviklingsperioden fra 2006 til 2008 har fundet en profil, der gør dem til et muligt knudepunkt i udviklingen af det lokale frivillige sociale arbejde. Der findes frivilligcentre i omtrent hver anden kommune, og de overlap, der tidligere fandtes, er stort set forsvundet. Det gennem-

snitlige befolkningsgrundlag for frivilligcentrenes virksomhed er steget. I evalueringen dokumenteres det, at frivilligcentrene i 2006 i gennemsnit havde ca. 51.000 indbyggere som befolkningsgrundlag, hvilket er steget til ca. 104.000 i 2008. Evalueringen beskriver dog også, at der er stor forskel på de enkelte frivilligcentre. Der er således sket store ændringer, hvad angår geografi og befolkningsgrundlag. Der er ikke sket nævneværdige forskydninger, hvad angår centrenes organisering og ledelsesform. Frivilligcentrene er fortsat generelt organiseret som enten forening eller selvejende institution. Det dokumenteres i evalueringen, at frivilligcentrene i udviklingspuljens periode har fået flere lokale foreninger og organisationer som medlemmer. De nye medlemmer er især patientforeninger, handicapforeninger og foreninger for socialt udsatte og psykisk sårbare. Andelen af frivilligcentre, der har fået flere foreninger for etniske minoriteter som medlemmer, ligger på omkring 50 pct. 17 frivilligcentre har fået flere etniske foreninger som medlemmer. Der er endvidere dokumenteret en række forandringer i relation til frivilligcentrene i evalueringssperioden. Ifølge evalueringen er det lykkedes frivilligcentrene at blive bedre forankret i det lokale foreningsliv i projektperioden. Blandt de frivilligcentre, der har foreninger som medlemmer, er det omkring 90 pct., der siger, at de har fået flere medlemmer inden for årene 2007 og 2008. Der er sket en professionalisering af frivilligcentrene siden 2006, idet der er sket stigning i antallet af frivilligcentre, der har en daglig leder ansat på fuldtid (knap 50 pct. i 2006 og ca. 70 pct. i 2008). Vi vurderer initiativet som succesfuldt og har tildelt det en samlet score på 3. Vi vurderer, at initiativet er relevant i forhold til handleplanens målsætninger, hvor det specifikt nævnes, at der ønskes en evaluering af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre. Ifølge handlingsplanen er formålet med evalueringen blandt andet at få mere viden om køns betydning for deltagelse i frivilligt socialt arbejde. Evalueringen skulle ligeledes se på frivillige indsatser for og af kvinder og mænd fra etniske minoriteter. Vi vurderer dog, at kønsaspektet ikke i tilstrækkelig grad er belyst i evalueringen. Initiativet er ikke vurderet i forhold til forankring, idet der er tale om en evaluering, som ikke skal forankres selv.

Initiativer under effekttypen *Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet*

I evalueringen af initiativet *Støtte til eksisterende netværks inddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk* dokumenteres det, at 26 pct. af målgruppen af etniske minoritetsfamilier har opnået øget foreningsdeltagelse. Evalueringen dokumenterer endvidere, at 39 pct. af de adspurgte familier havde ved initiativets afslutning besøgt foreninger sammen. Evalueringen beskriver, at initiativet har bidraget til personlig udvikling og ligestilling, og at initiativet særligt har fået nydanske kvinder på banen qua initiativets fokus på kønsroller og aktiv foreningsdeltagelse. Det fremgår endvidere af evalueringen, at alle de medvirkende familier har sagt ja til at viderefremme deres tilegnede viden til deres netværk og på den måde udbrede kendskabet til foreningslivet. Derudover beskriver evalueringen, at en stor del af familierne vil stille op som rollemodeller i forbindelse med nye mentorfamilieforløb i kommunerne. Vi vurderer, at initiativet er relevant, da det henvender sig til en relevant målgruppe. Det fremgår dog samtidig af evalueringen, at flere af de deltagende familier på forhånd var mere ressourcerstærke og foreningsaktive, end det var tiltænkt. Vi vurderer endvidere, at initiativerne og deres indhold er relevant i forhold til handleplanens målsætning om at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. Det skal dog samtidig bemærkes, at initiativerne har været mere rettet mod at etablere mentorfamilier end på at indføre familierne i det danske foreningsliv. Initiativerne er ikke målrettet at støtte eksisterende netværksinddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund. Det fremgår af evalueringen, at der har været udfordringer i forhold til implementeringen af initiativet. To af de deltagende kommuner nåede ikke at rekruttere familier i løbet af de to første måneder, men først efter fire måneder, og der havde de kun rekrutteret henholdsvis 14 og 17 familier frem for de forventede 20 familier. Rekrutteringen bar præg af tilfældighed, da der ikke var udarbejdet en plan for rekrutteringsmåden og rekrutteringskanalerne, og kontaktpersonerne i kommunen ikke havde fået ekstra tid til at udføre opgaven. Rekruttering foregik mest effektivt via personlige relationer mellem kommunens ansatte og potentielle familier. Stort set ingen foreninger svarede på kommunernes breve om at stille op til projektet. På den mere positive side beskrives det i evalueringen, at størstedelen af familierne er i gang med at etablere deres egne mentorfamilieforeninger i Vejle, Sønderborg og Høje-Taastrup, ligesom Foreningen Nydansker har udarbejdet en oversigt over gode råd til fremtidige mentorfamilieprojekter. Vi vurderer, at initiativet samlet set er relativt succesfuldt og har tildelt en samlet score på 2.

Evalueringen af initiativet *Indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv* viser, at målgruppen i høj grad er blevet foreningsaktive i projektperioden. I evalueringen er det dokumenteret, at der er skabt kontakt til godt 400-450 børn og unge i målgruppe, hvoraf især de unge ikke tidligere har været aktive i fritiden og i foreningslivet. Initiativer har haft særligt fokus på kontakt og inddragelse af piger med anden etnisk baggrund. Det dokumenteres endvidere, at godt 250 piger har været omfattet af informations- og kontaktindsatsen. I alt 24 piger er startet som aktive medlemmer i en lokal sportsaktivitet. Yderligere 7 piger er blevet aktive i en nyetableret pigeungdomsklub. Det dokumenteres endvidere, at 48 børn og unge er blevet aktive i foreningslivet som følge af projektet – ikke tidligere aktive. Initiativet har ligeledes haft fokus på forældre. Der er etableret kontakt til godt 250 forældre med anden etnisk baggrund, som er blevet informeret og holdningspåvirket i forhold til at tilskynde og støtte deres børn til et aktivt fritids- og foreningsliv. Der er ligeledes blevet oprettet nye fritids- og foreningstilbud i Sønderbroområdet, da dette tidligere har været begrænset. Der er etableret en ungdomsklub for piger på Søndermarkskolen. En ny idrætsforening (floorball-forening) er under etablering i tæt samarbejde med lokale frivillige og områdets unge. I evalueringen beskrives det, at inddragelse af skolen som omdrejningspunkt for den opsigende kontakt, og det at aktiviteterne er flyttet ind i de fysiske og sociale rammer, hvor børn og unge har deres hverdag, og hvor der i forvejen er et tillidsfuldt samarbejde med lærere og pædagoger, har medført positive resultater. Evalueringen beskriver, at nydanske forældre har været mere positive over for at lade deres døtre få et fritidstilbud, fordi budskabet og tilbuddene er formidlet på skolen. For de familier, hvor man har været mest tilbageholdende med at lade døtrene deltage i foreningslivet ude i byen, har projektet etableret et tilbud på skolen efter skoletid. Vi vurderer initiativet som værende succesfuldt og har tildelt initiativet en samlet score på 3. Foruden ovenfor nævnte resultater af initiativet vurderer vi, at initiativet er relevant i relation til handlingsplanens målsætninger, da initiativet har fokus på at inddrage unge med etnisk minoritetsbaggrund i foreningslivet, ligesom initiativet medtænker unge, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. I evalueringen beskrives initiativets målsætninger, hvilket overordnet set beskrives som værende opfyldt, ligesom implementeringen beskrives som forløbet planmæssigt. Af evalueringen fremgår det endvidere, at der er medtænkt en forankringsstrategi. Der er i lokalområdet omkring Søndermarkskolen etableret og forankret indsatser for børn og unge med anden etnisk baggrund. Der er et aktørsamarbejde, der vil arbejde videre med indsatserne og de udviklede redskaber efter projektafslutning. Der er via projektet udviklet et samarbejdsforum blandt de lokale aktører. Desuden forankring ved at Støtteforeningen Broen fortsætter styrket, og Floorballklubben er et blivende tilbud i lokalområdet. Der er udarbejdet en metodehåndbog, hvor nyskabende og/eller effektfulde samarbejdsformer og aktivitetstyper præsenteres.

Evalueringen af initiativet *Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse med fokus på netværkskabelse* viser, at der er skabt ny viden på en række områder relateret til byfornyelse: 1) Viden om kommunernes erfaringer med byfornyelsesloven, deres mål for indsatsen, de anvendte strategier, de gennemførte aktiviteter og deres vurdering af resultater. 2) Viden om kommunernes bud på hvordan byfornyelsen håndteres i de nye bypolitiske landskaber, bud på behovet for fremtidig byfornyelse samt kommunernes fremtidige udfordringer og prioriteringer af feltet. 3) Viden om omfanget af de investeringer som private ejere og investorer har gennemført i de 74 byområder, der har haft Helhedsorienteret Byfornyelse, samt viden om ejernes inddragelse i processen i byfornyelse. Byfornyelsens betydning for at skabe bedre lokale relationer og samarbejdsformer generelt vurderes som værende lille. Initiativets effekter i forhold til inddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund og netværkskabelse, som er handleplanens fokus, er ifølge kommunerne begrænset. Der er i 10 pct. af kommunerne gjort en særlig indsats for etniske minoriteter. Men der er en stor grad af borgerinddragelse, hvilket bidrager til netværkskabelse. Vi vurderer initiativet som mindre succesfuldt, da de dokumenterede effekter kun i mindre grad svarer til handlingsplanens målsætninger på området. Initiativet er tildelt en samlet score på 1. Den lave score skyldes foruden førnævnte, at initiativet kun i meget begrænset omfang vurderes som relevant i forhold til handlingsplanens målsætninger. Evalueringen beskriver, at i halvdelen af projekterne er der gjort en ekstra indsats for at inddrage særlige beboergrupper – især børn og unge. Mindre hyppigt gøres en særlig indsats for at inddrage alkoholikere, misbrugere, arbejdsløse, etniske grupper og socialt udsatte. Kønsaspektet indgår næsten aldrig. I handlingsplanen er der en forventning om, at evalueringen vil fokusere på, hvordan projekterne har inddraget kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk, samt en forventning om, at køns- og aldersaspektet vil indgå i evalueringen, fx i form af særlig køns- og aldersbaseret

statistik. Derudover er der en forventning om, at der vil være fokus på, hvordan der kan arbejdes med at skabe netværk lokalt. Dette fokus er dog ikke dokumenteret i evalueringen.

Evalueringen af initiativet *Korps af kvindelige rollemodeller* beskriver, at målgruppen har forbedret deres muligheder i forhold til uddannelse, beskæftigelse, styrket netværk og generel deltagelse og indsigt i samfundet. I evalueringen dokumenteres en oplevet effekt på baggrund af aftagere og samarbejdspartneres oplevelse af initiativet – 39 pct. af aftagere og samarbejdspartnere mener, at rollemodeller har været aktivt medvirkende til, at målgruppen påbegynder en uddannelse. Det fremgår endvidere, at rollemodellerne har synergieffekt for den øvrige integrationsindsats i lokalområderne – 83 pct. aftagere angiver, at de meget sandsynligt vil benytte lokale korps af rollemodeller igen. Rollemodellerne ses som et godt supplement til den øvrige integrationsindsats – 70 pct. af aftagere og samarbejdspartnere vurderer, at rollemodellerne i høj grad er et godt supplement til den øvrige integrationsindsats. Derudover beskriver evalueringen, at rollemodellerne mere overordnet er med til at nedbryde fordomme om det danske samfund, normarbejde og informere om muligheder i samfundet. Det beskrives endvidere, at rollemodellerne har fungeret som brobyggere mellem målgruppen og den øvrige integrationsindsats/offentlige institutioner, fx jobcentre og distriktspsykiatrien, ligesom de desuden har fungeret som inspiratorer, idet de har formidlet gode historier om, at det kan betale sig at tage en uddannelse, og at det kan lykkes at få et arbejde og et velfungerende liv i Danmark. Sidstnævnte er der dog i evalueringen ingen dokumenterede effekter, der bekræfter. Vi vurderer initiativet som relativt succesfuldt og har tildelt en samlet score på 2. På den positive side vurderer vi, at initiativets indhold og målgruppe er særdeles relevant for handlingsplanens målsætninger. Den primære målgruppe for initiativet er kvinder med løs tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis familiemæssige rolle i visse tilfælde kan hindre arbejdsmarkedsdeltagelse, mens den sekundære målgruppe er mænd og unge. På den mindre positive side beskriver evalueringen, at det har været vanskeligt at rekruttere og skabe et korps af 15 rollemodeller inden for et års tid i tre ud af fire projekter. Denne evaluering er en midtvejsevaluering, hvorfor initiativets forankring ikke er beskrevet detaljeret. Vi vurderer, at det dog taler til initiativets fordel, at det af evalueringen fremgår, at der er planer om at forankre initiativet lokalt i en række vestegnskommuner.

Evalueringen af initiativet *Pige- og kvindeklubber* (Ballerup) beskriver, at målgruppen, der ikke tidligere har været aktive i foreningslivet, nu deltager aktivt i foreningslivet. Målgruppen for initiativet er 13-19-årige piger med anden etnisk baggrund end dansk, der ofte frekventer bibliotekerne, og som ikke gør brug af klubber eller ungdomsskolens tilbud. Evalueringen beskriver, at der er skabt netværk og venskaber på tværs af kultur og et frirum for teenagerpiger med anden etnisk baggrund. Pigerne har fået ny viden, udviklet kompetencer, udvekslet erfaringer, diskuteret spørgsmål om identitet, tro, ritualer, pubertet, kvinderoller, uddannelse og fremtid. Det fremgår, at initiativet har fremmet lige muligheder for deltagelse i foreningslivet, da pigeklubben henvender sig specifikt til disse piger. Aktiviteterne i initiativet har givet hverdagserfaringer og været en del af integrationen. Pigerne har kunnet opbygge en identitet og få viden om forskellige emner. Ifølge handleplanen kan aktiviteter, der foregår om aftenen, eller hvor alkohol er en del af fx idrætskulturen, være en hindring for pigernes deltagelse. Det synes derfor at have en positiv effekt, at pigeklubben har til huse på biblioteket. Af evalueringen fremgår det, at der har været 17 medlemmer af pigeklubben, hvoraf nogle har deltaget næsten hver gang, mens andre kun har deltaget et par gange i løbet af det halve år, klubben har eksisteret. Vi vurderer initiativet som succesfuldt og har tildelt det en samlet score på 2. Vi vurderer, at initiativet er relevant, da det henvender sig til en målgruppe af unge piger med etnisk minoritetsbaggrund, der ikke tidligere har været aktive i foreningslivet. Vi vurderer endvidere, at implementeringen af initiativet er forløbet planmæssigt. Når initiativet ikke er tildelt en højere samlet score, skyldes det bl.a., at forankring af initiativet ikke er sikret på evalueringstidspunktet. Det fremgår af evalueringen, at det undersøges, hvorvidt initiativet kan finansieres og dermed fortsætte ved hjælp af yderligere bevilling. Men eftersom dette ikke er fastlagt, trækker det ned i den samlede vurdering af initiativet.

Evalueringen af initiativet *Pige- og kvindeklubber* (Dansk Flygtningehjælp) beskriver, at initiativet har haft til formål at udvikle nye modeller i arbejdet med etniske minoritetspiger og en ny model til etablering og forankring af 18 pigeclubber i udsatte boligområder rundt i landet. Evalueringen dokumenterer, at ud over de 18 etablerede pigeclubber har initiativet oprettet 3 pigeclubber efter aftale med Brug For Alle Unge-kampagnen. Det er endvidere i evalueringen dokumenteret,

at pigeclubberne har haft større succes end forventet, idet hver pigeclub i gennemsnit har haft kontakt til 25 piger frem for ca. 10 piger, som forventet. Det var desuden et krav, at der skulle være minimum 4 frivillige pr. pigeclub. Dette mål er nået, i og med at der gennemsnitligt har været 5,5 frivillige pr. klub. Af evalueringen fremgår det endvidere, at opstart af en pigeclub tager i gennemsnit 2½ måned. De 22 pigeclubber er opstartet i perioden april 2006 til marts 2008. Evalueringen viser ydermere, at pige- og kvindeclubberne har bidraget til at give pigerne mulighed for at få oplevelser og tilegne sig redskaber, viden og erfaringer om de muligheder, man har som ung i det danske samfund. Pigeclubberne har skabt et frirum, hvor pigerne med tryghed kan vende større problematikker, som kan være svære at vende i familien. Pigeclubberne tilbyder et sted at få nye oplevelser, diskutere ting som rører sig, betro sig til en voksen, blive præsenteret for forskellige måder at gribe livet an på ved at kunne spejle sig i de forskellige frivillige kvinder, udvide deres netværk, øge deres sociale kompetencer og selvtillid. Pigeclubberne imødekommer de piger, som af religiøse og kulturelle årsager ikke benytter kommunale ungdoms- og fritidsclubber, fordi der også kommer drenge. Pigeclubberne kan fungere som en indgang til ungdoms- og fritidslivets muligheder for disse piger. Evalueringen beskriver endvidere, at der er indgået aftaler om rådgivning med Dansk Flygtningehjælps Frivilligrådgivninger og Landsforeningen af Kvindekrisecentre (LOKK) og Københavns Kommunes Døgnkontakt. I evalueringen fremhæves pigeclubbernes placering i boligområder som et positivt aspekt, ligesom nærhedsprincippet i organiseringen og opstarten af pigeclubber har en positiv indvirkning på pigernes oplevelse af tryghed og dermed deltagelse. Forældrenes tillid og tryghed til pigeclubben forklares blandt andet med pigeclubbernes geografiske nærhed. Vi vurderer initiativet som succesfuldt og har tildelt dette en samlet score på 3. Vi vurderer, at initiativet er relevant i forhold til handlingsplanens målsætninger, idet initiativet har fokus på at inddrage piger og kvinder med etnisk minoritetsbaggrund i fritids- og foreningslivet, og initiativet medtænker således både køns- og etnicitetsaspektet. Forankring er i høj grad medtænkt i initiativet. Det har været et mål at forankre de 18 pigeclubber, så de kan fortsætte uden projektstøtten som en del af Dansk Flygtningehjælps frivillige integrationsnetværk. Pigeclubprojektet har inden for projektperioden forankret 18 pigeclubber, men har måttet lukke én af de 18 pigeclubber efter et års aktivitet pga. mangel på frivillige. Samarbejdet med lokale partnere som boligforeninger, beboerrådgiver og afdelingsbestyrelser er relevant for forankringen. Den stærke forankring vurderer vi som et særdeles vigtigt parameter i vurderingen.

Evalueringen af *Erfaringsudveksling blandt netværkspersoner der arbejder i udsatte boligområder* viser, at initiativet bidrager med viden om behov for redskaber, som vil kunne understøtte netværkspersoners kompetencer og muligheder for at bidrage aktivt til en positiv udvikling af boligområderne. Initiativet bidrager også med konkrete forslag til, hvordan man kan få flere til at engagere sig som netværkspersoner i udsatte boligområder. Initiativet bidrager også med indsigt i, hvilke drivkræfter netværkspersonerne har, herunder hvilke metoder de anvender til deres arbejde i udsatte boligområder. Endelig giver initiativet viden om, hvordan kommuner og organisationer kan bakke op om og støtte de frivillige indsatser i boligområderne, så der sikres en kontinuitet og forankring af de eksisterende initiativer og aktiviteter. Rambøll vurderer, at effekten af initiativet er potentielt stor, men at disse effekter afhænger af, hvorvidt og hvordan den ny erhvervede viden anvendes. Vi tildeler initiativet scoren 2, da det er uvist, hvor stort omfang og intensitet effekterne vil have. Rambøll vurderer, at initiativet er relevant i forhold til handlingsplanens målsætning om at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet, idet både frivillige og professionelle netværkspersoner i udsatte boligområder inddrages. Endelig vurderes det som positivt, at initiativet kommer med en række konkrete anbefalinger til, hvordan man kan styrke samarbejdet mellem frivillige og professionelle netværkspersoner, samt hvordan man fastholder og får flere frivillige til at engagere sig i udsatte boligområder. Da initiativet består af en undersøgelse, og der ikke er tale om en evaluering af initiativet, men et idekatalog, er hverken implementering eller forankring beskrevet. Rambøll vurderer det som negativt, at der ikke er lagt en forankringsstrategi for undersøgelsens resultater.

BILAG 1: LISTE OVER INITIATIVER

KØNSROLLER OG FORDOMME				
Initiativer	Evalueringstitler	Iværksatte initiativer	Initiativer, der ikke blev iværksat	Initiativer, der er iværksat men ikke evalueret
4-årig holdningsbearbejdende kampagne om kønsbestemte fordomme og kønsrollemønstre i familier med anden etnisk baggrund end dansk	Projektet udgør udarbejdelsen af hjemmesiden http://www.lige.dk/hvorfor_ikke.asp , der blandt andet indbefatter 4 film med 4 rollemodeller. Derudover er der givet støtte til fotoprojekt om mænd med anden etnisk baggrund gennemført af KVINFO.			X
Debatbog om ligestilling, kønsroller og integration	Debatbogen er blevet publiceret på en anden satspulje			X
Det nye kvindeliv i Danmark			X	
Debat om manderoller	Dette initiativ hører under den 4-årige holdningsbearbejdende kampagne, som nævnes ovenfor. Evaluering er ved at blive udarbejdet			X
Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller	1) Projektrapport evaluering og afslutning - skam og værdighed. <i>(evaluering)</i> 2) Evalueringsrapport til styrkelse af indsatsen mod familierelateret vold, tvangsægteskaber m.v. <i>(erfaringsopsamling)</i> 3) Evaluering af "Aktivitetsklasser for fædre og sønner med anden etnisk baggrund" (2 evalueringer, 1 øvrig rapport) <i>(evaluering)</i>	X		
Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder	Rettighedskampagne, evaluering: Evaluering af ligestillingsafdelingens foredragsrække om "familie, køn og rettigheder" på sprogskoler 2005-2006. <i>(evaluering)</i>	X		
Forskning om mænd med anden etnisk baggrund end dansk	Fædre, sønner og ægtemænd - Om maskulinitet og manderoller blandt etniske minoritetsmænd (SFI) <i>(kortlægning)</i>	X		

UDDANNELSE				
Initiativer	Evalueringstitler	Iværks-	Initiativer,	Initiativer,

		satte initiativer	der ikke blev iværksat	der er iværksat men ikke evalueret
Oprettelse af lek-tiehjælpsordninger	Brug for Alle Unge (Ernst&Young og LXP consulting). (<i>evaluering</i>)	X		
Forældrerollemodeller	Brug for alle unge (Ernst&Young og LXP consulting). (<i>evaluering</i>)	X		
Undervisningsmateriale til skolerne om kønsroller, etnicitet og ligestilling	Udsigt til indsigt – om køn, etnicitet og ligestilling (<i>produkt</i>)			X
Rettigheder og pligter i skole-hjem samarbejdet	Velkommen til den danske folkeskole (<i>produkt</i>)			X
Øget skole-hjem samarbejde	Familieskole (INM, erfaringsdatabasen) (<i>erfaringsopsamling</i>)	X		
Forskning i hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere i grundskolen end etniske minoritetspiger og etnisk danske drenge og piger	Mehmet og modkulturen. En undersøgelse af drenge med anden etnisk minoritetsbaggrund (Rambøll Management) (<i>kortlægning</i>)	X		
Demokrativejledning	Undervisning I demokrati – inspiration – inspiration til grundskoler og ungdomsuddannelser (<i>produkt</i>)			X
Materiale om SFO og fritidsaktiviteternes betydning for dansktilegnelsen	Dansk som andetsprog også I fritiden (DVD) og folder til forældre om deres barns fritid (<i>produkter</i>)			X
Projekt Køn, etnicitet og vejledning	Køn, etnicitet og vejledning. Erfaringer fra et project (<i>erfaringsopsamling</i>)	X		
Kønsaspektet som en integreret del af vejled-eruddannelsen			X	
Vejledning af elever i grundskolens ældste klasser og inddragelse og ansvarliggørelse af forældre i uddannelses-vejledning af 15-17-årige				X
Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg	Brug for alle unge (Ernst&Young og LXP consulting). (<i>evaluering</i>)	X		
Uddannelsesguider	Evaluering af Integrationsministeriets Pulje for uddannelses-guides (Lxp Consulting). (<i>evaluering</i>)	X		
Kontaktlæreruddan-nelse	Brug for alle unge (Ernst&Young og LXP consulting). (<i>evaluering</i>)	X		
EUD mentorkorps på de merkantile erhvervsud-dannelser				X

Værktøj til skolerne til politikformulering om køn og etnicitet på erhvervsuddannelserne				X
Arbejde med frafaldsstrategier på alle erhvervsskoler	Handlingsplaner for øget gennemførelse på erhvervsuddannelserne. Analyse af første generation af handlingsplaner (EVA) (<i>evaluering</i>)	X		
Praktikpladsstatistik	Årsstatistik for praktikpladsområdet (juni 2009) (<i>statistik</i>)	X		
Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner	Tabel på UVM's hjemmeside (databanken): Elevantal og fuldførelsesprocenter fordelt på videregående uddannelse (<i>tabel</i>)	X		

BESKÆFTIGELSE				
Initiativer	Evalueringstitler	Iværksatte initiativer	Initiativer, der ikke blev iværksat	Initiativer, der er iværksat men ikke evalueret
"Ny chance til alle" med fokus på køn, alder og etnicitet	Evaluering af Ny chance til alle (Rambøll Management) (<i>evaluering</i>)	X		
Udvikling af målrettede jobforløb	Målrettede jobforløb for udsatte grupper af start- og kontanthjælpsmodtagere (Cabi) (<i>erfaringsopsamling</i>)	X		
Jobindsats.dk				X
Mangfoldighedsprogram i samarbejde med 10-15 virksomheder	Evaluering. Mangfoldighedsprogrammet. (Rambøll Management) (<i>evaluering</i>)	X		
Fortsat indsats overfor langvarigt ledige, yngre kvinder med anden etnisk baggrund end dansk	Evaluering af projekter for personer på kanten af arbejdsmarkedet, (Rambøll Management) & Sådan hjælper vi de svageste i job... Erfaringer fra puljen "Personer på kanten af arbejdsmarkedet" (Rambøll Management) (<i>evaluering</i>)	X		
Udvikling af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked	I gang med uddannelse eller arbejde - som ung mor (Ditte Guus) (<i>kortlægning</i>)	X		
Kortlægning af sygdomsforløb	Helbred og Integration - Erfaringer og anbefalinger fra 10 kommuner med indsatser for flygtninge/indvandrere med sygdomsoplevelser (LG Insight) (<i>erfaringsopsamling</i>)	X		
Konference om indvandrerkvinders interesser og holdninger til arbejde			X	
Undersøgelse af mænd	Fædre, sønner og ægtemænd.			

med etnisk minoritetsbaggrunds kønsudtraditionelle erhvervsvalg	Om maskulinitet og manderoller blandt etniske minoriteter. <i>(kortlægning)</i>			X
Fortsættelse af en forstærket beskæftigelsesindsats over for primært familiesammenførte kvinder	Evalueringsrapport - Den beskæftigelsesfremmende indsats for flygtning- og indvandrerkvinder samt familiesammenførte (LG Insight) <i>(evaluering)</i>	X		
Fortsættelse og udbygning af mentor-netværk	KVINFOs mentornetværk - integration, der virker <i>(evaluering)</i>	X		
Indsats for etniske minoriteter i den nye struktur for beskæftigelsesindsatsen	Evaluering af den etniske specialfunktion (Rambøll Management) <i>(evaluering)</i>	X		
Fortsat støtte til kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund end dansk	Kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund (KULTURELKALKULE og ProHuman) <i>(kortlægning)</i>	X		
Nye funktioner i udsatte almene boligområder	Nye funktioner i udsatte boligområder (Erhvervscenter for Etablering, Vækst og Udvikling) <i>(kortlægning)</i>	X		
Fremme at flere kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk etablerer sig som iværksættere			X	

FORENINGSLIVET				
Initiativer	Evalueringstitler	Iværksatte initiativer	Initiativer, der ikke blev iværksat	Initiativer, der er iværksat men ikke evalueret
Materiale til efteruddannelse af frivillige i foreninger i køn- og kulturforståelse			X	
Støtte til eksisterende netværks inddragelse af og mænd med anden etnisk baggrund end dansk	Mentorfamilier - en personlig guide til Forenings-Danmark (Foreningen Nydansker) <i>(erfaringsopsamling)</i>	X		
Kurser i foreningsarbejde for kvinder med anden etnisk baggrund end dansk	Ind i foreningerne - ud i samfundet (INM erfaringsdatabase) <i>(erfaringsopsamling)</i>	X		
Kortlægningen af integrationsindsatser i frivillige sociale foreninger og organisationer	Etniske minoriteter, frivilligt socialt arbejde og integration. Afdekning af muligheder og perspektiver (SFI) <i>(kortlægning)</i>	X		
Evalueringen af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre	Frivilligcentre I Danmark. Fjerde og afsluttende delrapport vedrørende evalueringen af puljen til oprettelse af nye og	X		

	styrkelse af eksisterende frivilligcentre I Danmark (Aalborg Universitet) (<i>evaluering</i>)			
Flere kvinder i kommunale integrationsråd/Rådet for Etniske Minoriteter				X
Erfaringsudveksling blandt netværkspersoner, der arbejder i udsatte boligområder	Erfaringsudveksling blandt netværkspersoner, der arbejder i udsatte boligområder. Et udviklingsprojekt for Velfærdsministeriet i henhold til lov om byfornyelse og udvikling af byer (Center for Integration) (<i>erfaringsopsamling</i>)	X		
Indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv	Fritid, Fællesskab og Foreningsliv. Sønderbro Kulturhus Fond (LG Insight) (<i>erfaringsopsamling</i>)	X		
Pige- og kvindeklubber	1) Pigeclub – projektevaluering, Ballerup Kommune (<i>erfaringsopsamling</i>) 2) Evaluering af pigeclubprojekt i Frivilligafdelingen, Dansk Flygtningehjælp (<i>evaluering</i>)	X		
Aktiviteter for mødre på barsel			X	
Særlig formidlingsindsats vedrørende "vilde" utilpassede etniske minoritetsdrenge i udsatte boligområder			X	
Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse med fokus på netværksskabelse	Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse. Delrapport under evaluering af lov om byfornyelse. (Statens Byggeforskningsinstitut - SBI). Evaluering af lov om byfornyelse og udvikling af byer. Sammenfatning (SBI) (<i>evaluering</i>)	X		
Korps af kvindelige rollemodeller	Midtvejsevaluering af Lokale korps af rollemodeller. (Oxford Research) (<i>evaluering</i>)	X		
Mandlige rollemodeller				X

Note: Initiativerne med fed indgår i metaevalueringen. Der kan således godt være iværksat initiativer, der ikke indgår i metaevalueringen, fordi de ikke er blevet evalueret eller blevet færdige inden for metaevalueringens tidsramme.

BILAG 2: MULTIKRITERIEANALYSE

KØNSROLLER & FORDOMME					
Mål i handlingsplanen	Effekttype	Initiativer	Score fordelt pr. initiativ	Vægtning af effekttype (100 point pr. indsatsområde)	Vægtning & score
<i>Arbejde for at kønsrollemønstre i familier med anden etnisk baggrund end dansk ikke er en barriere for kvinder og mænds frie og lige deltagelse og muligheder i samfundslivet.</i>	Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet	Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller (dialogcenter)	2	55	1,1
		Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller (rådgivningstilbud)	2		1,1
		Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller (aktivitetsskoler)	3		1,65
		Forskning om mænd med anden etnisk baggrund end dansk	2		1,1
<i>Arbejde for at kønsbestemte fordomme, som kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk møder i det danske samfund, nedbrydes gennem konkrete indsatser.</i>	Nedbrydelse af kønsbestemte fordomme	Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder	3	45	1,35

UDDANNELSE ¹¹					
Mål i handlingsplanen	Effekttype	Initiativer	Score fordelt pr. initiativ	Vægtning af effekttype (100 point pr. indsatsområde)	Vægtning & score
<i>Sikre at både drenge og piger uanset etnisk baggrund får en grunduddannelse, der giver tilstrækkelige faglige og personlige kompetencer til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og eventuelt efterfølgende en videregående uddannelse.</i>	Udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse	Oprettelse af lektieordning (BFAU)	3	50	1,5
		Forskning i hvorfor etniske minoritetsdrenge klarer sig dårligere i grundskolen end etniske minoritetspiger og etniske danske drenge og piger	2		1,0

¹¹ Scoren er mere end 100 på uddannelsesområdet, hvilket skyldes, at vi har valgt at vurdere alle BFAU initiativer samlet under uddannelsesområdet, også selvom et af initiativerne hører under effekttypen "Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet", som er opstillet under indsatsområdet Kønsroller og fordomme. Den skal derfor ikke tælles med under uddannelse, og gør man ikke det, summer resten til 100.

		Øget skole-hjem samarbejde	1		0,50
<i>Kvalificere uddannelses- og erhvervsvejledningen så den i højere grad end i dag medvirker til at sikre, at unge kvinder og mænd uanset etnicitet foretager et relevant, frit og oplyst uddannelsesvalg. Vejledningen skal bidrage til at fremme det brede uddannelsesvalg og fx modvirke den generelle tendens, at unge træffer kønsspecifikke uddannelsesvalg.</i>	Kvalificering af uddannelses- og erhvervsvejledningen	Projekt Køn, etnicitet og vejledning	2	20	0,40
		Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg (BFAU)	3		0,60
<i>Fastholde unge kvinder og mænd uanset etnicitet i at gennemføre påbegyndt uddannelse med henblik på, at de efterfølgende opnår en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.</i>	Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse	Uddannelsesguider	3	30	0,90
		Arbejde med frafaldsstrategier på alle erhvervsskoler	3		0,90
		Praktikpladsstatistik	1		0,30
		Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner	1		0,30
		Kontaktlæreruddannelse (BFAU)	3		0,90
<i>Arbejde for at kønsbestemte fordomme, som kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk møder i det danske samfund, nedbrydes gennem konkrete indsatser</i> (Rambøll har vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt at foretage en samlet effektvurdering for de fire initiativer, der hører under Brug For Alle Unge-kampagnen, således at vurderingen sker på kampagneniveau. Derfor er dette initiativ placeret under uddannelse, da det er	Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet	Besøg af forælderrollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder mv. (BFAU)	3	55	1,65

en del af Brug for Alle Unge)					
-------------------------------	--	--	--	--	--

BESKÆFTIGELSE					
Mål i handlingsplanen	Effekttype	Initiativer	Score fordelt pr. initiativ	Vægtning af effekttype (100 point pr. indsatsområde)	Vægtning & score
<i>Arbejde for at køn og etnicitet ikke er en barriere for at kvinder og mænd, som i lang tid har stået udenfor arbejdsmarkedet, kommer tilbage på arbejdsmarkedet.</i>	Nedbrydelse af køn- og etnicitetsmæssige barrierer for mennesker, der i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet	Nychance til alle med fokus på køn, alder og etnicitet	2	30	0,60
		Udvikling af målrettede jobforløb	2		0,60
		Mangfoldighedsprogram i samarbejde med virksomheder	2		0,60
<i>Gå nye veje i beskæftigelsesindsatsen gennem udviklingsaktiviteter om kønsbestemte barrierer for kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk.</i>	Sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen	Fortsat indsats over for langvarigt ledige, yngre kvinder med anden etnisk baggrund end dansk	2	20	0,40
		Udvikling af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked	2		0,40
		Kortlægning af sygdomsforløb	2		0,40
		Fortsættelse af en forstærket beskæftigelsesindsats over for primært familiesammenførte kvinder	2		0,40
		Fortsættelse og udbygning af mentor-netværk	3		0,60
<i>Mainstreaming indsatsen for køn og etnicitet i den kommende struktur for beskæftigelsesindsatsen.</i>	Mainstreaming af indsatsen for køn og etnicitet i strukturen for beskæftigelsesindsatsen	Indsats for etniske minoriteter i den nye struktur for beskæftigelsesindsatsen	2	40	0,80
<i>Rette fokus mod køn og etnicitet i forhold til at fremme iværksætteri og innovation blandt kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk.</i>	Styrkelse af muligheder for innovation og iværksætteri	Fortsat støtte til kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund end dansk	3	10	0,30
		Nye funktioner i udsatte boligområder	1		0,10

FORENINGSLIV					
Mål i handlingsplanen	Effekttype	Initiativer	Score	Vægtning af ef-	Vægtning

nen			fordelt pr. initiativ	fekttype (100 point pr. indsatsområde)	& score
<i>Fremme kvinder og mænd, drenge og pigers lige muligheder for et aktivt fritidsliv uanset etnicitet gennem støtte til frivillige og foreninger</i>	Fremme lige muligheder for et aktivt fritidsliv	Kortlægning af integrationsindsatser i frivillige sociale foreninger og organisationer	3	60	1,8
		Evaluerings af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre	3		1,8
		Kurser i foreningsarbejde med anden etnisk baggrund end dansk	2		1,2
<i>Fremme kvinder og mænd, drenge og pigers lige muligheder for deltagelse i foreningslivet gennem tilbud til grupper med anden etnisk baggrund end dansk, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet</i>	Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet	Støtte til eksisterende netværks inddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk	2	40	0,80
		Indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv	3		1,20
		Evaluerings af helhedsorienteret byfornyelse med fokus på netværksskabelse	1		0,40
		Korps af kvindelige rollemønstre	2		0,80
		Pige- og kvindeklubber (Ballerup)	2		0,80
		Pige- og kvindeklubber (Dansk Flygtningehjælp)	3		1,20
		Erfaringsudveksling blandt netværkspersoner, der arbejder i udsatte boligområder	2		0,80

BILAG 3: EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Initiativ	Oplysningskampagne for etniske minoritetskvinder		
Evaluering	Rettighedskampagne, evaluering: Evaluering af ligestillingsafdelingens foredragsrække om "familie, køn og rettigheder" på sprogskoler 2005-2006. Troværdighed: e.		
Målgruppe	900-1500 kvinder med anden etnisk baggrund end dansk (på 15 af landets i alt 50 sprogskoler (60-100 kvinder på hver sprogskole = mellem 900 og 1500 kvinder i alt).		
Mekanismer	Pjece på 8 sprog, foredrag på 15 af landets sprogskoler (der evalueres primært på foredragsrækken). Det var en indledningsvis målsætning efterfølgende at udarbejde et undervisningsmateriale til sprogskolerne med samme tematik som pjecen. Det er senere blevet publiceret af en anden pulje "Alle har ret til ligestilling", som nu anvendes af sprogskolerne. Denne evalueringen er et forstudie til det videre arbejde.		
Effekttyper	Nedbrydelse af kønsbestemte fordomme		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Ligestilling mellem kønnene: projektet har bidraget til at øge kvindernes indsigt i ligestillingsproblematikker og ligeledes deres indsigt i problematikernes relevans for deres eget liv. Økonomi: øget viden om, at man kan få sin egen bankkonto, øget viden om deling af penge og værdier efter skilsmisse. Familieret, skilsmisse og børn: Viden om at kvinderne også (jf. lovgivning) kan få ret til børnene efter skilsmisse. Vold: refleksion over dilemmaet, at kvinder risikerer at miste opholdstilladelse, hvis de melder deres mænd, øget viden om dokumentationskrav i relation til vold samt voldsspiralen. Børneopdragelse: diskussion af bl.a. "kongedrenge" (begreb om etniske minoritetsdrenge, der får lov til alt). I relation hertil har kvinderne udviklet øget bevidsthed om kønsopdelt opdragelse og udviklet et indblik i forskellige måder at opdrage børn på, og hvordan man fra forskellige kulturelle platforme ser hinandens børneopdragelse. Kvindens krop, seksualitet og prævention: øget viden om prævention. Herunder hvor man kan købe det, hvilke bivirkninger det har, retten til abort og hvad der sker i kroppen ved abort etc. Religion: Øget viden om, hvad der er myter og traditioner, som ikke har hold i virkeligheden (eks. at menstruationsblod er urent og at man kan blive syg af det). <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Oplæg og diskussioner om de forskellige emner, oplysning om lovgivning på området. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af evalueringen.</p>	3	3
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Generelt ja. Under temaet: Kvindens krop og seksualitet tilføjes dog, at oplægget fra Sex og Samfund om prævention ikke passede aldersmæssigt alle grupper. Hos de ældre kunne fokus på overgangsalder, hormonbehandling, d-vitamin og kalkmangel også være relevant. Derudover er foredragene relevante, da sprogskolerne har givet udtryk for vanskeligheder ved at undervise i disse temaer. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, da handlingsplanens målsætning er, at kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk ikke hindres i deres frie valg og mulighed for deltagelse i samfundet pga. kønsbestemte fordomme og barrierer</p>	3	

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> Ja, bortset fra at foredragsrækken startede (i 2006) før pjecen udkom (dette forhold må formodes at have vanskeliggjort arbejdet med at strukturere foredragsrækken ud fra temaerne i pjecen). <i>Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Advokat Tine Røhling fra Sex og Samfund blev først hyret til at afholde 15 foredrag, men blev efter de første par foredrag erstattet af advokat Pia Deleuran, der sammen med Rikke Skovfoged gennemførte de resterende foredrag (ved arrangement har der været 60-100 kursister).	2	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Der er planer om at udvikle et undervisningsmateriale på baggrund af resultaterne af denne evaluering. Der er ikke konkrete planer om at gentage foredragsrækken, men det afvises heller ikke. Et sted står formuleret: "At evalueringens resultater kan bruges til udvikling af undervisningsmateriale og eventuelle gentagelser af foredragsarrangementer". <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ja.	3	
Øvrige kommentarer	Der har generelt været barrierer for indsamlingen af viden til evalueringen pga. gabet i tid; det er forholdsvis længe siden, at arrangementerne har fundet sted, hvorfor det har været svært at finde lærere, og for dem, der er blevet interviewet, svært at huske detaljer. Derudover har det kun været muligt at høre en enkelt kursist, da mange af dem ikke er på skolen længere. Det er derfor primært lærernes erindringer fra samtaler med kursisterne, der ligger til grund for kursisternes udbytte.		

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Initiativ	Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller (dialogagenter)		
Evalueringstidspunkt	Projektrapport evaluering og afslutning - skam og værdighed. Troværdighed: e.		
Målgruppe	Primær målgruppe: Kommuner, boligmedarbejdere og sociale medarbejdere. Sekundær målgruppe: etniske minoritetsdrenge		
Mekanismer	Etablering af ekspertgruppe bestående af forskere, pædagoger, boligsociale medarbejdere, familieterapeuter, rådgivere, praktikere m.v. Vigtigt at ekspertgruppen også består af personer med etnisk minoritetsbaggrund. Denne ekspertgruppe skal stille sin viden og ekspertise til rådighed i forbindelse med uddannelse af dialogagenter blandt boligmedarbejdere og socialmedarbejdere. Det er målsat at uddanne i alt 20 dialogagenter. I praksis blev 16 uddannede. Uddannelsen sker igennem workshops. Dialogagenterne skal efterfølgende gå i dialog med etniske minoritetsdrenge.		
Effekttyper	Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Kommuner, boligmedarbejdere og sociale medarbejdere har fået øget viden om bl.a. socialiseringsprocesser, kommunikationsstrategier og gruppedynamik blandt etniske minoritetsdrenge og -piger. Der er blevet uddannet i alt 16 dialogagenter. Projektet har haft samtaler med 46 etniske minoritetsdrenge i henholdsvis Esbjerg, Aalborg, Århus og København. Samtalerne har vist, at drengene ofte føler sig dæmoniseret og misforstået. De oplever et karikeret billede af dem selv som såkaldte ballademagere, hvilket kan være en forklaring på, at de etablerer sig i grupper. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Etablering af ekspertgruppe, workshops, uddannelse af dialogagenter, dialog med de etniske minori-	3	2

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
	tetsdrengene. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af evalueringen		
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja, da initiativet henvender sig til fagfolk, der arbejder med unge med etnisk minoritetsbaggrund til dagligt samt etniske minoritetsdrengene. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, da initiativet gennem uddannelsen af dialogagenter bidrager til at sikre lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet og nedbrydelse af kønsbestemte fordomme.	3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> Ja. <i>Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Efter planen, projektet har dog oplevet nogle barrierer i forhold til kontakten til de boligsociale medarbejdere fx at de ofte har egne/lignende projekter, travlhed, projekttræthed og forbehold. I forhold til kontakten til kommunerne har projektet også oplevet træghed, hvilket blandt andet forklares med travlhed blandt kommunalansatte. Derudover oplever projektet, at kommunen henviste til lærere og pædagoger, hvilket blev tolket som manglende ansvarstagen fra kommunernes side.	2	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Forankringsdelen er gennemført i perioden juni til 1. december 2007, dog noget vanskeliggjort af kommunaloplægning til storkommuner. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ja.	2	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Initiativ	Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller (rådgivningstilbud)		
Evalueringstid	Evalueringsrapport til styrkelse af indsatsen mod familierelateret vold, tvangsægteskaber m.v. Troværdighed: f.		
Målgruppe	Unge, både drenge og piger, med anden etnisk minoritetsbaggrund mellem 11-25 år, voksne og forældre med minoritetsbaggrund og lærere, elever, uddannelsesinstitutioner, væresteder m.v.,		
Mekanismer	Rådgivning over chat og telefon drevet af frivillige unge med etnisk minoritetsbaggrund 6 timer ugentligt, brevkasse besvares af professionelle fagfolk. Foredrag/oplæg.		
Effekttyper	Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> 350 henvendelser, der har i alt været 20 frivillige ressourcestærke unge fra Tyrkiet, Marokko, Irak, Indien, Bosnien, Polen og Pakistan, som har været tilknyttet minimum et halvt år. Ifølge rådgivere og brugere har brugerne fået hjælp til at tackle deres problemer. Derudover er der holdt møder med målgruppen, der har bibragt frugtbare diskussioner. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Rådgivning og opsøgende møder. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af evalueringen	3	2
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i>	2, da målgruppen vurderes til at være for unge til tilbuddet	

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i>	2, da der har været visse implementeringsudfordringer	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i>	-	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Initiativ	Unge drenge med etnisk minoritetsbaggrund, integration og kønsroller (aktivitetsklasser)		
Evalueringsstilet	Evaluering af "Aktivitetsklasser for fædre og sønner med anden etnisk baggrund". Troværdighed: f		
Målgruppe	Etniske minoritetsdrenge og -piger		
Mekanismer	To aktivitetshold af 3 måneders varighed, hvor udvalgte drenge deltager sammen med deres fædre samt et hold for piger og deres mødre		
Effekttyper	Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Lærerne oplever, at børnene har fået rigtig meget ud af at deltage i de forskellige aktiviteter. De er blevet gladere og deres generelle trivsel er øget. Mødet med og relationen til de voksne har betydet, at lærerne har oplevet synlige ændringer hos børnene i forhold til, hvordan de opfører sig over for andre mennesker. Hos nogle unge har projektet sat gang i en udvidet faglig interesse og udvikling, og nogle unge er startet på ungdomsuddannelse og lektiecafé efter projektet. Særligt pigerne har igennem oplevelsesture fået udvidet deres kendskab til deres lokale by og miljø. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Det at aktiviteterne er blevet afholdt, og det at drengenes fædre har været med, da de er rollebilleder for drengene. Lærerne oplever, at det er den nære relation til tillidsvækkende voksne, der gør, at børnene benytter disse som positive rollemodeller. Thai-boksning, hvor drengene lærer at indordne sig under rammer, hvor der er konsekvenser for deres handlinger, samtidig med at de lærer at tage hensyn til kollektivet. Fodbold, hvor drengene træner deres samarbejdsevner. Pigeholdet har arbejdet med dans, sang og gåture for at udfordre pigerne til at turde udtrykke sig kropsligt og verbalt, da de generelt er mere stille og generete. Tillidsfuldt samvær med voksne har generelt vist sig at have positiv effekt på børnenes måde at agere på over for andre folk. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af evalueringen.</p>	3	3

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Ja, da initiativet henvender sig til etniske minoritetsdrengene og deres fædre. Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger? Ja, da aktiviteter for drengene og deres fædre bidrager til at sikre lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet og nedbrydelse af kønsbestemte fordomme.</i>	3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet? I forhold til at få forældrene ind over projektet, har lærerne oplevet visse vanskeligheder, hvilket primært forklares med at børnene var for gamle (5. og 6. klasser)</i>	2, da der har været visse implementeringsudfordringer	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? På skolen er der i lærergruppen kommet fokus på vigtigheden i at hjælpe forældrene til at blive mere involverede i deres børns fritidsliv. Der igangsættes fremadrettet mødeaftener, hvor forældre kan erfaringsudveksle om deres børns fritidsinteresser. Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? Ja.</i>	2, da der ikke er forankringsplaner i forhold til at fortsætte aktiviteterne	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Initiativ	Forskning om mænd med anden etnisk baggrund end dansk		
Evalueringsstilet	Fædre, sønner og ægtemænd - Om maskulinitet og manderoller blandt etniske minoritetsmænd (SFI, forskningsprojekt). Ingen evaluering.		
Målgruppe	Forskningsprojekt baseret på interview med 16 mænd med anden etnisk baggrund & litteraturstudier		
Mekanismer	Øget viden om maskulinitet og manderoller blandt etniske minoritetsmænd og sætte fokus på temaer og problemstillinger, der knytter sig til at være mand og tilhøre en etnisk minoritet.		
Effekttyper	Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? Undersøgelsen har givet øget viden om etniske minoritetsmænds opfattelse af maskulinitet og manderoller. Interviewene peger på, at mændene har vidt forskellige måder at være mænd på, nogle lader sig i højere grad påvirke af det nye lands kønsrollemønstre, mens andre i højere grad holder fast i traditionelle mønstre fra oprindelseslandet. Dog fremhæver alle de interviewede, at migrationskonteksten har udfordret deres maskulinitetsforståelse, og for nogle er det svært at navigere mellem de forskellige kontekster. Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Undersøgelsen går bag om den stereotype forestilling om patriarkalske etniske minoritetsmænd og er på den måde med til at nedbryde fordomme og sikre lige muligheder for deltagelse. Effekten af projektet vurderes som potentielt stor, men det afhænger af anvendelsen af den ny erhvervede viden. Derfor gives scoren 2, da det er uvist, hvor stort omfang og intensitet effekterne vil have. Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen? Uvist.</i>	2	2

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Kønsroller og fordomme			
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger? Ja, målgruppen er relevant og vidensindsamlingen er også relevant.</i>	3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet? Ja, projektet er gennemført som planlagt, men det er ikke så relevant at vurdere i et forskningsprojekt.</i>	-	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? Forankring er ikke beskrevet i rapporten.</i>	-	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Uddannelse			
Initiativ	Brug For Alle Unge (BFAU): 1. Oprettelse af lektieordninger. 2. Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg. 3. Kontaktlæruddannelse. 4. Besøg af forælderrollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv. (Rambøll har vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt at foretage en samlet effektivurdering for de fire initiativer, der hører under Brug For Alle Unge-kampagnen, således at vurderingen sker på kampagne-niveau. Dette betyder, at kampagnen er tildelt en score for de fire evalueringskriterier. Vi har dog valgt stadig at kommentere på de fire evalueringskriterier for det enkelte initiativ. I dette skema præsenterer vi den samlede vurdering af BFAU-kampagnen, mens de efterfølgende fire skemaer præsenterer de fire initiativer enkeltvis).		
Evalueringsstilet	Brug For Alle Unge (Ernst&Young og LXP consulting). I denne vurdering indgår 3 rapporter fra førstnævnte (Evaluering af Brug For alle unge I og II samt Effektevaluering af Brug For Alle Unge-kampagnen 2003-2006) og 1 rapport fra sidstnævnte (Evaluering af Brug For Alle Unge 1. periode rapport). Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ dataindsamling. Stort datamateriale. Kun i Ernst&Young-rapporten er der etableret en baseline. Troværdighed: c & e		
Målgruppe	Den primære målgruppen for BFAU er unge med indvandrerbaggrund, der skal påbegynde eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Den sekundære målgruppe er forældre med indvandrerbaggrund, vejledere og undervisere på skoler samt UU-centre.		
Mekanismer	Beskrives nedenfor under hvert enkelt delinitiativ		
Effekttyper	Beskrives nedenfor under hvert enkelt delinitiativ		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen? I effektevalueringen (LXP Consulting) af BFAU-kampagnen er der dokumenteret følgende overordnede effekter af kampagnen: Der er stor tilfredshed med kampagnen hos de unge med indvandrerbaggrund samt lærere og vejledere på uddannelsesinstitutionerne Erhvervsskolerne, der er omfattet af Task Forcens arbejde, fortæller, at en øget indsats er med til at begrænse frafald hos gruppen af unge med indvandrerbaggrund 32 % af målgruppen af unge med indvandrerbaggrund mener, at Brug For Alle Unge i høj eller i meget høj grad har forbedret deres muligheder for at færdiggøre en uddannelse 50 % af målgruppen af unge med indvandrerbaggrund vurderer, at rollemodelbesøgene i høj grad eller i meget høj grad har inspireret dem til at påbegynde eller færdiggøre en uddannelse</i>	3	Score for hele BFAU: 3

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Uddannelse			
	<p>Fra 2003 til september 2006 har Brug For Alle Unge iværksat 80 lektiehjælpscaféer og støttet ca. 900 frivillige, der hver uge hjælper ca. 1.600 børn og unge. I 2007 er disse tal vokset 27 % af de unge i målgruppen vurderer, at deres deltagelse i lektiehjælp eller en pigeclub har forbedret deres muligheder for at færdiggøre en uddannelse</p> <p>Kampagnen har medvirket til at skabe praktikpladser (over 100 pladser i direkte effekt)</p> <p>Over 8.000 har besøgt uddannelses- og virksomhedsbazaarerne, og det har <i>i høj grad</i> eller <i>i meget høj grad</i> inspireret 44 % af målgruppen af unge til at påbegynde eller gennemføre en uddannelse</p> <p>Udviklede kurser for henholdsvis kontaktlærere og Lære- Og Praktikplads-konsulenter (LOP) har skabt innovative forløb med gode værktøjer og metoder, som forankres og udbydes kommercielt fremadrettet</p> <p>De initiativer, der indgår i denne metaevaluering, spiller på forskellig vis ind i ovenstående effekter. Vi vurderer, at kampagnen som helhed både har stort omfang og høj intensitet, hvorfor kampagnen tildes scoren 3.</p>		
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> BFAU-kampagnen har til formål "at sikre, at flere unge med anden etnisk baggrund end dansk påbegynder og fuldfører en erhvervskompetencegivende uddannelse med henblik på varig tilknytning til arbejdsmarkedet", hvilket i høj grad stemmer overens med målsætningerne i handlingsplanen. Den primære målgruppen for BFAU er unge med indvandrerbaggrund, der skal påbegynde eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Den sekundære målgruppe er forældre med indvandrerbaggrund, vejledere og undervisere på skoler samt UU-centre. Vi vurderer, at både målgruppe og delinitiativer i kampagnen er relevante i relation til handlingsplanens målsætninger og tildeler derfor den samlede kampagne scoren 3.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> BFAU-kampagnen rummer en lang række delinitiativer, der er implementeret på forskellig vis. Ud fra en overordnet vurdering af delinitiativerne tildes kampagnen scoren 2 på implementeringskriteriet.</p>	2	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Forankring af delinitiativerne i BFAU-kampagnen er kun i nogle tilfælde ekspliciteret. Der er derfor ikke foretaget en vurdering af forankring af kampagnen.</p>		
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER	
Uddannelse	
Initiativ	<p>Brug For Alle Unge (BFAU): 1. Oprettelse af lektieordninger. 2. Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg. 3. Kontaktlæreruddannelse. 4. Besøg af forældrerollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv.</p>

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Uddannelse			
Evalueringstitel	Brug For Alle Unge (Ernst&Young og LXP consulting). I denne vurdering indgår 3 rapporter fra førstnævnte (Evaluering af Brug For Alle Unge I og II samt Effektevaluering af Brug For Alle Unge-kampagnen 2003-2006) og 1 rapport fra sidstnævnte (Evaluering af Brug For Alle Unge 1. perioderapport). Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ dataindsamling. Stort datamateriale. Kun i Ernst&Young-rapporten er der etableret en baseline. Troværdighed: c & e		
Målgruppe	Den primære målgruppen for BFAU er unge med indvandrerbaggrund, der skal påbegynde eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Den sekundære målgruppe er forældre med indvandrerbaggrund, vejledere og undervisere på skoler samt UU-centre.		
Mekanismer	1: Lektiehjælp fra frivillige i lektiecaféer		
Effekttyper	Udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? Øget fokus på det sociale og det faglige ved lektiecafeerne. Elever synes, at det er nemmere at lave lektier og sjovere at gå i skole. Eleverne ville i mange tilfælde komme i lektiecafeen selv om de ikke have lektier for, fordi det er hyggeligt. Mere selvtillid i skolen (oplevet effekt på baggrund af interview med 9 elever). Analyse af kvantitative data viser, at i hvert fald én skole med lektiecafe har udviklet sig signifikant i forhold til karaktergennemsnit og overgang til ungdomsuddannelse. Der er ikke entydig tendens i forhold til karakterudviklingen - på 2 skoler er karakteren falder, på 3 skoler er karakteren steget - små udsving. I forhold til overgang til ungdomsuddannelse viser evalueringen, at der er et fald i elever i kategorien "uoplyst/ukendt" (elever der er faldet uden for uddannelsessystemet) = positivt tegn. Herudover svært at se tendenser. Bl.a. pga. usikkerhed i datakvaliteten. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Lektiecafeerne giver rum for, at eleverne kan få lavet lektier og få hjælp til at lave lektier. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Adgangen til dansk netværk og styrket lokalt tilhørsforhold gennem kontakt til lektiehjælpere.</i>	Score for hele BFAU : 3	Score for hele BFAU : 3
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Lektiecafeerne er i de fleste tilfælde ikke rettet mod etniske minoriteter, men anvendes primært af denne gruppe (vurderes det). <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, omend evalueringen ikke kan vurdere, hvorvidt lektiecafeer fører til gennemførelse af ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse. Af handlingsplanen fremgår det, at der bør være særlig fokus på at tiltrække drenge til lektiecafeer - det fremgår ikke af evalueringen, hvorvidt dette har været fokus eller om det er lykkedes.	Score for hele BFAU : 3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> Retningslinjer for implementering fremgår ikke af evalueringen. <i>Hvordan er implementeringen forløbet?</i> På evalueringstidspunktet støttede BFAU mere end 80 lektiecafeer.	Score for hele BFAU : 2	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Evalueringen forholder sig ikke til dette. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i>	-	
Øvrige kommentarer	De langsigtede effekter af lektiecafeerne (gennemførelse af ungdomsuddannelse og permanent tilknytning til arbejdsmarkedet) indgår ikke i evalueringen, da det ikke har været muligt at måle dette. Der er ikke skelnet mellem køn eller etnicitet, men hovedparten af eleverne i lektiecafeerne er etniske minoriteter. Ingen af lek-		

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER	
Uddannelse	
	tiecafeerne måler effekten af deres arbejde - nogle har dog fokus på den oplevede effekt, som lektiehjælpere og lærere registrerer.

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Uddannelse			
Initiativ	1. Oprettelse af lektieordninger. 2. Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg. 3. Kontaktlæreruddannelse. 4. Besøg af forælderrollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv. - Brug For Alle Unge		
Evalueringsstilet	Brug For Alle Unge (Ernst&Young og LXP consulting). I denne vurdering indgår 3 rapporter fra førstnævnte (Evaluering af Brug For Alle Unge I og II samt Effektevaluering af Brug For Alle Unge-kampagnen 2003-2006) og 1 rapport fra sidstnævnte (Evaluering af Brug For Alle Unge 1. periode rapport). Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ dataindsamling. Stort datamateriale. Kun i Ernst&Young-rapporten er der etableret en baseline. Troværdighed: c & e		
Målgruppe	Den primære målgruppen for BFAU er unge med indvandrerbaggrund, der skal påbegynde eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Den sekundære målgruppe er forældre med indvandrerbaggrund, vejledere og undervisere på skoler samt UU-centre.		
Mekanismer	2: Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg		
Effekttyper	Kvalificering af erhvervs- og uddannelsesvejledningen		
Score			
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Der er oprettet fire typer af rollemodelkorps - unge rollemodeller, unge forælderrollemodeller, forælderrollemodeller, lokale rollemodeller (UU). Af effektevalueringen foretaget af LXP Consulting fremgår det, at af de 120 rollemodeller, der på opgørelsestidspunktet var tilknyttet BFAU-kampagnen var 64 piger/kvinder, mens 56 var drenge/mænd. Opgørelsen viser endvidere, at ca. halvdelen af rollemodellerne havde enten tyrkisk eller pakistansk baggrund. Rollemodellerne fordeler sig kønsmæssigt således nogenlunde lige. Der er dog ingen af evalueringerne, der måler hvorvidt rollemodellerne bidrager til et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af evalueringen.</p>	Score for hele BFAU: 3	I alt Score for hele BFAU: 3
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> De 4 rollemodelkorps henvender sig til forskellige målgrupper - enten direkte eller indirekte har de dog alle fokus på unge med etnisk minoritetsbaggrund, hvorfor de er relevante for målgruppen.	Score for hele BFAU: 3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> De 4 rollemodelkorps er iværksat, men der ikke beskrivelser af, hvordan implementeringen er forløbet.	Score for hele BFAU: 2	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Uvist.	-	
Øvrige kommentarer	Der er ikke et specifikt korps af rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg, så vurderingerne beror på en samlet vurdering af de 4 typer af rollemodeller, der er oprettet i forbindelse med BFAU.		

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Initiativ	1. Oprettelse af lektieordninger. 2. Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg. 3. Kontaktlæreruddannelse. 4. Besøg af forældrerollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv. - Brug For Alle Unge		
Evalueringsstiel	Brug For Alle Unge (Ernst&Young og LXP consulting). I denne vurdering indgår 3 rapporter fra førstnævnte (Evaluering af Brug For Alle Unge I og II samt Effektevaluering af Brug For Alle Unge-kampagnen 2003-2006) og 1 rapport fra sidstnævnte (Evaluering af Brug For Alle Unge 1. periode rapport). Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ dataindsamling. Stort datamateriale. Kun i Ernst&Young-rapporten er der etableret en baseline. Troværdighed: c & e		
Målgruppe	Den primære målgruppen for BFAU er unge med indvandrerbaggrund, der skal påbegynde eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Den sekundære målgruppe er forældre med indvandrerbaggrund, vejledere og undervisere på skoler samt UU-centre.		
Mekanismer	3: Kontaktlæreruddannelse - Overbygningsuddannelse af 2x2 dages varighed		
Effekttyper	Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Kontaktlærerne føler sig bedre rustet til at håndtere tosprogede elever. 33% angiver, at de i høj grad vil gøre brug af de metoder og værktøjer, der er blevet præsenteret på kurset, mens 56% angiver "i rimelig grad" til dette spørgsmål. 0% angiver, at de slet ikke vil bruge det. 54% angiver, at det samlede kursusforløb i høj grad har været relevant for deres arbejde som kontaktlærere, 42 % svarer "i rimelig grad", 0% angiver "slet ikke" til dette spørgsmål. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af evalueringen	Score for hele BFAU: 3	Score for hele BFAU: 3
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Projektets primære målgruppe er kontaktlærere, men indirekte er målgruppen unge med indvandrerbaggrund, så på den måde henvender initiativet sig til en relevant målgruppe. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Uvist	Score for hele BFAU: 3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> December 2005 indledte Center for Ligestillingsforskning (RUC) udvikling af overbygningsuddannelsen for kontaktlærere med særligt fokus på tosprogede. I 2007 overtog CPH WEST kurset.	Score for hele BFAU: 2	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Ja, det forankres og udbydes kommercielt fremadrettet. CPH WEST har overtaget kurset, der nu udbydes på kommercielle vilkår uden økonomisk støtte fra BFAU. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ja, såfremt kurset fortsat bruges af kontaktlærere.	-	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Initiativ	1. Oprettelse af lektieordninger. 2. Rollemodeller for et ikke-kønsspecifikt uddannelses- og erhvervsvalg. 3. Kontaktlæreruddannelse. 4. Besøg af forældrerollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv. - Brug For Alle Unge		
Evalueringsstiel	Brug For Alle Unge (Ernst&Young og LXP consulting). I denne vurdering indgår 3 rapporter fra førstnævnte (Evaluering af Brug For Alle Unge I og II samt Effektevaluering af Brug For Alle Unge-kampagnen 2003-2006) og 1 rapport fra sidstnævnte		

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
	(Evaluering af Brug For Alle Unge 1. periode rapport). Der er anvendt både kvantitativ og kvalitativ dataindsamling. Stort datamateriale. Kun i Ernst&Young-rapporten er der etableret en baseline. Troværdighed: c & e.		
Målgruppe	Den primære målgruppen for BFAU er unge med indvandrerbaggrund, der skal påbegynde eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Den sekundære målgruppe er forældre med indvandrerbaggrund, vejledere og undervisere på skoler samt UU-centre.		
Mekanismer	4: Besøg af forælderrollemodeller i beboerforeninger, på sprogskoler, til forældremøder for tosprogede mv.		
Effekttyper	Sikring af lige muligheder og frie valg i forhold til deltagelse i samfundet		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Rollemodellerne har generelt bidraget til at inspirere tosprogede til at gennemføre en uddannelse. Ifølge Integrationsministeriets udlændingedatabase og DST (U13 og BEF3) er 4,2 % flere unge i gang med en erhvervsuddannelse i skoleåret 2005-06 i forhold til skoleåret 2002-03. Der er dog stadig problemer med frafaldet fra uddannelserne, der ligger på 60,2 % i 2003 og 61,2 % i 2005. Her skal det dog tilføjes, at der er mange forhold, der spiller ind på denne udvikling. Ifølge forælderrollemodellerne har rollemodelbesøgene medført, at 54 % af forældre i høj eller meget høj grad er blevet inspireret til at tage en uddannelse, færdiggøre en uddannelse eller at støtte deres børn i en uddannelse. 46 % mener, at det i nogen grad er tilfældet. (Der har været 20 forælderrollemodeller). Ifølge forældrene (4) er 50 % meget godt tilfredse med forælderrollemodel-besøgene, 25 % er godt tilfredse med besøgene og 25 % har svaret ved ikke. Scoren er ikke fire, fordi målgruppen umiddelbart er "alle unge", der opfylder de præsenterede kriterier, og dermed deres forældre, der ikke har en uddannelse. Ud fra antallet af forælderroller lader det ikke til, at projektet er nået ud til hele målgruppen. Derudover baseres effektmålingen på forælderrollemodellernes vurderinger af indsatsens effekt og viser dermed ikke et faktisk billede af den reelle effekt. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Det inspirerer at se folk fra ens egen kultur, der har kæmpet og fået et godt resultat ud af det. Det inspirerer forældrene til at gøre det samme. Oplysning om at lektiehjælp er vigtigt, viden om hvordan man skal skaffe det. Forælderrollemodellerne bruger ikke løftede pegefingre, men de siger blot, hvordan de har gjort, hvilket inspirerer forældrene til selv at gøre det samme. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> At rollemodellerne generelt giver udtryk for, at de selv opnår en personlig udvikling, ligesom lærerne giver udtryk for, at rollemodelbesøgene har været med til at give dem inspiration eller idéer til at opnå et bedre samarbejde med eller vejledning af forældre og deres børn.</p>	Score for hele BFAU: 3	Score for hele BFAU: 3
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i>	Score for hele BFAU: 3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i>	Score for hele BFAU: 2	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i>	-	

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER	
Udannelse	
Øvrige kommentarer	

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Initiativ	Projekt Køn, etnicitet og vejledning		
Evalueringsstilet	Køn, etnicitet og vejledning. Erfaringer fra et projekt. Det er ikke en evaluering, men en erfaringsopsamling. Der er afholdt 4 lokale konferencer om erfaringer med at inkludere etniske minoritetsunge i ungdomsuddannelser og om vejledningstilbud, interview med unge med etnisk minoritetsbaggrund, temamøder for vejledere, erfaringsopsamling og 2 afsluttende konferencer.		
Målgruppe	Unge med etnisk minoritetsbaggrund med særlige vejledningsbehov i forbindelse med valg af uddannelse og job efter folkeskolen		
Mekanismer	Øget viden om behov for nye metoder til at tilgodese de etniske minoriteters behov for uddannelses- og erhvervsvejledning.		
Effekttyper	Kvalificering af uddannelses- og erhvervsvejledningen		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Projektet har fokus på uddannelses- og erhvervsvejledning som et redskab til at fremme ligestilling, og fokus på om unge med etnisk minoritetsbaggrund har særlige vejledningsbehov i forbindelse med valg af uddannelse eller job efter folkeskolen. Projektet har bidraget med viden om, at de unge med etnisk minoritetsbaggrund har særlige vejledningsbehov, idet disse ikke i samme grad som etniske danske unge ved, hvad der kræves i det danske uddannelsessystem. Derudover er der diskrepans mellem de unge og deres forældres oplevelser af mulighederne. Nogle unge giver udtryk for, at de føler sig diskrimineret, fordi de oplever, at de bliver vejledt til at tage nogle bestemte uddannelsesvalg (fx teknisk skole). Projektet peger også på, at forældrene ikke kender uddannelsesmuligheder i tilstrækkelig grad, hvorfor de unge ikke kan hente støtte hos forældrene. Undersøgelsen peger desuden på, at forældrene har forskellige forventninger til drenge og piger - der stilles større krav til pigerne. Det særlige vejledningsbehov hos de unge skyldes primært, at der skal kompenseres for forældrenes manglende viden om uddannelsessystemet. Projektet peger på, at forældrene i højere grad bør inddrages i oplysnings- og vejledningsprocesserne. Projektet opstiller en række anbefalinger til metoder til inddragelse af forældre, overvejelser i forbindelse med vejlednings- og valgprocessen, metoder til fastholdelse på erhvervsuddannelserne, vejledernes behov for fornyelse.</p> <p><i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Projekt Køn, etnicitet og vejledning går bag om kønsstereotype uddannelses- og erhvervsvalg blandt etniske minoriteter og er således med til at kvalificere uddannelses- og erhvervsvejledningen. Effekterne af projektet er potentielt store, men kan ikke fastlægges ud fra publikationen. Derfor tildeles karakteren 2.</p> <p><i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Dette forholder projektet sig ikke til.</p>	2	2
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja, målgruppen er relevant.</p> <p><i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Den vidensindsamling, der er sket gennem projektet, er relevant.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> Implementering er ikke beskrevet i publikationen, hvorfor der ikke er givet en karakter.</p>	-	

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? Det forholder publikationen sig ikke til, hvorfor der ikke er givet en karakter.</i>	-	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Initiativ	Forskning i hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere i grundskolen end etniske minoritetspiger og etniske danske drenge og piger		
Evalueringsstilet	Mehmet og modkulturen. En undersøgelse af drenge med anden etnisk minoritetsbaggrund (Rambøll Management). Ingen evaluering. I den kvantitative del: Registerdata fra UM (UNI-C) og Danmarks Statistik. Fokus på minoritetsdrengenes resultater ved folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse sammenkobles med baggrundsoplysning om køn, alder og herkomst, deres forældres uddannelse, indkomst, boligforhold mv.		
Målgruppe	Etniske minoritetsdrengene i folkeskolen.		
Mekanismer	Øget viden om hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere i grundskolen. Fokus på etnicitet, køn, sprog, forældresamarbejde, lærerforventninger og antallet af etniske minoritetsbørn på skolerne.		
Effekttyper	Udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? Forskningsprojektet bidrager med ny viden om, hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere end etniske minoritetspiger og etniske danske piger og drenge. Rapporten kommer med anbefalinger til, hvordan tendensen modvirkes. Rapporten giver desuden et indblik i eksisterende forskning på området. Effekten af projektet vurderes som potentielt stor, men det afhænger af anvendelsen af den ny erhvervede viden og anbefalinger til at modvirke tendensen. Derfor gives karakteren 2, da det er uvist, hvor stort omfang og intensitet effekterne vil have. Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i>	2	2
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger? Ja, målgruppen er relevant og vidensindsamlingen er også relevant.</i>	3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet? Ja, projektet er gennemført som planlagt, men det er ikke så relevant at vurdere i et forskningsprojekt, hvorfor der ikke gives en score.</i>	-	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i>	-	
Øvrige kommentarer	Dette er ikke en evaluering af et konkret projekt, men en rapport der undersøger, hvorfor etniske minoritetsdrengene klarer sig dårligere i grundskolen end etniske minoritetspiger og etniske danske drenge og piger. Rapporten kommer desuden med anbefalinger til, hvordan tendensen modvirkes. Det stemmer overens med handleplanen.		

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER	
Udannelse	
Initiativ	Uddannelsesguiden
Evalueringsstilet	Evaluering af Integrationsministeriets Pulje for uddannelsesguiden (Lxp Consulting). Troværdighed: e. Kombination af kvantitative og kvalitative metoder: Tre spørgeskemaundersøgelser: 1) unge/elever/mentees (111). 2) undervise-

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
	re/mentorer/vejledere (94). 3) De 33 projekters ledelse (26). Interviews i forbindelse med fem caseprojekter. Fokusgrupper. Analyse af projektbeskrivelser, statusrapporter, evalueringer og dokumentering sendt til ministeriet, hjemmesider for de fem caseprojekter, artikler og pressemeddelelser om puljen og diverse redegørelser.		
Målgruppe	Unge med anden etnisk baggrund, der skal i gang med eller er i gang med en ungdomsuddannelse. Uddannelsesinstitutioner.		
Mekanismer	Puljen har støttet 33 forskelligartede projekter gennem de sidste fire år bl.a. uddannelsesguide- og mentorordninger og i den forbindelse mekanismer som lektiehjælp, besøg af Brug For Alle Unge-kampagnens rollemodeller, deltagelse i job- og uddannelsesbazaarer, vejledning og sparring fra Brug For Alle Unges konsulenter.		
Effekttyper	Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Puljen har ydet støtte til 33 projekter, hvor de fleste midler er gået til uddannelsesguide- og mentorordninger på uddannelsesinstitutioner og organisationer. De kan inddeles i fire kategoriområder efter de primære anvendte metoder: 1) Vejledning bredt om uddannelser. 2) Fastholdelse i uddannelse. 3) Fastholdelse og vejledning om videre uddannelse. 4) Vejledning/rekruttering til bestemte uddannelser/områder. Initiativets største effekter: 1) Flere gennemfører en uddannelse ved hjælp af puljen (næsten halvdelen af projektlederne mener, at det i høj grad eller meget høj grad er lykkedes at få flere unge med anden etnisk baggrund til at gennemføre en uddannelse ved hjælp af deres projekt). 2) Puljen har støttet projekter, der har leveret gode resultater (80 pct. af projekterne vurderer, at deres forløb er mundet ud i gode eller meget gode resultater). 3) Støtte til at sætte ting i gang. Mange steder forankres metoder og værktøjerne i det videre arbejde. 4) Gode projekter fortæller "de gode historier". Flere projekter har været med til at sætte positiv fokus på integrationen af unge med anden etnisk baggrund i medier og ved at fortælle den gode historie om deres forløb. 5) Samarbejde om andre tiltag fx Integrationsministeriets Brug For Alle Unge-kampagne. 90 pct. af de unge, som har haft en mentor/uddannelsesguide synes, at det har været meget godt eller godt. 70 pct. vurderer, at mentoren/uddannelsesguiden i meget høj grad eller i høj grad har været en støtte for dem, så de bedre kan gennemføre deres uddannelse. Puljen har i "meget høj grad" støttet unge med anden etnisk baggrund i deres uddannelsesvalg og uddannelsesforløb. Der er desuden gode eksempler på, at det er lykkedes at få de unge til at gennemføre en uddannelse og komme i arbejde. Målet med uddannelsespuljen er, ifølge evalueringen, i høj grad indfriet. 46 pct. af de støttede projekters ledelse mener, at midler fra puljen i meget høj grad eller i høj grad har resulteret i, at flere unge med anden etnisk baggrund har gennemført en uddannelse. På kort sigt har puljen givet en "saltvandsindsprøjtning" til at få igangsat en række mentor- og uddannelsesguideprojekter. På mellemlang sigt har puljen gjort det muligt for de støttede projekter at forankre resultaterne og fortsætte de gode indsatser. Over halvdelen af tilskudsmodtagerne har planer om at fortsætte de støttede initiativer efter projektets ophør enten for egne eller eksterne midler. På lang sigt har puljen, ifølge evaluator, medvirket til at øge integrationen i Danmark og få flere unge med anden etnisk baggrund til at gennemføre en uddannelse. 47 pct. af de unge mener, at uddannelsesinstitutionen i meget høj grad eller i høj grad har støttet dem i uddannelsesvalg og uddannelsesforløbet. Næsten tre ud af fire mener, at aktiviteterne i projektforløbet</p>	3	3

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
	<p>har været meget gode eller gode for deres faglige udbytte. Desuden har uddannelsesguiderne/mentorerne haft stor gavn af at hjælpe og støtte. 80 pct. af projektlederne vurderer, at resultaterne som helhed har været meget gode eller gode. Der er næsten kun positive kommentarer til samarbejdet med Integrationsministeriet (82 pct. af projekterne er meget tilfreds eller tilfreds). Dog har ministeriets behandlingstid af ansøgninger i enkelte tilfælde været nævnt som for lang og problematisk, fordi godkendelsen af projektet kom for sent i forhold til projektets planlægning og forberedelse. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i></p>		
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Initiativet henvender sig til unge med anden etnisk baggrund. 75 pct. af de unge elever/mentees oplyser, at de har haft en uddannelsesguide eller mentor tilknyttet. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Initiativernes indhold er meget relevant i forhold til handleplanens målsætning om erhvervsskoler skal kunne søge om støtte til oprettelse af projekter, der sætter fokus på unge minoritetskvinder og -mænds fastholdelse på erhvervsuddannelserne i form af etablering af en udvidet kontaktlærerordning, kaldet uddannelsesguider. Men der synes ikke at være særlig fokus på kønsspecifikke barrierer for unge minoritetskvinder og -mænds fastholdelse på erhvervsuddannelserne.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Ikke beskrevet, men det tyder på, at initiativerne er implementeret efter hensigten. Derfor gives ingen score.</p>	-	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Mange steder forankres metoder og værktøjer i det videre arbejde. Flere projekter arbejder videre på deres gode resultater i eget regi efter projektforløbet. Forankringen af projekternes resultater viderefremmes bl.a. på en erfaringsspredningskonference, rapporter til Integrationsministeriet, information på ministeriets erfaringsbase og i lokalavisen. Evalueringen har fokus på best practice og viderefremning af gode værktøjer og metoder. Evaluator opstiller en række fremadrettede anbefalinger, der kan bruges til inspiration og overvejelse hos Integrationsministeriet o.a. Anbefalingerne har fokus på at udbrede projekternes erfaringer og administration af støtte midler. Forankringen fremstår trods uddannelsesstedernes gode hensigter, best practice, gode værktøjer og metoder, anbefalinger og erfaringsudveksling usikker, hvor der tildeles scoren 2.</p>	2	
Øvrige kommentarer	<p>Ifølge handleplanen skal erhvervsskoler kunne søge om støtte til oprettelse af projekter, som sætter særligt fokus på kønsspecifikke barrierer for unge minoritetskvinder og -mænds fastholdelse på erhvervsuddannelserne i form af etablering af en udvidet kontaktlærerordning, kaldet uddannelsesguider. Puljen for uddannelsesguider har et overordnet formål om at "støtte unge med anden etnisk baggrund end dansk i deres uddannelsesvalg og uddannelsesforløb. Støtten skal hjælpe til at fastholde de unge i deres uddannelse og søge at sikre en varig tilknytning til arbejdsmarkedet". Kvantitative og kvalitative resultater af puljens støttede projekter.</p>		

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Initiativ	Øget skole/hjem-samarbejde		
Evalueringsstiel	Familieskole (INM, erfaringsdatabasen). Der er ikke en metodebeskrivelse i dokumentet.		
Målgruppe	Projektet har kørt over en toårig periode. Det første år er målgruppen forældre fra børnehaveklasse og 1. klasse, andet år udvidet med forældre fra 2. klasse		
Mekanismer	En skole underviser i, hvilke gensidige forventninger forældre og skole har i Danmark med henblik på at give tosprogede familie en "uddannelse" i at være forældre til folkeskoleelever i Danmark. Der er gennemført aktiviteter 8 lørdage over en toårig periode. Aktiviteterne har været biblioteksbesøg med guide, zoobesøg, madpakkeproduktion, tur til Eksperimentarium, dansk, matematik og dansk som andetsprog, idrætsforeninger på besøg, planlægning og gennemførelse af fødselsdagsfest, eksempler på stimulerende aktiviteter, godnathistorie, fælles leg, puslespil, lektiehjælp og opdragelse, dialogens betydning og vigtigheden af at støtte børnenes skolegang, brætspil.		
Effekttyper	Udvikling af faglige og personlige kompetencer i grundskolen til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse og evt. en videregående uddannelse		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Der var opstillet et succeskriterium om 80 % deltagelse - det lykkedes at opnå 60 % deltagelse, de dage flest mødte frem. 25 % af forældrene i målgruppen deltog i alle 8 lørdage fordelt over to skoleår. Der blev rekrutteret repræsentanter for de tre største sproggrupper til planlægningsgruppen. Det fremgår af dokumentet, at forældrene lærte meget om fagene og om de metoder, lærerne bruger i skolen, ligesom forældrene fik forståelse for, at forskellige praktisk/musiske undervisningsmetoder er nyttige, samt at de forskellige metoder støtter den enkelte elev. Det fremgår endvidere, at der var størst succes med de moduler, som indeholdt praksis i form af eksempelvis en tur i ZOO og på Eksperimentarium. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Uvist.	1	1
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja, tosprogede familier. Der er dog ikke fokus på køn. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, der er skabt forudsætninger for, at forældre kan blive mere trygge ved skolen, men dokumentet giver ikke svar på om dette er lykket.	2	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Der er gennemført en række aktiviteter i projektet, men retningslinjer, målsætninger og implementeringens forløb fremgår ikke af dokumentet.	1	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Der bliver ikke arrangeret flere lørdagsarrangementer, men skolen arrangerer etniske rådsmøder, hvor de samme emner indgår. De har endvidere inddraget forældrene i planlægningen. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Uvist. Ud fra en betragtning om, at projektet ikke fortsættes som i projektperioden, men at dele af projekter fortsættes, tildeles karakteren 1.	1	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Initiativ	Arbejde med frafaldsstrategier på alle erhvervsskoler		
Evalueringsstilet	Handlingsplaner for øget gennemførelse på erhvervsuddannelserne. Analyse af første generation af handlingsplaner (EVA). troværdighed: e. Grundlaget for analysen er et skriftligt datamateriale, der danner grundlag for en systematisk tilgang, hvor samtlige erhvervs- og landbrugsskoler indgår i analysen. Handlingsplaner for 107 erhvervs- og landbrugsskoler.		
Målgruppe	Erhvervs- og landbrugsskoler, herunder handelsskoler, tekniske skoler, SOSU-skoler, kombinationsskoler og landbrugsskoler.		
Mekanismer	Udarbejdelse af handlingsplaner. Indsatsen indebærer initiativer under fire overskrifter: 1) De erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal styrkes. 2) Indsatsen for unge med særlige forudsætninger skal styrkes. 3) Indsatsen for at skabe flere praktikpladser skal styrkes. 4) Omfanget af erhvervsrettede ungdomsuddannelser skal øges. Eksempel på tiltag under indsatsen: mentorordninger, kontaktlærerordninger og styrket psykologisk bistand.		
Effekttyper	Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Initiativets effekter: skolerne identificerer gennem arbejdet med handlingsplaner særlige udfordringer og fastsættelsen af måltal bidrager til en prioritering af indsatsområder. Det har været en udfordring for skolerne at foretage en frafaldsanalyse, der er tilstrækkeligt dækkende til at danne grundlag for en prioritering. Initiativet har medført følgende effekter: Arbejdet med handlingsplaner har givet skolerne indsigt i frafaldsmønster og sammenhængen mellem udfordringer, målsætninger og indsatser mv. Skolerne har arbejdet med beskrivelse af problemstillingen, målgruppen, initiativer/redskaber og effekt. To tredjedele af skolerne opgør for hvert indsatsområde den forventede effekt på frafaldet enten i procent eller i antal elever. Handlingsplaner fungerer som redskab til at prioritere og planlægge forskellige initiativer og redskaber i indsatsen og fungerer desuden som dokumentation for skolernes mål, arbejde og resultater. Der er stor forskel på, om skolerne beskriver en række generelle frafaldsudfordringer som principielt gælder alle uddannelsesinstitutioner eller om de forholder sig til, hvilke udfordringer netop deres skole står overfor. Knap halvdelen af skolerne beskriver i handlingsplanerne udfordringerne generelt, mens en del af skolerne beskriver deres udfordringer mere specifikt. Gennemgangen af handlingsplanerne tyder på, at angivelsen af forventet effekt for de forskellige indsatsområder har været en af de vanskeligste opgaver i forbindelse med udarbejdelse af handlingsplaner. Skolerne har ifølge evalueringen haft et meget spinkelt grundlag for at give realistisk vurdering af effekten. Gennemgangen tyder desuden på, at opgørelserne af elevprofiler ofte kommer til at stå som en del, der ikke integreres i resten af handlingsplanen, hvilket er i modstrid med strategien, hvori der lægges vægt på, at den enkelte skoles indsats for at mindske frafald skal forholde sig til skolens særlige elevprofil. Derfor gives scoren 2. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Det har været overraskende for en række skoler at få overblik over, hvordan deres frafaldsmønster faktisk ser ud, da det ikke altid harmonerer med de gængse opfattelser af, hvilke elever der typisk er frafaldstruede. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Evalueringen beskriver endvidere, hvordan handlingsplanerne kan bidrage til fx at skabe dialog med andre aktører og Undervisningsministeriet om metoder til at øge gennemførelse.</p>	2	3
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> I handlingsplanerne er skolerne blevet bedt om at redegøre for 1) elevprofiler på skolen med hensyn til alder, køn, etnicitet mv. 2) Tilgang af</p>	3	

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
	<p>elever, herunder skøn over de kommende år. 3) Beskrivelse af skolens udfordringer med hensyn til gennemførelse og frafald. 4) Gennemførelses- og frafaldsstrategi. Størstedelen af skolerne har foretaget en opgørelse af elevsammensætning på baggrund af alder og køn. Et lidt mindre antal skoler har medtaget etnicitet. En mindre antal skoler (8 skoler) har ikke udfyldt denne del af handlingsplanen. Skolerne anvender de statistiske oversigter til at analysere deres frafaldsmønstre og redegør for frafald i forhold til særlige grupper af elever fx elever med anden etnisk baggrund end dansk, særligt unge elever eller elever af et bestemt køn, hvilket lever op til målsætningerne i regeringens handleplan. Det er dog kun godt halvdelen, der anvender frafaldsdata og i meget varieret omfang, og det lykkedes kun for lidt over en tredjedel af skolerne at skabe sammenhæng i handlingsplanerne, hvor beskrivelse af udfordringer leder logisk frem til en prioritering af indsatsområder, mens det for lidt under en tredjedel er det svært at se denne sammenhæng, og ca. en tredjedel af skolerne formår at skabe delvis sammenhæng i handlingsplanen. Alt i alt er initiativets indhold meget relevant i forhold til handlingsplanens målsætninger.</p>		
Implementering	<p>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet? Ikke beskrevet - derfor ingen score.</p>	-	
Forankring	<p>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Handlingsplanernes initiativer skal efterfølgende implementeres, så der er lagt en strategi for forankring, hvor den enkelte handlingsplan udgør redskabet for selve forankringen på den enkelte skole. EVA har opstillet en række forslag til hvilke forhold, der er særlig vigtige i forbindelse med skolernes arbejde med handlingsplanerne. Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? Det synes sandsynligt, idet den enkelte skole har arbejdet med særlige udfordringer i forbindelse med skolens frafaldsmønstre og har udarbejdet en række initiativer på den baggrund.</p>	3	
Øvrige kommentarer	<p>Ifølge handleplanen skal alle erhvervsskoler udarbejde planer for deres arbejde med at modvirke frafald og øge fastholdelse og gennemførelse af erhvervsuddannelserne. I skolernes arbejde med frafaldsområdet er et af indsatsområderne at se på kønsspecifikke forhold uanset etnicitet, herunder hvilke tiltag der kunne tages for at modvirke frafald og øge fastholdelse af især de unge mænd. Indsatsen for at sikre en højere gennemførelsesgrad er et centralt punkt i realiseringen af målsætningen om at hæve andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse til 95 pct. i 2015.</p>		

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Initiativ	Praktikpladsstatistik		
Evalueringsstilet	<p>Årsstatistik for praktikpladssområdet (juni 2009) (ingen evaluering). Publikationen er en statistisk opgørelse over praktikpladssituationen på erhvervsuddannelserne. Data til årsstatistikken er trukket fra erhvervsskolernes studieadministrative system (i relation til etnisk herkomst er data sammenkørt med tal fra Danmarks Statistik) i april 2009. Opgørelserne er fra og med 2003.</p>		
Målgruppe	Elev på erhvervsuddannelserne		
Mekanismer	Statistisk opgørelse		
Effekttyper	Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse		
Score			I alt
Effektivitet	<p>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? Opgørelsen viser, at udviklingen fra 2003 til 2007 har været positiv, men at dette er vendt i sidste del af 2008. Opgørelsen viser endvidere, at kønsfordelingen er skæv på erhvervsuddannelserne - på igangværende aftaler</p>	1	1

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Uddannelse			
	<p>i 2008 er 68 % mænd og 32 % kvinder. "Dyr, planter og natur", "Medieproduktion", "Mad til mennesker" og "Bygnings- og brugerservice" har næsten lige mange mænd og kvinder. På "Krop og stil", "Sundhed, omsorg og pædagogik" og "Merkantil" er domineret af kvinder. De øvrige områder "Produktion og udvikling", "Strøm, styring og it", "Bil, fly og andre...", "Bygge og anlæg", "Transport og logistik" er domineret af mænd. Kvinderne er typisk på indgange, der har oplevet mindst stigning. De positive udviklingstendenser i perioden 2003 til 2008 gælder både elever med etnisk dansk herkomst og elever med anden etnisk herkomst. Opgørelsen viser, at der er markant færre praktikpladssøgende, flere igangværende aftaler, flere indgåede aftaler og markant færre skolepraktikelever uanset etnisk herkomst i 2008 end i 2003. I periode 2003 til 2008 er antallet af indgående aftaler for indvandrere og efterkommere steget mere end for elever med etnisk dansk herkomst. Stigningstakten for indgående aftaler har været langt højere for indvandre-re/efterkommere end for etnisk danske elever. Opgørelsen viser, at indvandrere og efterkommere er overrepræsenteret blandt praktikpladssøgende og elever i skolepraktik, når der sammenlignes med andelen af elever med igangværende aftale. Andelen af indvandrere og efterkommere, som er i gang med en erhvervsuddannelse, er generelt lavere end for elever af etnisk dansk herkomst. 4% af de 18-24-årige med anden etnisk herkomst mod 11 % af de 18-24-årige med etnisk dansk herkomst. Opgørelsen viser, at kun ca. halvdelen af de elever, der påbegynder en erhvervsfaglig uddannelse, fuldfører hele uddannelsen samt at specielt mænd med anden etnisk herkomst har lave fuldførelsesprocenter, idet mindre end hver tredje gennemfører en påbegyndt erhvervsfaglig uddannelse. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Dette fremgår ikke af publikationen. Der foreligger omfattende statistisk viden om praktikpladssituationen, hvorfor der er potentiale for at effekterne af publikationen kan være vidtrækkende. Men eftersom effekterne afhænger af anvendelsen af den erhvervede viden, tildeles scoren 1.</p>		
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Der er opgørelser over praktikpladssituationen fordelt på køn og etnicitet, hvorfor den tilvejebragte viden er relevant i forhold til handlingsplanens målsætninger.</p>	2	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Dette forholder publikationen sig ikke til. Derfor gives ingen score.</p>	-	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ikke relevant at vurdere i forhold til denne publikation – derfor gives ingen score.</p>	-	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Udannelse			
Initiativ	Samlet indsats mod frafald på korte og mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner		
Evalueringsstiel	Tabel på UVM's hjemmeside (databanken): Elevtal og fuldførelsesprocenter fordelt på videregående uddannelse		
Målgruppe	Studerende på videregående uddannelse		
Mekanismer	Statistisk opgørelse over elevtal og fuldførelsesprocenter fordelt på videregående uddannelse		
Effekttyper	Fastholdelse af unge i at gennemføre påbegyndt uddannelse		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen? Der er skabt mulighed for at trække statistisk om studerende på videregående uddannelser fordelt på bl.a. køn og etnicitet, og der er således skabt viden om området. Der er mulighed for at vælge bestand, tilgang, fuldført og afbrudt. Det er dog ikke muligt at vurdere, hvorvidt og i så fald hvordan denne viden bruges, hvorfor der tildeles scoren 1.</i>	1	1
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger? Det er muligt at trække statistik over studerende på videregående uddannelser fordelt på køn og etnicitet. Der er således mulighed for at skabe viden, der er relevant i forhold til handlingsplanens målsætninger.</i>	1	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet? Dette er ikke muligt at bedømme, hvorfor der ikke gives en score.</i>	-	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? Ikke relevant at vurdere i forhold til denne publikation, hvorfor der ikke gives en score.</i>	-	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	"Ny chance til alle" med fokus på køn, alder og etnicitet		
Evalueringsstiel	Evaluering af Ny chance til alle (Rambøll Management). Troværdighed: c.		
Målgruppe	Langvarigt ledige kontanthjælpsmodtagere. Der er ikke gjort en særlig indsats i forhold til køn og alder, men etniske minoriteter har været en særlig indsatsmålgruppe.		
Mekanismer	Sagsbehandling i form af fx vejledning og afklaring		
Effekttyper	Nedbrydelse af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for mennesker, der i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? Målgruppen er i højere grad i gang med uddannelse eller beskæftigelse (andel i målgruppen steget fra 4 % til 20 %), flere er selvforsørgende (andel i målgruppen steget fra 3 % til 14 %) og flere er i aktivt tilbud (andel i målgruppen steget fra 6 % til 25 %). Der er dog fortsat en stor restgruppe (som ikke er i job, uddannelse, aktivering eller er selvforsørgede), hvor ældre og kontanthjælpsmodtagere med anden etniske baggrund er overrepræsenteret. Der er ikke opgørelser fordelt på etnicitet, alder og køn specifikt, og nedbrydelse af køns- og etnicitetsmæssige barrierer er mest en "sideeffekt" ved indsatsen. Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resulta-</i>	2	2

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	<i>ter?</i> For etniske minoriteter har især to tiltag vist sig effektive: a) Virksomhedsrettet aktivering med klart jobsigte (praktik og privat løntilskud) har vist sig særlig effektivt - gerne i kombination med sproglig opkvalificering i forhold til etniske minoriteter, b) Mentorordninger i tilknytning til virksomhedspraktik har også haft god effekt. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i>		
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Den samlede NCTA målgruppe er bredere end handlingsplanens målgruppe, nemlig alle langtidskontanthjælpsmodtagere. Der er ikke fokus på køn og alder, mens etnicitet indgår som en delmålgruppe i initiativet. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Indholdet er relevant for så vidt, at der gennem virksomhedspraktik og mentorordninger nedbrydes barrierer for arbejdsmarkedsdeltagelse.	2	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> Ja i nogle kommuner, mens andre kommuner angiver, at de blot "gør som de plejer". <i>Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Kommunerne har tilrettelagt indsatsen, som de fandt det mest hensigtsmæssigt i forhold til igangværende indsatser. Det betyder en vis variation i tilrettelæggelsen, og at indsatsen prioriteres forskelligt i kommunerne.	2	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ja, 70 % af kommunerne angiver, at de helt eller delvist vil videreføre indsatsen efter projektets ophør. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ja, kommunerne har strukturer til at fortsætte indsatsen over for målgruppen, såfremt det fortsat prioriteres lokalpolitisk.	3	
Øvrige kommentarer	Som led i NCTA skulle der gøres forsøg med målrettede jobforløb. Kommunerne har dog kun i meget begrænset omfang anvendt disse og begrundet fravalget med, at de ikke kender til jobforløbene, hellere vil lave en individuel tilgang end forud beskrevne forløb eller ikke har behov for løsningen, da den eksisterende trappemodel kan det samme.		

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Udvikling af målrettede jobforløb		
Evalueringsstilet	Målrettede jobforløb for udsatte grupper af start- og kontanthjælpsmodtagere (CA-Bi). Ingen evaluering.		
Målgruppe	Langvarigt ledige kontanthjælpsmodtagere med fokus på kvinder med anden etnisk baggrund end dansk med sprogproblemer og "stærk pligtfølelse overfor familien"		
Mekanismer	Jobforløbsbeskrivelser på baggrund af gode erfaringer omkring redskaber og tilgange til målgruppen til inspiration for sagsbehandlere og andre i kontakt med målgruppen		
Effekttyper	Nedbrydelse af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for mennesker, der i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Rapporten er ikke en evaluering af indsatsen, men et egentligt produkt med beskrivelser til inspiration for andre. Derfor er det ikke til at udtale sig om effekterne. Der er udviklet en beskrivelse af, hvordan man kan arbejde med at vejlede og opkvalificere målgruppen af etniske minoritetskvinder, som er meget konkret og anvendelsesorienteret. Med udgangspunkt i et konkret forsøg, hvor jobforløbet gennemføres, forventes det, at halvdelen af kvinderne vil komme i beskæftigelse. Potentielt set kan jobforløbsbeskrivelsen anvendes bredt og medføre	1	2

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	gode resultater, om end dette ikke er dokumenteret. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> De anvendte redskaber, der er gode erfaringer med kombinerer 1) undervisningsforløb omkring sundhed, samfundsfag, arbejdsmarkedskendskab og danskundervisning, 2) praktikforløb i reelle jobs og 3) jobsøgning. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i>		
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Målgruppen er relevant, og indholdet er også relevant om end der ikke er en evaluering til at dokumentere eventuelle effekter.	2	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Ikke beskrevet, og irrelevant idet det ikke er en evaluering. Derfor gives ingen score.	-	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Der er ikke en forankringsstrategi, men idet rapporten er et idekatalog, som kan anvendes direkte af sagsbehandlere, jobcentre m.fl. forekommer det sandsynligt at indsatsen forankres ved at jobforløbene vil blive anvendt af en bredere kreds.	2	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Mangfoldighedsprogram i samarbejde med virksomheder		
Evalueringsstilet	Evaluering af Mangfoldighedsprogrammet (Rambøll Management). Troværdighed: e. FTI workshop og proces, monitorering, afsluttende interviews (alle projekter/ virksomheder)		
Målgruppe	Primært: private og offentlige virksomheder med fokus på små og mellemstore virksomheder. Sekundært: de etniske minoriteter, der ansættes i virksomhederne gennem projektet.		
Mekanismer	Mentorordninger, opsøgende arbejde og målrettet videndeling (netværk)		
Effekttyper	Nedbrydelse af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for mennesker, der i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Alle projekter er lykkedes med 1) at give ny viden og inspiration og videregive erfaringer om mangfoldighed til virksomheder og medarbejdere. 2) Delta-gende virksomheder føler sig rustet til at arbejde med mangfoldighed. 3) Flere virksomheder har igangsat nye initiativer som fx politik, handleplan/strategi for arbejdet med mangfoldighed. Dog stor variation i både omfang og intensitet af effekter hos de forskellige virksomheder. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Mentorordninger mellem medarbejdere. Netværk med afsæt i eksisterende strukturer, dermed er netværkenes omkostninger små, og ejerskabet eksisterer på forhånd. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Nej	2	2
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja, virksomhederne er som aftager en relevant målgruppe i forhold til at få flere etniske minoriteter i job. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, holdningsbearbejdelse og nedbrydning af barrierer gennem mentorordninger, og netværk kan forventes at bidrage (indirekte) til øget beskæftigelse for målgruppen.	3	

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> For de fleste projekter og for det samlede Mangfoldighedsprogram er der sket ændringer undervejs pga. konjunkturændringer. Fokus er undervejs ændret fra rekruttering af nydanske medarbejdere til fastholdelse og opkvalificering af nydanske medarbejdere. Programmets FTI er ændret i henhold hertil. <i>Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Bortset fra ovenstående så planmæssigt.	1	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Ingen af indsatserne fortsætter efter projektperiodens ophør. Flere projektejere vil dog videreføre enkelte dele af projektet fx kurser og netværk som fortsættes. Flere projekter har arbejdet med forankring gennem videreformidling af resultater både internt i virksomheder og eksternt til øvrige. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ja, i nogle projekter, men ikke i alle.	2	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Fortsat indsats overfor langvarigt ledige, yngre kvinder med anden etnisk baggrund end dansk		
Evalueringsstilet	Evaluering af projekter for personer på kanten af arbejdsmarkedet (Rambøll Management). Troværdighedsvurdering: c		
Målgruppe	Yngre kvinder (mellem 20-35 år) med anden etnisk baggrund end dansk		
Mekanismer	Fire projekter for målgruppen (mekanismer): 1) Tørring Uddannelsescenter: Sprogundervisning, undervisning om jobsøgning, arbejdsmarked og samfundsforhold, motion, praktik. 2) Odense Kommune: hjemmebesøg, individuel coach, besøg på arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner. 3) AOF Metropol: sprogundervisning, praktik, individuel coaching, gruppevejledning. 4) Sydhavnskompagniet: vejledning med fokus på beskæftigelse og uddannelse, personlig rådgivning, niveaudelt danskundervisning, matematikundervisning, undervisning i integration og dansk kultur, udflugter/virksomhedsbesøg, motion/afspænding, undervisning i sundhed, kost og motion.		
Effekttyper	Nedbrydelse af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for etniske minoritetskvinder, der står uden for arbejdsmarkedet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> 1) Generelt har målgruppen opnået en højere aktiveringsgrad. Dog er der stor spredning i opnåede resultater: AOF Metropol og Odense Kommune har haft succesrate på hhv. 56 % og 37% i ordinært job eller uddannelse, mens Sydhavnskompagniet indtil videre har fået en deltager (3 %) i job, og Tørring Uddannelsescenter har fået 20% i ordinært job/uddannelse. Denne store spredning skyldes målgruppens forskellighed. 2) Derudover har en stor del af deltagerne mindsket deres sproglige barrierer. 3) Flere deltagere har i højere grad fået styr på personlige forhold som personlige problemer, økonomi, arbejdsdeling i hjemmet, tackling af familiære kriser. 4) Flere deltagere har øget deres fysiske og psykiske velbefindende (Sydhavnskompagniets opgørelser viser, at 31 deltagere har opnået et øget fysisk og psykisk velbefindende som følge af projektforløbet). <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> 1) Den åbne individuelle vejledning er vigtig i forhold til at opbygge tillid, gør deltagerne mere mod-	2 (da projekternes egne målsætninger ikke er nået. Odense Kommune havde målsat 0%, og Sydhavnskompagniet havde målsat 20%, og disse to var tættest på)	2

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	<p>tagelige overfor gode råd. 2) I forhold til hjemmebesøg er personbåret tillidsopbygning og tilgængelighed døgnet rundt vigtige elementer, der bidrager til positive resultater. 3) Kognitiv terapi, gruppeterapi, traumebehandling og psykologhjælp nævnes som redskaber, der er nyttige til at skabe positive resultater for de traumatiserede deltagere. 4) I sprogundervisning skal fokus væk fra grammatikken, så deltagerne ikke bliver bange for at lave fejl og derved får lyst til at tale. 5) Fælles for alle projekter nævnes den ligeværdige og anerkende tilgang til borgerne som afgørende i skabelsen af en positiv forandringsproces. 6) Fælles nævnes ligeledes, at man i indsatsen mod de svage borgere ikke blot skal afklare arbejdsevner og jobønsker, men derudover skal have fokus øvrige problemer i deltagerens liv som fx vold i hjemmet, rod i økonomien etc. Konkret gøres dette fx gennem motion, søgning af advokathjælp, hjælp til henvisning til speciallæge mv. 7) Endelig er det en generel erfaring, at tidligt og gennemgående arbejdsmarkeds perspektiv (dog med differentiering inden for målgruppen) er bedre end lang social opkvalificering før arbejdsmarkedsfokus (dels for at overgangen ikke bliver for brat og dels fordi det at komme ud på arbejdsmarkedet i sig selv kan have opkvalificerende og motiverende effekt for deltagerne). <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af evalueringen.</p>		
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja, da metoderne henvender sig til unge etniske minoritetskvinder mellem 20-35 år med ingen eller ringe grad af erfaring med arbejdsmarkedet. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, et af målene er at arbejde for, at køn og etnicitet ikke er en barriere for, at kvinder og mænd, som i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet, kommer tilbage på arbejdsmarkedet.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Tørring Uddannelsescenter: det var oprindeligt planen at gennemføre 12 uger projektførløb, men i praksis har der været behov for længere forløb, da de visiterede kvinder fra hold til hold er blevet mere og mere ressource-svage og har psykosociale problemer. Derfor blev indsatsen justeret i forhold til den personlige og behandlingsorienterede indsats og ambitioner i forhold til job er nedjusteret på den korte bane. Odense Kommune-projektet har været baseret på et 8-ugers introduktionsforløb (hjemmebesøg mv.), hvorefter der er blevet gennemført kompetenceafklaring, sprogtræning, mentor- og praktikforløb. Her har deltagerne vist sig at være både fagligt og sprogligt stærkere end forventet, hvilket har mindsket barriererne i forhold til arbejdsmarkedet. AOF Metropol: projektet har afholdt individuelt tilrettelagte forløb. Der har dog været et relativt fast ugeprogram, og et projektførløb har typisk indeholdt 3-4 ugers introforløb, sprogundervisning og praktik. Det var oprindeligt tanken at etablere mentorordninger, men det er fravalgt, da virksomhederne implicit har fungeret som mentorer i forbindelse med praktikforløb. Sydhavns-</p>	2	

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	kompagniet: Projektet har undervejs måttet justere sin indsats, da målgruppen i løbet af projektperioden blev svagere, havde ringere danskundskaber, dårligere helbred og større personlige problemer. Generelt har alle projekterne været ramt af udskiftning i både projektledere og -medarbejdere, hvilket må antages at være problematisk af flere årsager. 1) Små projekter er sårbare, da enkeltpersoner kan forlade projekter med vigtig viden. 2) Udskiftning kan være problematisk for samarbejdsrelationer til både kommunale sagsbehandlere og virksomheder, da disse relationer ofte er personbårne. 3) Endelig påvirker medarbejderudskiftning tillidsrelationen til deltagerne negativt.		
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> To af metoderne (herunder Tørring Uddannelsescenter og Sydhavnskompagniet) planlægges at blive anvendt efter projektperiodens afslutning. Mens der ikke er nogle andre kommuner, der planlægger at anvende projektets metode efter projektophør. For begge metoder, der planlægges at blive videreført, gælder, at man i de kommuner, der anvender tilbuddene, har valgt at fortsætte projektet som en del af kommunens tilbudsvifte. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ja.	2	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Udvikling af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked		
Evaluerings-titel	I gang med uddannelse eller arbejde - som ung mor (evaluering af Mødrehjælpens indsats i forhold til at støtte unge kvinder i deres beskæftigelsesmæssige situation) Troværdighedsvurdering: c.		
Målgruppe	Primær målgruppe: Unge teenagemødre (13-19 år) samt nogle af de kvinder, som bliver mødre inden de fylder 25 år. Sekundær målgruppe: Projektteam.		
Mekanismer	Erhvervsforberedende støtte fra graviditetsperioden kombineret med støtte til rollen som mor (afklaring, individuelle samtaler, gruppeforløb i graviditeten, etablering af fast sted som mødrene kan få fast tilknytning).		
Effekttyper	Sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> I forhold til den primære målgruppe: 42 kvinder har besvaret spørgeskemaundersøgelse 1 (før forløb) og 2 (efter graviditet), mens 19 har besvaret efter afslutning af projekt), 3 kvinder er blevet interviewet). Generelt har forløbet levet op til kvindernes forventning om, at det vil have stor betydning for dem. Konkret har forløbet haft positiv effekt i forhold til viden om spædbørn, tilstand efter fødslen og netværk efter fødslen. Der kan ikke konkluderes på beskæftigelseseffekt, da evalueringen er foretaget for kort tid efter projektets afslutning (mange er stadig på barsel). I forhold til den sekundære målgruppe: Styrket teoretisk viden og styrket tværfagligt samarbejde. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> I forhold til den primære målgruppe: Ifølge de unge mødre har følgende forhold ved forløbet haft positiv betydning: at kunne møde andre unge i samme situation og udveksle	2 (da forløbet ifølge kvinder har haft en positiv betydning på mange af deres livsområder, men samtidig ikke kan påvises nogen uddannelses- eller beskæftigelses-effekt)	2

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	erfaringer og etablere nye venskaber, at få hjælp fra rådgivere, at lære om fødsel og barn, at føle sig tryk, at kunne få økonomisk hjælp og hjælp til uddannelse, hjælp til at anke revalideringssager, hjælp til at få styr på livet. Den samlede erfaring er, at kvindernes behov er meget forskellige, hvorfor fortsat fokus på en tværfaglig indsats med bred vifte af tilbud er vigtig. Af særligt betydningsfulde tilbud nævnes: konkret rådgivning, fødsels- og mødregrupper, terapi, målrettet uddannelsesvejledning. I forhold til den sekundære målgruppe: Arbejdet med teori er med til at understøtte den videre praksis. Det er vigtigt, at bearbejdningen af teori foregår fælles. Teoretisk viden om aktiv lytning har været godt. Givende at få vigtig viden om andres arbejde. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i>		
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, initiativet er relevant i forhold til de unges mødre, men i forhold til handlingsplanens målsætning er relevansen sværere at finde. Hvilket er at afprøve nye metoder og redskaber til at bringe særligt udsatte kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk, herunder isolerede familiesammenførte kvinder, i arbejde. Og da initiativet slet ikke har fokus på etnicitet må det antages at have en lav grad af relevans i forhold til handlingsplanens målsætning. Derfor scoren 2	2	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> Ja. <i>Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Der er deltaget i alt 8-9 medarbejdere (2 socialrådgivere, 2 sundhedsplejersker, 2 jordmødre, 1 projektmedarbejder, 1 frivillig studievejleder, en pensioneret lærer, en projektleder). Det treårige forløb er organiseret således, at der undervejs 5-6 dage om året blev afholdt nogle dage, hvor der skulle undervises i teori og reflekteres ift. både oplevet og fremtidig praksis. Planen for disse udviklingsdage så ud som følger: Foråret 2004 blev etableret en overordnet plan, efterår 2004 blev arbejdet i grupper, forår 2005: det individuelle arbejde med mor/barn relation, efterår 2005: kommunikation, konfliktløsning.	3 (da selve implementeringen er understøttet af udviklingsorienteret forløb i teamet, hvor der er tid til fælles refleksion og faglig udvikling af personalet. Årsagen til at scoren ikke er fire er, at implementeringen af selve projektet ikke er tydeligt beskrevet i evalueringen.	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Af rapporten lader det til, at flere af metoderne allerede er fastforankrede i kommunerne. Desuden er Odense Kommunes metode med helbredsafklarende teams blevet spredt til hele landet, og mange kommuner har udviklet forskellige former for helbredsafklarende teams til afdækning af sygdomme blandt flygtninge/indvandrere på kontanthjælp.	2	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Fortsættelse af en forstærket beskæftigelsesindsats over for primært familiesammenførte kvinder		
Evalueringsstiel	Evalueringsrapport - Den beskæftigelsesfremmende indsats for flygtninge- og indvandrerkvinder samt familiesammenførte (LG Insight). Troværdighedsvurdering: e		
Målgruppe	900 ledige kvinder med ikke-vestlig oprindelse, herunder fokus på familiesammenførte kvinder		
Mekanismer	Satspulje til støtte af coachordninger, forsøg med opkvalificerende forløb, nyskabende initiativer og målrettede jobforløb		
Effekttyper	Sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? 28% af kvinderne er kommet i ordinær beskæftigelse, 7 % i uddannelse. Derudover har projektdeltagelse givet kvinderne øget kendskab til arbejdsmarkedet og styrkede personlige kompetencer, dvs. de har fået en stærkere position i forhold til arbejdsmarkedet. Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Hvad angår beskæftigelseseffekten, har især projekter der snævert retter sig mod delarbejdsmarkeder med stor jobomsætning og med gode regionale/lokale beskæftigelsesmuligheder for kvinder uden formelle kompetencer vist sig effektive. Dvs. jobrettede og virksomhedsnære indsatser er særligt effektive. Succesfulde redskaber og metoder i projekterne i øvrigt (og som understøtter udslusningseffekten): Coachforløb, brancherettede forløb, kompetenceafdækning, helbredsafklarende forløb, udvikling af vejlednings- og motivationsforløb, herunder fokus på hele familiesituationen. Projekter hvor forskellige og brede aktørkorps er gået sammen har god effekt, herunder især inddragelse af private virksomheder. Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen? Nej</i></p>	2, pga. lille omfang/antal	2
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Ja. Dog er der i evalueringen en anbefaling vedr. relevans, hvor Integrationsministeriet opfordres til at stille krav til bevillingsmodtagere fremover i forhold til at sikre projektets relevans, herunder drøfte projektet med relevante samarbejdsparter forud for opstart. Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger? Ja.</i></p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet? Det vurderes ikke i evalueringen, og det må antages ikke at udgøre et problem.</i></p>	2	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? Kun i begrænset omfang, hvorfor der ikke gives en score.</i></p>	-	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Fortsættelse og udbygning af mentornetværk		
Evalueringsstiel	KVINFOs mentornetværk - integration, der virker. Troværdighedsvurdering: f		
Målgruppe	Primær målgruppe: Etniske minoritetskvinder, herunder socialt isolerede uden tilknytning til arbejdsmarkedet, kvinder bosiddende i socialt belastede boligområder og kvinder med lang eller mellemlang videregående uddannelse. Sekundær målgruppe: mentorer og kontaktpersoner. I alt udgør målgruppen: 1677 mentees (etniske minoritetskvinder), 1244 mentorer og 319 er kontaktpersoner.		
Mekanismer	Vejledning og netværksdannelse		
Effekttyper	Sikring af lige muligheder for at komme i arbejde gennem udvikling af nye aktiviteter i beskæftigelsesindsatsen		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> (minimum) 461 mentees er kommet i job i projektperioden fra 2006-august 2009. Heraf har 58 % en lang videregående uddannelse, 20 % en mellemlang videregående uddannelse, 14 % en kort videregående uddannelse, 8 % en studentereksamen eller lavere. 81 % er kommet i job, der passer til deres kompetencer. 19 % har fået job inden for 1-6 måneder, 34 % inden for 7-12 måneder, 22 % inden for 13-24 måneder og 26 % inden for 25-56 måneder. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Kontakt til mentor har hjulpet folk til at skabe kontakter, ligesom KVINFOs mentornetværk har hjulpet folk med at danne netværk og erfaringsudveksle med hinanden; Mentorernes hjælp med at skrive jobansøgninger og CV; støttende samtaler og sprogr træning med mentoren giver tro på fremtiden og bevirker, at kvinderne genvinder ambitioner, humør og selvtillid; viden om det danske arbejdsmarked og danske arbejdsmarkedskultur gennem samtaler med sin mentor, efter man har fået job. Når mentoren både fungerer som en faglig og social sparringspartner opnås gode resultater, da kvindernes problemstillinger ofte griber ind i hinanden og derfor sjældent kan løses isoleret. Netværksarrangementer hjælper kvinderne til at skabe netværk og erfaringsudveksle; netværksgrupper giver deltagerne mulighed for at mødes om forskellige interessefællesskaber; mentorer og mentees har efterspurgt et interaktivt rum, hvor de har mulighed for at kommunikere indbyrdes, hvilket har ført til oprettelse af en facebook-gruppe. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af evalueringen</p>	2	3
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja, idet de deltagende mentees er arbejdsløse etniske minoritetskvinder. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, da indsatsen går nye veje i beskæftigelsesindsatsen gennem udviklingsaktiviteter om kønsbestemte barrierer for kvinder med anden etnisk baggrund end dansk.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> Retningslinjer og målsætninger fremgår ikke af evaluering. <i>Hvordan er implementeringen forløbet?</i> I perioden 2003 til 2009 er der etableret fem afdelinger (i henholdsvis København, Tingbjerg, Århus/Aalborg, Vollsmose/Odense, Esbjerg/Varde, hvoraf to af disse på forsøgsbasis også udgør et mentornetværk for mænd som følge af stor efterspørgsel herefter). Rekruttering af mentorer og mentees: I 2006 var der 1945 deltagere og 1. august 2009 var der 3758 deltagere. Rekrutteringen til mentornetværket er sket via oplæg, annoncering i fagblade mv. og folk der henvender sig i kraft af anbefalinger fra venner mv. (pt. venteliste for deltagelse) Derudover er der i perioden 2006-2009 blevet afholdt en række rekrutte-</p>	3	

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	ringsoplæg, oplæg vedrørende opstart af mentorordninger og inspirations- og informationsoplæg. Endelig har netværket samarbejdet med Rambøll Management, Styrelsen for Bibliotek og Medier, Københavns Kommune, Janus Integrator, DJØF, Syddansk Universitet, Det Lokale Beskæftigelsesråd, Jobcenter Esbjerg, FOA, Erfagruppen, Handelshøjskolen i Århus, Videnskonsulenterne i Jobcenter Århus, studerende.		
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Evt. forankringsstrategi fremgår ikke af evalueringen. En forklaring herpå kan være, at initiativet blot er en fortsættelse og udbygning af mentornetværket. Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? Ja, mentornetværket er forankret i KVINFOs tilbud</i>	3	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Indsats for etniske minoriteter i den nye struktur for beskæftigelsesindsatsen		
Evalueringsstilet	Evaluering af den etniske specialfunktion (Rambøll Management). Troværdighed: e		
Målgruppe	Primær målgruppe: jobcentermedarbejdere, der i hvert jobcenter er blevet udpeget som nøglepersoner i forhold til den etniske beskæftigelsesindsats (i alt 92 jobcentre). Indirekte målgruppe: Ledige med etnisk minoritetsbaggrund (i alt 77.000).		
Mekanismer	Rådgivning, information og udvikling af jobcentermedarbejdere		
Effekttyper	Mainstreaming af indsatsen for køn og etnicitet i strukturen for beskæftigelsesindsatsen		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? 59 % af nøglepersonerne i jobcentrene oplever, at specialfunktionen gavner den etniske beskæftigelsesindsats i jobcentrene (17 % mener i høj eller meget høj grad, mens 42 % mener, at det i nogen grad er tilfældet). Effekten af specialfunktionen består i en videnforøgelse blandt jobcentermedarbejderne (erfaringer fra andre kommuner/jobcentre giver ifølge 47 % i høj eller meget høj grad øget viden, 33 % mener, at det i høj eller meget høj grad giver øget viden om metoder og redskaber til beskæftigelsesindsatsen, mens 22 % mener, at de har fået øget viden om målgruppen og dens behov). Ifølge 55% af nøglepersonerne giver specialfunktionen inspiration til det daglige arbejde (kun i lille omfang gældende for de statsligt ansatte). Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Netværksmøder, hvor der kan videndeles og erfaringsudveksles med andre jobcentre (samt referater fra netværksmøder på Den Etniske Specialfunktions hjemmeside). De små jobcentre og nye medarbejdere får mest ud af disse møder. Blandt de erfarne medarbejdere nævnes ekspertforedrag som gode i forhold til deres vidensudvikling. Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen? Fremgår ikke af evaluering.</i>	2	2
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? 47 % af alle nøglepersoner mener, at specialfunktionen har fokus på emner, der matcher deres behov. Det er i særlig grad de mindst erfarne, der oplever et match imellem de udbudte tilbud og jobcentrenes behov for rådgivning, information og udviklingstiltag (67%). Dog oplever statslige og erfarne medarbejdere tilbuddet mindre relevant i forhold til deres behov (kun 25 % mener, at tilbuddene matcher deres behov). Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger? Formålet er at støtte jobcentrenes indsats med at integrere og fastholde etniske minoriteter på arbejdsmarkedet, og dette mener 60</i>	3	

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	% af jobcentermedarbejderne at funktionen har bidraget til. Dette mål svarer til handleplanens målsætning om nedbrydelse af køns- og etnicitetsmæssige barrierer for mennesker, der i lang tid har stået uden for arbejdsmarkedet.		
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Retningslinjer og målsætninger for implementering fremgår ikke af evalueringen. Hvordan er implementeringen forløbet?</i> 1. januar 2007 blev etableret en landsdækkende specialfunktion for den etniske beskæftigelsesindsats ved Jobcenter Høje-Taastrup. I dette år er der blevet holdt netværksmøder i de fem regionale netværk. I 2008 er der planlagt en møderække med samtlige nøglepersoner og deres ledere med henblik på at øge kendskabet til de enkelte jobcentre og deres lokalområder.	-	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Ikke ifølge evalueringen. Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Uddybende bemærkning: ifølge finansloven § 17.41.11.20 er der bevilget midler til fortsættelse af den etniske specialfunktion (SE-BI) til og med 2013. Dette tyder derfor på, at projektet er planlagt forankret i hvert fald til 2013.	2	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Fortsat støtte til kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund end dansk		
Evalueringstid	Kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund - april 2006. Troværdighed: e		
Målgruppe	Primær målgruppe: Kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund. Sekundær målgruppe: professionelle rådgivere og relevante organisationer		
Mekanismer	Undersøgelse af etniske minoritetskvinder, der er iværksættere, og deres behov for rådgivning (gennemført i perioden september 2005- januar 2006), gå-hjem-møder, konferencer og tilsendelse af rapporten		
Effekttyper	Styrkelse af muligheder for innovation og iværksætteri		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Der er interviewet 25 kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund fra 17 forskellige lande og 9 iværksætterrådgivninger). Effekt: 1) Øget viden om fænomenet kvindelige iværksættere og deres behov, (herunder bl.a. a) der er forskel på traditionelle iværksættere og vidensiværksættere, b) rådgivning giver større viden og hjælper kvinderne til at begå færre fejl, c) i de familier, hvor familien accepterer iværksætteri, bliver det et familieprojekt med 110 % praktisk såvel som moralsk opbakning, d) enkelte oplever, at der ikke er familiær opbakning, det lader til at opbakningen forstærkes, når der er tradition for iværksætteri i familien, e) kvindelige iværksættere er mønsterbrydere og rollemodeller for andre kvinder, f) etniske minoritetskvinder er i stand til at overvinde både eksterne og egne kulturelt betingede barrierer, g) iværksætteri skaber personlig udvikling og viden om samfundet, h) jo bedre sprogkunderskaber man har, jo bedre er ens iværksætterforudsætninger, i) iværksættere inden for traditionelle erhverv lægger mere vægt på etniske netværk end vidensiværksætterne, j) eksterne faktorer som loven, regler, kontrol opfattes som udfordringer, k) ang. rådgivning og vejledning: det betaler sig at bruge mange metoder til nyhedsformidling; effektiv rådgivning bør inkludere udvikling af forretningsideen og skal være udviklingsorienteret. 2) Viden er blevet videreføret til konferencedeltagere og	3	3

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	modtagere af rapporten (herunder bl.a. fagfolk og iværksættere). <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> 1) Gennemførelse af undersøgelsen. 2) Afholdelse af workshops og publicering og udbredelse af rapport. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af rapporten.		
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, da målet i handlingsplanen er, at alle har lige muligheder for at komme i arbejde uanset køn og etnicitet.	3	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Efter udarbejdelse af rapporten er der blevet afholdt 1) informationsmøde (med 10 deltager fra henholdsvis EVU, Nyvirke, CFE Sønderjylland, Vejle integrationscenter og integrationsprojekt med iværksætterrådgivning fra Fyn). 2) Gå-hjem-møde, hvor der deltog 10 personer fra Videnscenter for Integration i Randers. Videnscentret har desuden formidlet resultaterne i en artikel i deres nyhedsbrev (alle 20 deltagere i 1) og 2) har desuden modtaget rapporten. 3) Indvandrer dage, en konference om integration, arrangeret af AMID Ålborg Universitet. Her var i alt 45-50 deltagere. 4) Alle deltagere i undersøgelsen har modtaget et eksemplar af undersøgelsen	2	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Fremgår ikke af rapporten.	-	
Øvrige kommentarer	Dette er ikke en evaluering af et konkret projekt, men en rapport, der opsamler og videreformidler viden om kvindelige iværksættere med anden etnisk baggrund og deres behov for rådgivning.		

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
Initiativ	Nye funktioner i udsatte boligområder		
Evalueringsstilet	Nye funktioner i udsatte boligområder. Troværdighedsvurdering: e		
Målgruppe	Beboere, herunder etniske minoriteter, i udsatte boligområder		
Mekanismer	Etablering af erhverv i udsatte boligområder		
Effekttyper	Styrkelse af muligheder for innovation og iværksætteri		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Øget viden om indsatser mod forbedring af udsatte boligområder. Herunder: 1) Jo mere omfattende det er, jo bedre er effekten, 2) En bæredygtig udvikling forudsætter et tæt samarbejde mellem kommunen og boligorganisationerne, ved langsigtet udvikling bør inddrages det private erhvervsliv og frivillige organisationer, 3) Erhvervsudvikling udgør ikke i sig selv en mirakelkur i udsatte provinsby- eller forstadsområder, da kundegrundlaget er for spinkelt, 4) I disse områder har store discountkæder med dagligvarer mulighed for overlevelse, hvis infrastrukturen tillader kunder udefra let adgang, 5) derudover er det primært døgnkiosker, grønthandlere, pizzeriaer og enkelte traditionelle småerhverv som vinduespuddere, vvs-installatører mv., der har interesse i de udsatte boligområder. 6) Iværksætterrådgivning har vist sig at modvirke tendensen til hurtig lukning, 7) kriterier for succesfuld implementering af erhverv beror på meget lokalbaserede forudsætninger i det enkelte boligområde, hvorfor det er vanskeligt at opstille generelle forslag og fremgangsmåder i forbindelse med etablering af konkrete nye	1 (da resultaterne skal bruges til regeringens strategi mod ghettoisering)	1

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Beskæftigelse			
	funktioner, 8) faktorer som boligområdets størrelse, geografisk placering, fysiske rammer, kundegrundlag, infrastruktur, politiske prioriteringer, økonomiske rammer, organisering af samarbejdet mellem aktørerne har betydning for, hvilke muligheder der skal sættes på, 9) endelig spiller den menneskelige faktor også ind, da ildsjæle kan gøre en betydelig forskel, hvis de får de rigtige rammer at arbejde indenfor. Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen? <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Gennemførelse af undersøgelsen. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Fremgår ikke af rapporten.		
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Initiativet er kun mindre relevant for handlingsplanen. Ligestillingsperspektivet er kun i meget lille grad medtænkt i initiativet.	1	
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Ikke beskrevet og irrelevant, idet det ikke er en evaluering.	-	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Ikke beskrevet og irrelevant, idet det ikke er en evaluering	-	
Øvrige kommentarer	Dette er ikke en evaluering af et konkret projekt, men en rapport der undersøger, hvordan etablering af nye funktioner kan bidrage til en bæredygtig genoptræning af udsatte boligområder		

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
Initiativ	Støtte til eksisterende netværks inddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk		
Evalueringstid	Mentorfamilier - en personlig guide til Forenings-Danmark (Foreningen Nydansker). Troværdighedsvurdering: f.		
Målgruppe	Nydanske familier & foreningsaktive familier. Ressourcestærke "gammeldanske" familier skal være mentorer for mindre ressourcestærke nydanske familier.		
Mekanismer	Opstartsarrangement med undervisning om de forestående mentorskaber. Projektet omtalt i dagspressen. Én kommune har trykt et opslag på 3000 stk., som blev delt ud. Familiemiddage med dilemma-banko, spil og spørgsmål. Ét fællesarrangement pr. kommune		
Effekttyper	Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Initiativets effekter i forhold til succeskriterium 1: Projektet har ikke haft den tilsigtede effekt om, at 50 pct. af de nydanske familier skulle opnå stabil tilknytning til ForeningsDanmark. 9 ud af 89 nydanske familiemedlemmer er startet i de foreninger, som familierne besøgte (10 pct.). 14 familiemedlemmer er ved at tilmelde sig foreninger, hvis de tæles med i resultatet har 26 pct. opnået øget foreningsdeltagelse. Foreningen Nydansker anslår, at 2/3 af mentorfamilierne vil melde sig ind i mentorfamilieforeningerne på sigt. Ved projektets afslutning havde 39 pct. af de adspurgte familier besøgt foreninger sammen. Projektet har fået nydanskere især nydanske kvinder mere på banen i projektet, der har sat øget fokus på kønsroller og aktiv foreningsdeltagelse. Projektet har bidraget til personlig udvikling og ligestilling. I forhold til succeskriterium 2: Målet var, at 75 pct. af projek-	2	2

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	<p>tets nydanske familier ønsker at formidle deres viden om projektet videre til deres netværk. Alle familier har sagt ja til at videreformidle deres viden til netværk. Et stort antal har sagt ja til at stille op som rollemodeller i forbindelse med nye mentorfamilieforløb i kommunerne. Succeskriterium 3: Målet var, at 50 pct. af de foreningsaktive mentorfamilie-medlemmer udtaler sig positivt i forhold til at gøre en proaktiv opsøgende indsats overfor nydanskere i deres foreninger. Alle har sagt ja, og mange har også sagt ja til at deltage som rollemodeller i forbindelse med nye mentorforløb. Projektets effekter omhandler i højere grad mentoring, fællesskab og venskab mellem familierne end indføring i foreningslivet. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Der har været flere møder end forventet, idet de 43 deltagende familier mødtes mindst 184 gange til middage og øvrige aktiviteter. Størstedelen af familierne er i gang med at etablere deres egne mentorfamilieforeninger i Vejle, Sønderborg og Høje-Taastrup Kommune. Forventning om, at mentorfamilieforeninger er en realitet inden 2008 er omme. Flere fik ideer til oprettelse af nye foreninger og fællesskaber. Familierne fortsætter stort set alle med at se hinanden efter endt projektperiode. Åbenheden og tilliden mellem familierne blev større end ventet, idet stort set alle familier talte om foreningsliv, kønsforskelle, ligestilling, familieliv, arbejdsliv, børneopdragelse, religion, politik og kultur. Mange eksempler på, at etniske danske familier støttede og guidede nydanske familier i forhold til vigtige problemstillinger. Mange familier fortæller, at det vigtigste udbytte af projektet er, at de har fået nedbrudt fordomme om folk med andre kulturelle eller religiøse baggrunde. Initiativet har således haft en række positive effekter, som peger i en lidt anden retning end målsætningerne, hvorfor der gives scoren 2.</p>		
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Initiativerne henvender sig til den relevante målgruppe, men projektet havde svært ved at rekruttere. 43 familier deltog frem for 60 familier. Flere af de nydanske familier er mere foreningsaktive og ressourcerstærke end oprindeligt planlagt. Det er kun 3 af de 24 foreningsaktive familier, der er bestyrelsesaktive. Foreningerne var generelt ringe motiverede for at melde sig til projektet, og kommunerne var nødt til at gøre noget ekstraordinært for at skabe incitament hos foreningerne. Initiativet var nødt til at tage en bred målgruppe ind for at sikre rekruttering af tilstrækkelig mange familier. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Initiativerne og deres indhold er relevant i forhold til handleplanens målsætning om at fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet. Men hvis projektet skulle have fokus på "at støtte eksisterende netværks inddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk", så er det meget relevant at inddrage foreningerne fra starten frem for at rekruttere foreningsaktive familier tilfældigt samtidig med nydanske familier. Initiativerne har været mere rettet mod at etablere mentorfamilier end på at indføre familierne i ForeningsDanmark. Derfor gives scoren 2.</p>	2	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i></p>	-	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Størstedelen af familierne er i gang med at etablere deres egne mentorfamilieforeninger i Vejle, Sønderborg og Høje-Taastrup Kommune. Foreningen Nydansker har udarbejdet en oversigt over gode råd til fremtidige</p>	1	

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	mentorfamilieprojekter. Men fra projektets side er der ikke udarbejdet en egentlig strategi for forankring af initiativet, hvorfor der gives scoren 1. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i>		
Øvrige kommentarer	Projektet havde problemer i forhold til at opnå de tilsigtede effekter men havde til gengæld en række utilsigtede effekter.		

EFFEKTURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
Initiativ	Kortlægningen af integrationsindsatser i frivillige sociale foreninger og organisationer		
Evalueringsstilet	Etniske minoriteter, frivilligt socialt arbejde og integration. Afdækning af muligheder og perspektiver (SFI). Ingen evaluering.		
Målgruppe	Frivillige sociale foreninger og organisationer. Projekterne er rettet mod forskellige målgrupper. Målgrupper: børn, unge, deres familier, ældre, udsatte grupper (toturramte, psykisk syge), brobygning ml. etniske danske og etniske minoriteter.		
Mekanismer	Afdækning af frivilligt socialt arbejde, der bidrager til at øge integrationen af etniske minoriteter. På baggrund af telefoninterviews med frivillige sociale foreninger, tilbud og projekter over hele landet er der opnået viden om forskellige typer af frivilligt socialt arbejde. Udvalgt ti projekter som cases.		
Effekttyper	Fremme lige muligheder for et aktivt fritidsliv		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Initiativets effekter er viden om etniske minoriteter, frivilligt socialt arbejde og integration herunder et overblik over den variation og de muligheder, der er i frivilligt socialt arbejde og hvilke integrationsmæssige opgaver disse forskellige former for frivilligt socialt arbejde kan være med til at løse. Analysen af de frivillige foreningers integrationsindsats viser, at der er mange foreninger med etniske medlemmer om end de etniske medlemmer antalsmæssigt udgør en lille del af det samlede medlemstal. Hovedkonklusionen i rapporten er, at der foregår en stor integrationsindsats i frivilligt socialt regi både som følge af en målrettet bestræbelse på at inddrage etniske minoriteter som brugere og som frivillige, og som følge af, at de aktiviteter, som fx foreninger tilbyder også interesserer etniske minoriteter og dermed medvirker til, at de engagerer sig i aktiviteterne. Det er ligeledes en konklusion, at der er mange muligheder for, at frivilligt socialt arbejde kan spille en endnu større rolle i forbindelse med etniske minoriteters integration. Etniske minoriteter er underrepræsenterede som frivillige og som medlemmer af frivillige foreninger. I rapporten præsenteres ti forskellige projekter, der viser gode resultater i forhold til at øge integrationen af børn, unge og voksne med etnisk minoritetsbaggrund. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i>	3	3
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Initiativet er relevant i forhold til handleplanens målsætninger, hvor det specifikt nævnes, at der ønskes en kortlægning af integrationsindsatser i frivillige sociale foreninger og organisationer med fokus på kønsaspektet. Ifølge handleplanen skal der i kortlægningen indarbejdes et kønsaspekt, der skal give baggrund for, at Socialministeriet kan støtte integrationen af både kvinder og mænd fra etniske minoriteter via det frivillige arbejde yderligere. I undersøgelsen sættes der bl.a. fokus på pigeklubber, tilbud der bidrager til, at etniske kvinder deltager i aktiviteter uden for hjemme og familien og et værested, der griber fat i drenge, der har været eller er i risiko for at	3	

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	komme på kant med loven og samfundets normer. Dermed giver undersøgelsen relevant viden om kønsaspektet.		
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Fremgår ikke af rapporten, men ikke aktuelt i dette tilfælde, da initiativet er en undersøgelse, der er udført som forventet med fokus på kønsaspektet.	-	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Der er ikke tale om forankring af initiativet, da det er undersøgelse.	-	
Øvrige kommentarer	Der er ikke tale om en evaluering, men derimod som en undersøgelse af etniske minoriteters frivilligt socialt arbejde og integration. Afdækning af muligheder og perspektiver for det videre arbejde i den frivillige sektor. Forskningsprojektet baserer sig på et kvalitativt datamateriale indsamlet via telefoninterview og dybdegående interview med projektledere, frivillige og brugere involveret i frivilligt socialt arbejde blandt etniske minoriteter. Forskningsprojektet baseres desuden på et kvantitativt datamateriale, der er indsamlet i forbindelse med en kortlægning af foreninger og andre frivillige organisationer gennemført af Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund på Syddansk Universitet.		

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
Initiativ	Indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv		
Evalueringstittel	Fritid, Fællesskab og Foreningsliv. Sønderbro Kulturhus Fond (LG Insight). Evalueringsnotat - ingen evaluering.		
Målgruppe	Tosprogede unge fra Sønderbro-kvarteret og deres forældre		
Mekanismer	Aktiviteter og sportstyper som dans, floorball, gårdfodbold, bowling m.m. Informationsaktiviteter som skolefest, feriefest og "Liv og glade dage på Sønderbro" og besøg af DGI's Idrætskaravane i samarbejde med 14 foreninger. Individuel kontakt og samtaler med 80 børn og voksne. Opkvalificerende tiltag for trænere i Floorballklubben. Instruktøruddannelse af idrætslærer på Søndermarkskolen. Informationsmateriale med billeder og tegneserier udarbejdet. Ny pigeungdomsklub etableret. Floorball-klub etableret. Praktiske elementer som træningstidspunkter, regler for påklædning, adgangsforhold, adskillelse mellem køn, ekstra voksenstøtte, økonomisk støtte, hjælp til transport etableret.		
Effekttyper	Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Projektets primære effekter: Målgruppen er i højere grad blevet foreningsaktive under projektperioden. 1) Der er skabt kontakt til godt 400-450 børn og unge i målgruppe, hvoraf især de unge ikke tidligere har været aktive i fritiden og i foreningslivet. 2) Projektet har haft særlig fokus på kontakt og inddragelse af piger med anden etnisk baggrund. Godt 250 piger har været omfattet af informations- og kontaktindsatsen. I alt 24 piger er startet som aktiv i en lokal sportsaktivitet. Yderligere 7 piger er blevet aktive i en nyetableret pigeungdomsklub. 3) 48 børn og unge er blevet aktive i foreningslivet som følge af projektet - ikke tidligere aktive. 4) Der er etableret kontakt til godt 250 forældre med anden etnisk baggrund, som er blevet informeret og holdningspåvirket i forhold til at tilskynde og støtte deres børn til et aktivt fritids- og foreningsliv. 5) Udbuddet af fritids- og foreningstilbud i Sønderbro-området har været begrænset. Der er etableret en pigeungdomsklub for piger på Søndermarkskolen. En ny idrætsforening (floorballforening) er under etablering i tæt samarbejde med lokale frivillige og områdets unge. 6) Der er skabt samarbejdsformer og redskaber, som	3	3

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	<p>kan være metodemæssig interessant for integrationsfaglige aktører i skoler, ungdomsklubber og i det frivillige foreningsliv. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Søndermarksskolen har spillet en vigtig rolle i projektet både i forhold til kontakten til børn, unge og deres forældre, men også som fysisk ramme om aktiviteter. Skolen har været omdrejningspunkt for den opsøgende kontakt. Aktiviteterne har foregået i de fysiske og sociale rammer, hvor børn og unge har deres hverdag og hvor der i forvejen er et tillidsfuldt samarbejde mellem forældre, lærere og pædagoger, hvilket har medført positive resultater. Nydanske forældre har været mere positive overfor at lade deres døtre få et fritidstilbud, fordi budskabet og tilbuddene er formidlet på skolen. For de familier, hvor man har været mest tilbageholdende med at lade døtrene deltage i foreningslivet ude i byen, har projektet etableret et tilbud på skolen efter skoletid. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i></p>		
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Initiativerne henvender sig til den relevante målgruppe. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Projektets havde som målsætning at styrke fritidslivet og foreningsdeltagelsen blandt områdets børn og unge med anden etnisk baggrund, hvilket er opnået. Projektet havde desuden som målsætning at bibringe til større livskvalitet og styrke børn og unges samfundsmæssige integration gennem kontakt til jævnaldrende børn og unge med dansk baggrund. Initiativernes indhold er relevant i forhold til handleplanens målsætninger. Projektet er gennemført af lokale aktører både professionelle og frivillige. Der er skabt nye samarbejdsformer mellem skolen, frivillige og fritids- og idrætsforeninger.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Målsætningerne er opfyldt eller delvist opfyldt. 1) Kontakt til mindst 400 børn og unge med anden etnisk baggrund, som får kendskab til fritidsaktiviteter og lokale foreningstilbud er delvist opfyldt. 2) Kontakt til mindst 250 piger med anden etnisk baggrund er opfyldt. 3) Kontakt til mindst 200 familier/forældre med anden etnisk baggrund i Sønderbrokvarteret, som modtager information om fritids- og foreningslivet. 4) Mindst 50 børn/unge med anden etnisk baggrund starter i kraft af projektet i et fritids- og foreningstilbud - mindst halvdelen er piger med anden etnisk baggrund. 5) Kontakt til samtlige fritids- og foreningstilbud i lokalområdet, hvor mindst halvdelen indgår i projektet gennem opkvalificerende tiltag for de foreningsaktive og/eller skal have oprettet særlige kontakt- og støtteordninger for børn og unge med anden etnisk baggrund. Delvist opfyldt. 6) Levedygtige samarbejdsformer mellem lokale aktører etableret, så projektets resultater, metoder og samarbejdsformer videreføres efter projektets ophør. Opfyldt.</p>	3	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Der er i lokalområdet omkring Søndermarksskolen etableret og forankret indsatser for børn og unge med anden etnisk baggrund. Der er et aktørsamarbejde, der vil arbejde videre med indsatserne og de udviklede redskaber efter projektafslutning. Der er via projektet udviklet et samarbejdsforum blandt de lokale aktører. Desuden forankring ved at Støtteforeningen Broen fortsætter styrket, og Floorballklubben er et blivende tilbud i lokalområdet. Der er udarbejdet en metodehåndbog, hvor nyskabende og/eller effektfulde samarbejdsformer og aktivitetstyper præsenteres.</p>	3	

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER	
Foreningslivet	
Øvrige kommentarer	Projektet har nået sit mål, fordi der før projektets start var et velfungerende samarbejde mellem skole, skolefritidsordninger og sportsforeninger og pga. støtteforeningen "Broen", der i årevis har hjulpet børn fra økonomisk/socialt belastede hjem ud i idrætslivet. Broen har været projektets erfarne bindeled til de eksisterende idrætsforeninger i byen. Projektparterne har bygget videre på viden og erfaring fra hele landet omkring integration af nydanske børn og unge i foreningslivet. Ifølge handleplanen ydes der støtte til indsatser til fremme af samarbejde mellem skole og foreningsliv. "Foreninger og skoler skal samarbejde således, at skolerne kan tilbyde trygheden ved det kendte, både for de unge, men også for deres forældre".

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER	
Foreningslivet	
Initiativ	Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse med fokus på netværksskabelse
Evalueringstittel	1. Evaluering af lov om byfornyelse og udvikling af byer. Sammenfatning (SBI). 2) Evaluering af helhedsorienteret byfornyelse. Delrapport under evaluering af lov om byfornyelse. (SBI). Troværdighed: c. Datamateriale: Registerbaseret undersøgelse af de, der har gennemført helhedsorienteret byfornyelse årene 1998-2006. Registerdata fra Danmarks Statistik om de berørte byområder fra før indsatsen i 1997 og ved slutningen af indsatsen i 2007. Internetbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt landets nye og gamle kommuner. Fokusgruppeinterviews med deltagere fra forskellige typer af kommuner. Survey blandt ejere af ejendomme. Interviews med nøglepersoner i kommunerne. Forskellige forskningsprojekter på SBI.
Målgruppe	Først byfornyelse (1998-2004), siden områdefornyelse (2004-2006). Ministeriet tilstræbning: Geografisk spredning, en spredning af kommunetyper og spredning på områdetyper fx bykerner, forstadsområde, bymidter og områder tæt herpå, landkommuner, mindre og større provinsbyer. Utidssvarende boliger dvs. små boliger, ældre boliger og boliger med installationsmangler. 72 byområder har modtaget støtte i perioden 1998-2003.
Mekanismer	Forbedring af offentlige uderum og ændret indretning af gaderum. I hver 3. kommune er der oprettet en særlig hjemmeside om projektet. Arbejdsgrupper med borgere - nogle kommuner også erhverv eller boligselskaber. Dannelse af partnerskaber. Typer aktiviteter: lokale aktivitetshuse, torve, pladser og opholdsarealer, kulturelle og sociale foranstaltninger, byøkologiske foranstaltninger, trafikale foranstaltninger.
Effekttyper	Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet
Score	
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> 1) Viden om kommunernes erfaringer med byfornyelsesloven, deres mål for indsatsen, de anvendte strategier, de gennemførte aktiviteter og deres vurdering af resultater. 2) Viden om kommunernes bud på, hvordan byfornyelsen håndteres i de nye bypolitiske landskaber, bud på behovet for fremtidig byfornyelse samt kommunernes fremtidige udfordringer og prioriteringer af feltet. 3) Viden om omfanget af de investeringer, som private ejere og investorer har gennemført i de 74 byområder, der har haft Helhedsorienteret Byfornyelse samt viden om ejernes inddragelse i processen i byfornyelse.</p> <p>Set fra kommunernes perspektiv findes de vigtigste effekter i forhold til de fysiske forbedringer, dernæst strategiske udvikling, mens byfornyelsens betydning for at skabe bedre lokale relationer og samarbejdsformer generelt vurderes lavt. Projektet har således en række effekter, men effekter i forhold til projekters inddragelse af kvinder og mænd med anden etnisk baggrund og netværksskabelse, som er handleplanens fokus, er ifølge kommunerne begrænset. Der har i 10 pct. af kommunerne gjort en særlig indsats for etniske minoriteter. Men der er en stor grad af borgerinddragelse, hvilket bidrager til netværksskabel-</p>
	1
	1

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	<p>se. Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen? I hvert 3. til hvert 4. projekt under helhedsorienteret byfornyelse har kommunen indgået et partnerskab med andre aktører som boligselskaber, lokale virksomheder o.a. Kommunerne vurderer ikke generelt dannelsen af partnerskaber som et vigtigt resultat af byfornyelsen eller at det i særlig grad har påvirket omfanget af følgeinvesteringer, hvilket står i nogen kontrast til de kommuner, der har etableret partnerskaber. Det generelle svar kan derfor afspejle, at mange kommuner ikke har erfaringer med partnerskaber. Der er oftest tale om projektpartnerskaber, men nogle varer 4-5 år og nærmer sig strategiske partnerskaber. Længerevarende formelle strategiske partnerskaber er ikke set. Partnerskaber har medført positive resultater som bedre fordeling af offentlige og private ressourcer, øget medfinansiering, bedre gensidig forståelse af, hvor man står, døråbner for videre samarbejde med private aktører og følgeinvesteringer. Erfaringerne med partnerskaber kan også komme kommunerne til gode på lang sigt. Partnerskaber skaber forudsigelighed, fælles fodslag og fokus tidligt i projektet.</p>		
Relevans	<p>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger? Initiativet er fire delrapporter og en sammenfattende rapport. Evalueringerne vurderer blandt andet kommunernes brug af helhedsorienteret byfornyelse og hvordan byfornyelse i perioden fra 2004 til 2006 har bevæget sig i retning af en ændring af det offentliges rolle fra at være den, der planlægger, gennemfører og betaler byfornyelsen til at være den som igangsætter og koordinerer byudvikling og byomdannelsesprocesser, der gennemføres på privat initiativ og med størst mulig privat medfinansiering. Ifølge evalueringerne sættes der blandt andet fokus på borgerinddragelse, partnerskaber og private følgeinvesteringer. I halvdelen af projekterne er der gjort en ekstra indsats for at inddrage særlige beboergrupper - især børn og unge. Mindre hyppigt gøres en særlig indsats for at inddrage alkoholikere, misbrugere, arbejdsløse, etniske grupper og socialt udsatte. Kønsaspektet indgår næsten aldrig. I handlingsplanen er der en forventning om, at evalueringen vil fokusere på, hvordan projekterne har inddraget kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk samt en forventning om, at køns- og aldersaspektet vil indgå i evalueringen, fx. i form af særlig køns- og aldersbaseret statistik. Derudover er der en forventning om, at der vil være fokus på, hvordan der kan arbejdes med at skabe netværk lokalt. Resultaterne skal anvendes og formidles videre til kommuner, der gennemfører nye områdefornyelsesprojekter. Evalueringen og rapporterne har ikke fokus på dette, hvorfor initiativet får scoren 1.</p>	1	
Implementering	<p>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet? Ikke rigtig beskrevet, hvorfor der ikke tildes en score.</p>	-	
Forankring	<p>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? I forbindelse med evalueringen er kommunerne blevet bedt om at besvare i hvor høj grad forskellige forankringstiltag er blevet gennemført, hvor gennemførelse måles på en skala fra 1 (helt gennemført) til 5 (ikke gennemført). 1) Vedligeholdelse af torve, pladser og opholdsarealer, som man har sikret gennem de efterfølgende kommunale budgetter scorer højst (score 1,6). 2) Videreførelse af kulturelle og sociale aktiviteter gennem sikring af kommunal støtte (score 3,1). 3) Forankring gennem dannelse af foreninger (score 3,3). 4) Foranstaltninger til fortsættelse af samarbejde mellem private aktører og aktører i de kommunale forvaltninger</p>	-	

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER	
Foreningslivet	
	(score 3,6). 5) Forankring gennem en særlig kommunal organisering til at varetage forankringen og den fortsatte udvikling (score 4,3). Oftest er den helhedsorienteret byfornyelse forankret i en bred politisk gruppering fx gennem en særlig styregruppe med politikere (34 pct.), direkte i byrådet (16 pct.), hos økonomiudvalget (8 pct.), direkte under borgmesteren (8 pct.), formanden for et politisk udvalg (11 pct.) eller forvaltningschefen (18 pct.). Det er typisk de mindre kommuner, der vælger den direkte forankring hos borgmesteren, mens de store centralkommuner vælger forankring hos en forvaltningschef. Forankringen er også foretaget gennem elektronisk formidling via hjemmesider, hvor 32 pct. af kommunerne har oprettet hjemmesider. Ifølge handleplanen skal resultaterne anvendes og formidles videre til kommuner, der gennemfører nye områdefornyelsesprojekter. Byfornyelsen har haft en række privat følgeinvesteringer. Forankring i forhold til handleplanens målsætninger er ikke beskrevet, hvorfor der ikke tildeles en score.
Øvrige kommentarer	Der er i perioden 1998 til 2003 igangsat 72 helhedsorienteret byfornyelsesprojekter i danske byer. Projekterne evalueres i 2006. Ifølge handleplanen skulle evalueringen bl.a. fokusere på, hvordan projekterne har inddraget kvinder og mænd med anden etnisk baggrund end dansk. Køns- og aldersaspektet skulle indgå i evalueringen fx i form af særlig køns- og aldersbaseret statistik. Derudover vil der være fokus på, hvordan der kan arbejdes med at skabe netværk lokalt. Kønsaspektet indgår næsten ikke i forhold til borgerinddragelse men derimod beboere, beboerforeninger, erhverv, boligselskaber og mindre hyppigt gøres en særlig indsats for at inddrage alkoholikere, misbrugere, arbejdsløse, etniske grupper og socialt udsatte. Evalueringen har fokus på de langsigtede effekter af den områdebaserede byfornyelsesindsats, herunder følgeinvesteringer, effekter for områderne og nye samarbejdsformer mellem kommune og private aktører. Initiativerne har en række effekter, men i forhold til handleplanen er effekterne begrænset.

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER	
Foreningslivet	
Initiativ	Korps af kvindelige rollemodeller
Evalueringstittel	Midtvejsevaluering af Lokale korps af rollemodeller (Oxford Research). Troværdighed: e. Kvalitative studie: telefoninterview med projektledere af de fire projekter. Deltagerobservation af rollemodellens aktiviteter. Fokusgrupper med rollemodeller. Personlige interview med 9 casepersoner fra projekternes målgruppe. Kvalitative effekt- og aktivitetsmåling: logbøger over aktiviteter og samarbejdspartnere. Elektronisk survey blandt aftagere. Telefonisk survey blandt 5 samarbejdspartnere. Den kvantitative effekt- og aktivitetsmåling bygger på besvarelser fra relativt få aftagere og samarbejdspartnere.
Målgruppe	Primære målgruppe: kvinder med løs tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis familiemæssige rolle i visse tilfælde kan hindre arbejdsmarkedsdeltagelse. Sekundær målgruppe: mænd & unge. Odense, Århus, Kolding & Ishøj kommune.
Mekanismer	To typer rollemodelkorps: 1) Aktiviteter centreret om oplæg for skoleelever, studerende, arbejdspladser og sprogskole-kursister. 2) Aktiviteter centreret om at fungere som bindeled mellem myndigheder og borgere og/eller arrangere forskellige former for netværksskabende aktiviteter for målgruppen. Odense: oplæg for målgruppen på uddannelsesinstitutioner. Århus: Oplæg for målgruppen på sprogskoler mm. Udstilling på Kvindemuseum. Kolding: Bindeled mellem somaliere og Social- og Beskæftigelsesforvaltningen. Tilrettelæggelse af arrangementer med eksterne oplægsholdere. Oplæg for grupper i det somaliske miljø. Ishøj: Sociale arrangementer. 1:1 vejledning og rådgivning. Gruppebaseret vejledning og rådgivning. Information til virksomheder om ansættelse. Træningsforløb som middel til at binde rollemodelkorpsene sammen og klæde dem på til opgaven. Rollemodel-møderne sendt i den somaliske lokalradio. Nyhedsbreve om projektet. Jobformidlingsindsats.

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
Effekttyper	Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Rollemodellernes direkte effekt for målgruppen: Deres muligheder i forhold til uddannelse, beskæftigelse, styrket netværk og generelle deltagelse og indsigt i samfundet er forbedret (fx 39 pct. af aftagere og samarbejdspartnere mener, at rollemodeller har været aktivt medvirkende til, at målgruppen påbegynder uddannelse, i Kolding er 17 kommet i job). Rollemodellernes synergieffekt for den øvrige integrationsindsats i lokalområderne (fx 83 pct. aftagere vil meget sandsynligt benytte lokale korps af rollemodeller igen). Rollemodellerne er med til at nedbryde fordomme om det danske samfund, normbearbejde og informere om muligheder i samfundet. Rollemodellerne ses som et godt supplement til den øvrige integrationsindsats (fx 70 pct. af aftagere og samarbejdspartnere vurderer, at rollemodellerne i høj grad er et godt supplement til den øvrige integrationsindsats). Rollemodellerne har fungeret som brobyggere mellem målgruppen og den øvrige integrationsindsats/offentlige institutioner fx jobcentre og distriktspsykiatrien. Rollemodellerne har desuden fungeret som inspiratorer, idet de har formidlet gode historier om, at det kan betale sig at tage en uddannelse og at det kan lykkes at få et arbejde og et velfungerende liv i Danmark. Målgruppen kan identificere sig med rollemodellerne. Projektet i Kolding har medført en større ansvarliggørelse af den somaliske gruppe. Rollemodellerne har fået større selvtillid, større netværk, flere kompetencer og fået øje på egne ressourcer. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> At der er det rigtige match mellem målgruppen og rollemodellen. Genkendelighed og identifikation er centralt. Rollemodellernes egen beskæftigelses- og uddannelsessituation og deres strategier til at bryde barrierer, der har været forbundet med fx sprogbeherskelse, at vinde accept og bryde mønstre. Rollemodellernes egen fortællinger og/eller initiativer er drivkraften. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Ikke beskrevet i rapporten.</p>	2	2
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ifølge handleplanen er målgruppen udsatte og dårligt integrerede kvinder med anden etnisk baggrund. Projektet henvender sig primært til kvinder med løs tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis familiemæssige rolle i visse tilfælde kan hindre arbejdsmarkedsdeltagelse. Projektet henvender sig sekundært til mænd & unge med anden etnisk baggrund. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ifølge handleplanen skal der etableres et korps af kvindelige rollemodeller, som aktivt skal medvirke til integration af udsatte og dårligt integrerede kvinder med anden etnisk baggrund.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Det har været vanskeligt at rekruttere og skabe et korps af 15 rollemodeller inden for et års tid i tre ud af fire projekter.</p>	1	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Den lokale forankring spiller en væsentlig rolle i projekterne i Ishøj, Kolding og til dels Odense. I Århus spiller den en mindre rolle. Den lokale forankring har positiv betydning for effekten over for målgruppen. Midtvejsevaluering peger fremad mod projekternes fortsatte udvikling i den resterende projektperiode. Den lokale forankring fremhæves som centralt for projekterne, men beskrives ikke tydeligt, hvilket muligvis skyldes, at der er tale om en midtvejsevaluering. <i>Er det</i></p>	2	

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	<p><i>sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Det virker sandsynligt, idet der i fx Ishøj er en lokal forankring i samarbejde med Sprogcenteret og den lokale beboerforening. Planen er at starte projektet op i Ishøj og senere udbrede det til at dække større dele af Vestegnen bl.a. Vallensbæk i løbet af andet og tredje projektår. I Ishøj bor de fleste tæt på Kvarterhuset, som er projektets fysiske ankerpunkt. Lokalområdets sammentømrede fællesskaber kan både være en ressource og en barriere for målgruppen. Projektet har etableret to kontinuerlige tiltag for målgruppen: motionshold for kvinder og ugentlig kvindeaften med fokus på sundhed og kvindespecifikke problemstillinger.</p>		
Øvrige kommentarer	<p>Ifølge handleplanen skal der etableres et korps af kvindelige rollemodeller, som aktivt skal medvirke til integration af udsatte og dårligt integrerede kvinder med anden etnisk baggrund. Målet med evalueringen er at kvalificere og dokumentere effekten og betydningen af brugen af rollemodeller, som den udfolder sig i de fire satspuljefinansierede projekter i puljen "Lokale korps af rollemodeller". Der er tale om fire projekter, der evalueres både sammen og hver for sig. Midtvejsevalueringen stiller skarpt på: 1) Organiseringen. 2) De bedste erfaringer. 3) Ikke-udnyttede muligheder. Den kvantitative effektevaluering er ikke fuldt udfoldet i midtvejsevalueringen. Slutevaluering er udarbejdet af Oxford Research, men ikke offentliggjort inden for metaevalueringens projektperiode, hvorfor den ikke indgår.</p>		

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
Initiativ	Pige- og kvindeklubber (Ballerup)		
Evalueringsstilet	Pigeklub - projektevaluering. Troværdighed: f. Intern evaluering af projektleder. Mere resumé end evaluering.		
Målgruppe	13-19-årige piger med anden etnisk baggrund end dansk, der ofte frekventer bibliotekerne, og som ikke gør brug af klubber eller ungdomsskolens tilbud		
Mekanismer	Pigeklub hver mandag aften (social aktiviteter, biograf, besøg i dansk hjem, dokumentarfilm, booktalks, debatter fra "Muslimsk talkshow", dans, middage, undervisning i hudpleje, make-up osv. fremstilling af smykker & hårpynt). Samarbejde med Ballerup Multikulturelle Forening og Ballerup Bladet. Kontakt til Integrationsprojektet i Skovlunde og "Modtagerklasserne for sent ankomne unge indvandrere". Flyer og plakater. Annoncering på bibliotekets sandwichskilte, plasmaskærm, hjemmeside, filialbiblioteker. Præsentation i Ballerup Integrationsråd.		
Effekttyper	Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Projektet henvender sig til en målgruppe, der ikke tidligere har været aktive i foreningslivet. Effekten har været, at denne målgruppe nu deltager aktivt i foreningslivet. Der er skabt netværk og skabt venskaber på tværs af kultur og et frirum for teenagerpiger med anden etnisk baggrund. Pigerne har fået ny viden, udviklet kompetencer, udveksle erfaringer, diskuteret spørgsmål om identitet, tro, ritualer, pubertet, kvinderoller, uddannelse og fremtid. Det er en gruppe, der ikke gør brug af klubber eller ungdomsskolens tilbud. De er ofte isolerede eller har en adfærd, der ifølge projektlederen viser, hvor svært det er at være etnisk ung med ét sæt normer, krav og forventninger hjemme og nogle andre i skolen og fritiden. Projektet har således fremmet lige muligheder for deltagelse i foreningslivet, da pigeklubben henvender sig specifikt til disse piger, klubben mødes på biblioteket i børnebibliotekets alrum med separat udgang og pigerne er blevet styrket af at kunne udfolde sig i et pigeunivers. Nogle har været ensomme og haft et lavt selvværd. Andre har følt familiens forventninger som et</p>	3	2

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	<p>tungt åg. Andre har skullet lære at respektere hinandens forskellighed og udvidet deres kontaktflade og kendskab til dansk sprog, kultur og uddannelsessystem. Aktiviteterne har givet hverdags erfaringer og været en del af integrationen. Pigerne har kunnet opbygge en identitet og få viden om forskellige emner. Ifølge handleplanen kan aktiviteter, der foregår om aftenen eller hvor alkohol er en del af fx idrætskulturen være en hindring for pigernes deltagelse. Det synes derfor at have en positiv effekt, at pigeklubben har til huse på biblioteket. Projektlederen foreslår, at man fremadrettet inddrager tilbud om sportsaktiviteter ud fra bl.a. erfaringer fra Dansk Flygtningehjælps pigeclubber. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Projektlederen har fungeret som både omsorgsperson. Projektet havde som udgangspunkt ingen regler men blev til i løbet af projektperiode efter pigernes ønsker - både en styrke og en svaghed. Pigerne har selv været med til at definere indholdet ud fra deres ønsker og behov, hvilket har været positivt. De nød den positive særbehandling, der bl.a. gjorde, at de hurtigt knyttede kontakt og viste omsorg og interesse for hinanden. Pigeclubbens rummelighed og løse struktur tiltrak mange. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Der er skabt en uforventet fortrolighed mellem især medlemmer og frivillige. Det var tydeligt, at mange savnede jævnaldrende eller voksne unge at snakke med. Der opstod tryk og tillid. Interesse fra andre end borgere i Ballerup Kommune. Omfang/Intensitet: Der har været 17 medlemmer af Pigeclubben - nogle har deltaget næsten hver gang og andre nogle få gange. Pigeclub hver mandag aften i 1/2 år (formodes det).</p>		
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe?</i> Ja, pigeclubben henvender sig specifikt til teenagerpiger ml. 13-19 år og tilbyder aktiviteter, som pigerne finder interessant. <i>Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, initiativerne henvender sig til unge piger mellem 13-19 år, der ikke tidligere har været aktive i foreningslivet, og som ofte er isolerede og har det svært med kontrasten mellem forventninger i hjemmet og i skole og fritid.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger?</i> Målsætningen om at skabe et frirum til refleksion for teenagerpiger med anden etnisk minoritetsbaggrund end dansk er lykkedes. <i>Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Målgruppen er reduceret fra de 15-25-årige til 13-19-årige for at undgå flere pigeclubber i klubben, men også fordi antallet af frivillige var for få. Åbningstiden er udvidet fra kl. 17-18.30 til kl. 17-21.</p>	2	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Ja, en konsulent i Kultur og Fritid i Ballerup Kommune, der er ansvarlig for Frivilligrådet, er ved evalueringens afslutning i gang med at undersøge om projektet kan sikres økonomisk i yderligere 2 år via § 18 midler. Gode råd til videreførelse af projektet opstillet. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Projektlederen/bibliotekaren foreslår, at klubben etableres uden for bibliotekets rammer men i samarbejde med en medarbejder fra Opsøgende Team, en klubmedarbejder og medlemmer af Ballerup Multikulturelle Forening (BMF). De frivillige er interesseret i at fortsætte og formand for BMF oplyser, at flere medlemmer er interesserede i at være frivillige. Men forankringen afhænger i høj grad af yderligere bevillinger via § 18 midler samt fastholdelse og rekruttering af frivillige, så dermed er forankringen usikker.</p>	1	

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER	
Foreningslivet	
Øvrige kommentarer	Kun pigeclub, men det var tilsyneladende også projektets målsætning. Projektbeskrivelsen bygger på projektlederens gengivelse af pigernes, de frivilliges og egne oplevelser og meninger.

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER	
Foreningslivet	
Initiativ	Kurser i foreningsarbejde for kvinder med anden etnisk baggrund end dansk
Evalueringsstilet	Ind i foreningerne - ud i samfundet. (Ingen evaluering, projektbeskrivelse fra INM).
Målgruppe	Kvinder med anden etnisk baggrund og etniske minoritetsforeninger i hele landet
Mekanismer	Kvinderådgivning: telefonrådgivning, rådgivning pr. e-mail, face to face-rådgivning. Eksterne rådgivningsforedrag. Rådgivningen udvidet med nye sprog, herunder somali og filippinske sprog. Halvårligt møde for kvinderådgivningens åbne rådgiver-netværk. Rådgiver har deltaget i Kvinderådets delegationsrejse til Marokko under regeringens arabiske initiativ, KVINFOs kvindeprogram.
Effekttyper	Fremme lige muligheder for et aktivt fritidsliv
Score	
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført? Ifølge handleplanen skal minoritetsforeninger og kvinder med minoritetsbaggrund kunne få rådgivning og kurser om foreningsliv. Projektets effekter: 1) Kvinderådgivning: Telefonrådgivning, rådgivning pr. e-mail og face to face-rådgivning: I perioden juli 2008 til april 2009: 268 henvendelser. Det samlede antal henvendelser er højere end succeskriteriet på 75 henvendelser pr. kvartal på trods af antallet af henvendelser var lavere end forventet i den første del af projektet pga. sommerferie, nyansættelse og ramadan. 2) Forenings-konsulentbistand: Inden for de 4 måneder denne del af projektet har været, har der været 71 henvendelser, hvilket er langt over succeskriteriet på 5 henvendelser pr. måned. Projektet forsøger genne samarbejde og sparring med andre projekter og organisationer at få bragt kvinder og foreninger videre, så foreningernes kapacitet styrkes. 3) Pulje til kvindeforeninger. 4) Kurser udviklet i samarbejde med etniske kvindeforeninger. 5) Afholdelse af debattmøder. 6) Venskabsforeninger. 7) Paraplyorganisation. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i></i></p>
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Ja, projektet henvender sig til etniske minoritetskvinder. Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger? Ja, minoritetsforeninger og kvinder med etniske minoritetsbaggrund kan få rådgivning og kurser om foreningsliv. Projektet støtter desuden den enkelte kvinde gennem kvinderådgivningen.</i></p>
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet? Rådgivningsforedragene er afholdt som planlagt. Der synes at være implementeret flere aktiviteter end forventet i handlingsplanen. Men implementeringen er ikke beskrevet i projektbeskrivelsen fra ministeriets erfaringsbase, hvor der gives scoren 1.</i></p>
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien? Forankringen er ikke beskrevet i projektbeskrivelse fra ministeriets erfaringsbase.</i></p>
Øvrige kommentarer	Projektets målsætning: At støtte etniske minoritetskvinders ligestilling, indflydelse og aktive deltagelse i samfundslivet. Fokusområder: 1) at støtte etniske minoritetskvinders deltagelse i foreningsarbejde, 2) at støtte den enkelte kvinde gennem drift af en kvinderådgivning.

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
Initiativ	Pige- og kvindeklubber (Dansk Flygtningehjælp)		
Evalueringsstiel	Evaluering af pigeclubprojekt i Frivilligafdelingen, Dansk Flygtningehjælp (Dansk Flygtningehjælp).		
Målgruppe	Piger med anden etniske baggrund i alderen 12-16 år i udsatte boligområder. Enkelte etniske danske piger gør også brug af pigeclubtilbuddet.		
Mekanismer	Frivillige ture og arrangementer, som er med til at udvide pigernes viden om samfundet og deres muligheder i samfundet. Konfliktløsningskursus for frivillige. Erfaringsudvekslingsseminar. Oprettelse af facebook-profil for pigeclubberne. Kontakt til pigernes forældre. Pigeevent. Håndbog til frivillige, som ønsker at opstarte, organisere og forankre det frivillige arbejde i en pigeclub. Film om pigeclubber. Flyer til rekruttering af piger og frivillige til pigeclubber. Folder om pigeclubber. Værktøjskasse til etablering og forankring af pigeclubber.		
Effekttyper	Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet		
Score			I alt
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Initiativet har medført følgende effekter: give pigerne mulighed for at få oplevelser og tilegne sig redskaber, viden og erfaringer om de muligheder, man har som ung i det danske samfund. Pigeclubberne har skabt et frirum, hvor pigerne med tryghed kan vende større problematikker, som kan være svære at vende i familien. Pigeclubberne tilbyder et sted at få nye oplevelser, diskutere ting som rører sig, betro sig til en voksen, blive præsenteret for forskellige måder at gribe livet an på ved at kunne spejle sig i de forskellige frivillige kvinder, udvide deres netværk, øge deres sociale kompetencer og selvtilid. Pigeclubberne imødekommer de piger, som af religiøse og kulturelle årsager ikke benytter kommunale ungdoms- og fritidsklubber, fordi der også kommer drenge. Pigeclubberne kan fungere som en indgang til ungdoms- og fritidslivets muligheder for disse piger. Projektet har indgået aftaler om rådgivning med Dansk Flygtningehjælps Frivilligrådgivninger og Landsforeningen af Kvindekrisecentre (LOKK) og Københavns Kommunes Døgntkontakt. Erfaringsudveksling med andre projekter, videreformidling og rådgivning til andre projekter. Erfaringsformidling gennem undervisning, oplæg, konference og presseomtale. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Pigeclubbernes placering i boligområder har en positiv effekt. Nærhedsprincippet i organiseringen og opstarten af pigeclubber har en positiv indvirkning på pigernes oplevelse af tryghed og dermed deltagelse. Forældrenes tillid og tryghed til pigeclubben forklares blandt andet med pigeclubbernes geografiske nærhed. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i></p>	3	3
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Ja. Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja.</p>	3	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Projektets formål har været at udvikle nye modeller i arbejdet med etniske minoritetspiger og en ny model til etablering og forankring af 18 pigeclubber i udsatte boligområder rundt i landet. Ud over de 18 pigeclubber har pigeclubprojektet oprettet 3 pigeclubber efter af tale med Kampagnen Brug For Alle Unge. Pigeclubberne har haft større succes end forventet, idet hver pigeclub i gennemsnit har haft kontakt til 25 piger frem for ca. 10 piger, som forventet. Det var desuden et krav, at der skulle være minimum 4 frivillige pr. pigeclub. Dette mål er nået i og med gennemsnitlige 5,5 frivillige pr. klub. Initiativerne synes implementeret efter hensigten. Opstart af en</p>	3	

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	pigeklub tager i gennemsnit 2½ måned. De 22 pigeclubber er opstartet i perioden april 2006 til marts 2008.		
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne?</i> Det har været et mål at forankre de 18 pigeclubber, så de kan fortsætte uden projektstøtten som en del af Dansk Flygtningehjælps frivillige integrationsnetværk. Pigeclubprojektet har inden for projektperioden forankret 18 pigeclubber, men har måttet lukke én af de 18 pigeclubber efter et års aktivitet pga. mangel på frivillige. Samarbejdet med lokale partnere som boligforeninger, beboerrådgiver og afdelingsbestyrelser er relevant for forankringen. <i>Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i>	3	
Øvrige kommentarer			

EFFEKTIVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
Initiativ	Evalueringen af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre		
Evalueringsstilet	Frivilligcentre i Danmark. Fjerde og afsluttende delrapport vedrørende evaluering af puljen til oprettelse af nye og styrkelse af eksisterende frivilligcentre i Danmark (Aalborg Universitet). Troværdighed: c		
Målgruppe	Frivilligcentre. Det overordnede mål med puljen var at gøre det lettere for flere mennesker at finde adgang til et frivilligt engagement ved at gøre frivilligcentre mere kendt blandt borgerne ved at skabe nye og flere aktiviteter samt forbedre det lokale samspil omkring centrene. Dermed er den sekundære målgruppe frivillige og potentielle frivillige.		
Mekanismer	Evalueringspuljen til oprettelse af nye og styrkelse af eksisterende frivilligcentre i Danmark. Evalueringen giver afslutningsvis en række anbefalinger for, hvordan en fortsat udvikling af frivilligcenterfeltet og evt. det lokale frivillige engagement som sådan kan fremmes efter satspuljemidlernes ophør. Evalueringen er blevet afrapporteret i tre delrapporter og en endelig afsluttende evaluering.		
Effekttyper	Fremme lige muligheder for et aktivt fritidsliv		
Score			I alt
Effektivitet	<i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Evalueringen klarlægger frivilligcentrenes udvikling i perioden 2006-2008 og dermed indblik i effekten af satspuljemidlerne ved satspuljens ophør. Det er evalueringens samlede vurdering, at frivilligcentre i løbet af udviklingsperioden fra 2006 til 2008 har fundet en profil, der gør dem til et muligt knudepunkt i udviklingen af det lokale frivillige sociale arbejde. Der findes frivilligcentre i omtrent hver anden kommune, og de overlap, der tidligere fandtes, er stort set forsvundet. Det gennemsnitlige befolkningsgrundlag for frivilligcentrenes virksomhed er steget. Hvor frivilligcentre i 2006 i gennemsnit havde ca. 51.000 indbyggere som befolkningsgrundlag, er gennemsnittet steget til ca. 104.000 i 2008. Der er dog en stor forskel fra frivilligcenter til frivilligcentret. Der er således sket store ændringer, hvad angår geografi og befolkningsgrundlag. Der er ikke sket nævneværdige forskydninger, hvad angår centrenes organisering og ledelsesform. Frivilligcentre er fortsat generelt organiseret som enten forening eller selvejende institution. Frivilligcentre har i udviklingspuljens periode fået flere lokale foreninger og organisationer som medlemmer. De nye medlemmer er især patientforeninger, handicapforeninger og foreninger for socialt udsatte og psykisk sårbare. Andelen af frivilligcentre, der har fået flere foreninger for etniske minoriteter som medlemmer, ligger på omkring 50 pct. 17 frivilligcentre har fået flere etniske foreninger som medlemmer. Udviklingspuljens mål om, at frivilligcentre skulle synliggøres og stå mere centralt i forhold til	3	3

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	<p>de lokale foreninger og lokalsamfundet mere generelt, er lykkedes. Opsummerende vurdering: 1) Det overordnede mål at sikre en lettere adgang for den enkelte borger til et frivilligt engagement synes at være nået for så vidt, at frivilligcentre organiserer mange foreninger på det social- og sundhedspolitiske område, huser og støtter mange nye frivillige initiativer og brugere samt prioriterer og bruger en større del af deres ressourcer på at støtte og servicere det lokale foreningsliv frem for at igangsætte omsorgs- og brugeraktiviteter. Der er desuden nået en række delmål som fx at forbedre det lokale samspil mellem frivilligcentre, kommuner og frivillige foreninger. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater?</i> Der er 5 færre frivilligcentre i 2008 end ved baselineundersøgelsen i 2006, men der er samtidig oprettet 16 nye frivilligcentre som resultat af Udviklingspuljen i perioden 2006-2008. Det lokale foreningsliv er i projektperioden kommet til at stå stærkere som bagland for frivilligcentre (2006: ca. 60 pct. af frivilligcentre havde foreninger eller organisationer som medlemmer. 2008: knap 80 pct.). Flere frivilligcentre har foreninger som institutionelt bagland, når de etableres. Det er således lykkedes frivilligcentre at blive bedre forankret i det lokale foreningsliv i projektperioden. Blandt de frivilligcentre, der har foreninger som medlemmer, er det omkring 90 pct., der siger, at de har fået flere medlemmer inden årene 2007 og 2008. Der er sket en professionalisering af frivilligcentre siden 2006, idet der er sket en stigning i antallet af frivilligcentre, der har en daglig leder ansat på fuldtid (knap 50 pct. i 2006 og ca. 70 pct. i 2008). Der er generelt en kompetent og veluddannet lederstab i frivilligcentre - 75 pct. har en lang eller mellemlang uddannelse. Det gennemsnitlige antal frivillige pr. frivilligcenter er 33. Hovedparten af de frivillige tilhører fortsat de ældre over 60 år, overvægt af kvinder. Kun godt én frivillig ud af de 33 gennemsnitlige vurderes at have anden etnisk baggrund end dansk. <i>Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i></p>		
Relevans	<p><i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Initiativet synes meget relevant i forhold til handleplanens målsætninger, hvor det specifikt nævnes, at der ønskes en evaluering af satspuljebevillingen til etablering og udvikling af frivilligcentre. Ifølge handleplanen er formålet med evalueringen blandt andet at få mere viden om køns betydning for deltagelse i frivilligt socialt arbejde. Evalueringen skulle ligeledes se på frivillige indsatser for og af kvinder og mænd fra etniske minoriteter. Kønsaspektet er ikke særlig belyst i evalueringen, hvorfor der gives scoren 2.</p>	2	
Implementering	<p><i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Implementeringen eller evalueringsplanen er umiddelbart udført som forventet.</p>	3	
Forankring	<p><i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Der er ikke tale om en forankring som sådan, men en slutevaluering, der kommer med en række anbefalinger med henblik på forankring og videreudvikling af frivilligcentre. Evalueringen afsluttes med en række anbefalinger for, hvordan en fortsat udvikling af frivilligcenter-feltet og evt. det lokale frivillige sociale engagement kan fremmes efter satspuljemidlernes ophør, som det fremgår af udbudsmaterialet vedr. evalueringen. Det er således ikke så relevant at vurdere forankringen af dette initiativ, hvorfor der ikke gives en score.</p>	-	

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER	
Foreningslivet	
Øvrige kommentarer	Evalueringen er den fjerde og afsluttende evaluering, som har til sigte at belyse frivilligcentrenes udvikling i perioden 2006-2008. Formålet med evalueringen: at gennemføre en evaluering af effekten af satspuljemidlerne ved satspuljens ophør. Baselinemåling (2006) og endline-måling (2008) i forhold til selvhjælp og frivilligformidling. Spørgeskema udsendt til 48 identificerede frivilligcentre (46 svarede & 2 var ved at lukke). En række kvalitative casestudier. En spørgeskemaundersøgelse til ca. 650 foreninger. Antallet af observationer, som de forskellige tabeller bygger på, varierer, hvilket giver en væsentlig usikkerhed forbundet med at gennemføre statistisk analyse. Der er ikke særlig fokus på etniske minoriteter i evalueringen, men det synes heller ikke at være meningen. Udviklingspuljen er en del af satspuljeaftalen 2005, hvor satspuljeordførerne besluttede at afsætte 49 millioner kr. til en styrkelse og udvikling af frivilligcentrenes arbejde.

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
Initiativ	Erfaringsudveksling blandt netværkspersoner, der arbejder i udsatte boligområder		
Evalueringstitel	Erfaringsudveksling blandt netværkspersoner, der arbejder i udsatte boligområder. Et udviklingsprojekt for Velfærdsministeriet i henhold til lov om byfornyelse og udvikling af byer (Center for Integration). Ingen evaluering.		
Målgruppe	Undersøgelse baseret på interview med frivillige og professionelle netværkspersoner fra ti udsatte boligområder. Research, kortlægning og viden om boligområder.		
Mekanismer	Øget viden netværkspersoner i det frivillige arbejde. Anbefalinger		
Effekttyper	Fremme lige muligheder for deltagelse i foreningslivet for mennesker, der ikke tidligere har deltaget i foreningslivet		
Score			
Effektivitet	<p><i>Hvilke typer af effekter har initiativet medført?</i> Initiativet bidrager med: 1) Viden om behov for (nye) redskaber, som vil kunne understøtte netværkspersoners kompetencer og muligheder for at bidrage aktivt til en positiv udvikling af boligområderne. Dvs. Fastholdelse af aktive netværkspersoner i lokalområderne. 2) Konkrete forslag til, hvordan man kan få flere til at engagere sig som netværkspersoner. Dvs. Tiltrækning af nye netværkspersoner. 3) Viden om, hvordan netværkspersonerne oplever tingene, hvad der understøtter og driver de gode kræfter og hvad der kan være barrierer for samme. 4) Viden om, hvad der er netværkspersonernes drivkræfter, hvilke eventuelle barrierer oplever de, hvilke metoder anvender de, hvad kan læres af dem. 5) Viden om, hvordan kommuner, organisationer kan bakke op om og støtte de frivillige indsatser i boligområderne, så der sikres en kontinuitet og forankring af de eksisterende initiativer og aktiviteter. 6) Fremadrettede anbefalinger. Effekten af projektet vurderes potential stor, men det afhænger af anvendelsen af den ny erhvervede viden. Derfor gives scoren 2, da det er uvist, hvor stort omfang og intensitet effekterne vil have. <i>Hvilke elementer i initiativerne har medført positive resultater? Er der opnået utilsigtede effekter af indsatsen?</i> Uvist.</p>	2	I alt 2
Relevans	<i>Henvender initiativerne sig til den relevante målgruppe? Ja. Er initiativernes indhold relevant i forhold til handleplanens målsætninger?</i> Ja, initiativet er relevant, idet det identificerer både frivillige og professionelle netværkspersoner i udsatte boligområder. Initiativet af-dækker desuden netværkspersonernes behov for nye redskaber, som kan hjælpe dem i deres arbejde. Initiativet kan således være med til at understøtte netværkspersoners kompetencer og muligheder for at bidrage aktivt til en positiv udvikling af udsatte boligområder, og initiativet kommer med en række konkrete anbefalinger til, hvordan man kan styrke samarbejdet mellem frivillige og professionelle netværkspersoner, hvordan man fastholder og får flere frivillige	3	

EFFEKTVURDERINGER AF INITIATIVER			
Foreningslivet			
	til at engagere sig i de udsatte boligområder, som forventet i handlingsplanen.		
Implementering	<i>Er initiativerne implementeret i henhold til opstillede retningslinjer og målsætninger? Hvordan er implementeringen forløbet?</i> Ja, initiativet er gennemført som planlagt, men det er ikke så relevant at vurdere i en undersøgelse. Derfor gives ingen score.	-	
Forankring	<i>Er der en strategi for forankring af initiativerne? Er det sandsynligt at opnåede effekter kan forankres ud fra strategien?</i> Forankring ikke beskrevet i undersøgelsen. Derfor gives ingen score.	-	
Øvrige kommentarer	Undersøgelsen bygger på en mindre, kvalitativ interviewundersøgelse. Afklarende interviews, forberedende telefoninterviews, dybdeinterviews og fokusgruppeinterviews		